

REGIONÁLNÍ STATISTIKY

Ročník 2014

Kód publikace 330128-14

Brno, srpen 2014

Č. j.: 255/2014-82

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje v roce 2013

Zpracoval: Krajská správa ČSÚ v Brně, oddělení informačních služeb
Vedoucí oddělení: Bc. Iveta Konečná
Informační služby: tel.: +420 542 528 115, e-mail: infoservisbrno@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec: Ing. Karel Adam, e-mail: karel.adam@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: **www.czso.cz**

Údaje o Jihomoravském kraji naleznete také na Internetu: **www.brno.czso.cz**

© Český statistický úřad, Brno, 2014

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Jihomoravského kraje v roce 2013, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2008). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2013. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2012. Navíc v oblasti makroekonomiky (hrubý domácí produkt, hrubá přidaná hodnota, tvorba hrubého fixního kapitálu a navazující ukazatele) probíhá v současnosti rozsáhlá revize dat v celé časové řadě od roku 1995, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni regionální. Její výsledky na regionální úrovni budou zveřejněny koncem letošního roku.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.brno.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Jihomoravského kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Jihomoravského kraje, který vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje v roce 2013“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2014. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

OBSAH

Úvod.....	3
Souhrn hlavních poznatků	6
1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ.....	9
Sídlní struktura.....	9
Vývoj počtu obyvatel.....	10
Demografické události	13
Věková struktura.....	17
2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ	20
Zaměstnanost, ekonomická aktivita	20
Nezaměstnanost	23
Mzdy	27
Důchodci, důchody	28
Nemocnost, školství	30
Kriminalita, dopravní nehody	31
3. EKONOMICKÝ VÝVOJ.....	33
Makroekonomický rámec	33
Věda, IT	37
Organizační struktura	38
Zemědělství	39
Průmysl, stavebnictví.....	41
Bytová výstavba.....	43
Cestovní ruch.....	46
4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	48
Půdní fond, ekologické zemědělství.....	48
Vodovody a kanalizace.....	49
Emise.....	50
Odpady	52
Výdaje na ochranu ŽP	53

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj	54
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj.....	55
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj.....	56
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - vývoj životního prostředí	57

2. Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj - demografický vývoj.....	58
Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj - sociální vývoj.....	59
Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj - ekonomický vývoj	62
Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj - vývoj životního prostředí	64

3. Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje	65
--	----

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ

Demografický vývoj

- na území Jihomoravského kraje na konci roku 2013 žilo 1,17 mil. obyvatel, během roku se počet obyvatel zvýšil o 1 428 osob
- třetina obyvatel žila v krajském městě, podíl městského obyvatelstva poklesl na 62 %, v obcích s počtem obyvatel nad 10 tisíc se v roce 2013 počet obyvatel snížil zásluhou stěhování
- přírůstek počtu obyvatel kraje postupně klesal od roku 2007, snižoval se počet přistěhovaných z ciziny, klesal také přirozený přírůstek obyvatel; v posledních 3 letech bylo zaznamenáno kladné saldo vnitřního stěhování
- počet živě narozených dětí se po předchozím čtyřletém poklesu meziročně zvýšil, každoročně se však zvyšuje podíl dětí narozených mimo manželství; třetím rokem se zvyšoval počet potratů
- poklesl počet zemřelých, hrubá míra úmrtnosti byla mezi kraji 2. nejnižší
- počet sňatků se zvyšoval v roce 2012 i 2013, a to po předchozím čtyřletém poklesu, na druhé straně počet rozvodů zůstal na úrovni roku 2012
- populace v kraji postupně stárne, průměrný věk obyvatel v kraji dosáhl 41,7 roku a za 22 let se zvýšil o 5 let; postupně se zvyšuje nejen průměrný věk obyvatel celkem, ale i průměrný věk matky při narození dítěte, průměrný věk ženicha a nevěsty při uzavření sňatku či průměrný věk manželů při rozvodu
- u obou pohlaví se zvyšuje naděje dožití
- vlivem oživení porodnosti v posledních letech již pátý rok v řadě rostl podíl dětské složky populace (v roce 2013 činil 14,8 %), faktem ovšem zůstává, že již v roce 2005 podíl osob ve věku 65 let a více velikostí přesáhl podíl dětské složky a každoročně se zvyšuje (na konci roku 2013 dosáhl 17,8 %)

Sociální vývoj

- využitelnou pracovní sílu v Jihomoravském kraji v roce 2013 tvořilo 597 tisíc osob, meziročně se objem pracovní síly zvýšil o 11,9 tisíc (roční průměr z výsledků VŠPS)
- míra ekonomické aktivity celkem i podle pohlaví se zvýšila na desetileté maximum
- podíl nezaměstnaných osob (podle MPSV) k 31. 12. 2013 činil 8,94 %, oproti konci roku 2012 se zvýšil o 0,79 bodu; ke stejnému datu bylo k dispozici pouze 2 289 volných pracovních míst, což byl v porovnání minulých let v kraji nejnižší počet volných míst
- zvyšoval se i počet dlouhodobě nezaměstnaných; obecně platilo, že míra nezaměstnanosti byla vyšší mezi mladšími věkovými skupinami, klesala se vzrůstajícím stupněm vzdělání
- průměrná hrubá měsíční mzda v kraji činila 25 592 Kč (nárůst o 411 Kč), medián mezd činil 22 044 Kč (zvýšení o 312 Kč)
- některý z důchodů na konci roku 2013 pobíralo 323 tisíc osob (počet klesal již druhý rok); téměř 192 tisíc osob pobíralo starobní důchod (bez meziroční změny), z toho předčasné starobní důchody tvořily 27,5 %
- nemocnost meziročně vzrostla, snížila se však průměrná délka trvání případu pracovní neschopnosti
- zvyšoval se počet dětí v mateřských školách a počet žáků základních škol, klesal počet studentů středních a vysokých škol
- v roce 2013 došlo v kraji k mírnému nárůstu počtu zjištěných trestných činů, z 29,8 tisíc trestných činů tvořily více než polovinu krádeže prosté a krádeže vloupáním
- v oblasti dopravní nehodovosti počet dopravních nehod vzrostl, ovšem počet 55 usmrcených při dopravních nehodách byl druhý nejnižší v novodobé historii kraje

Ekonomický vývoj

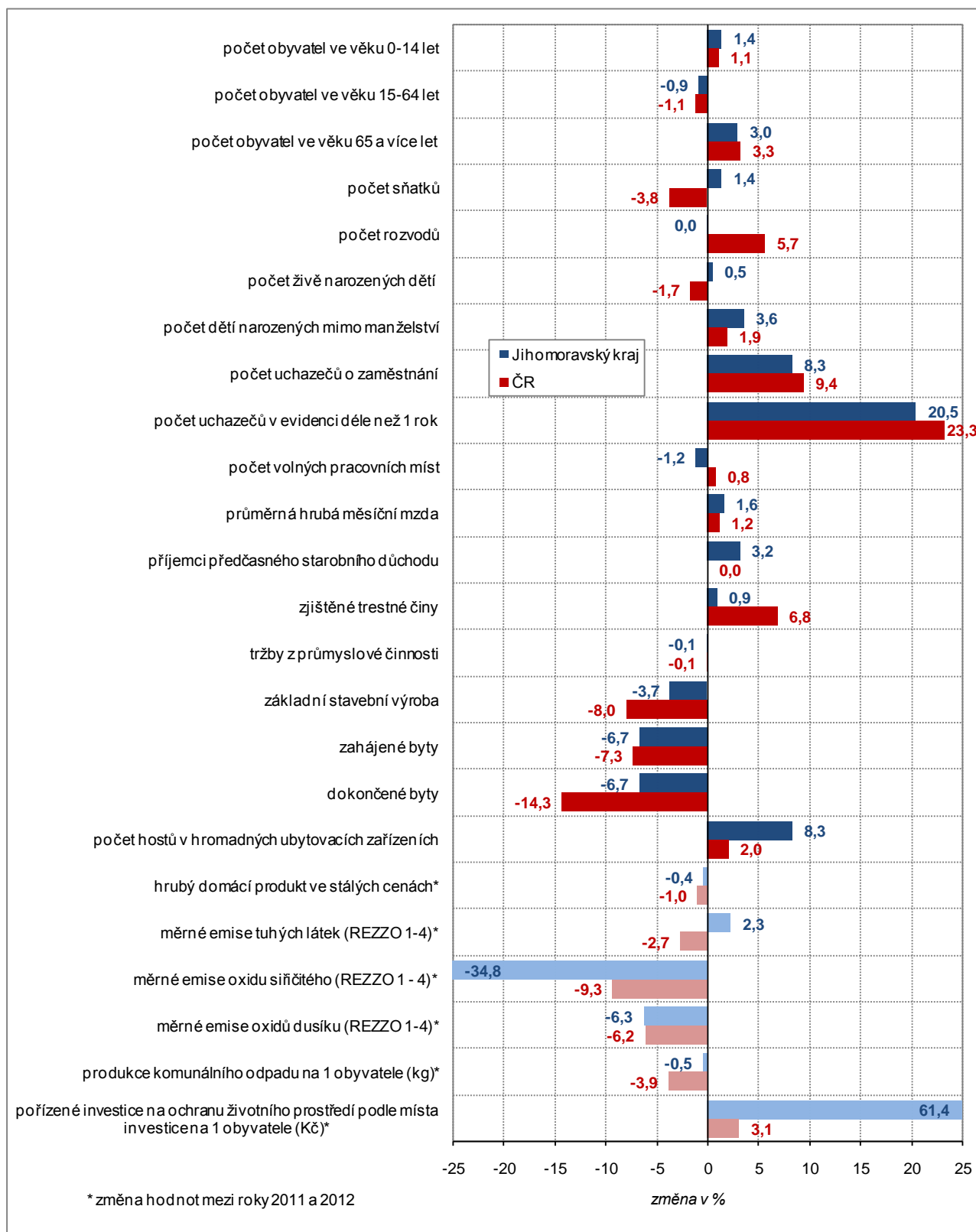
- v makroekonomické rovině se situace hospodářství kraje v roce 2009 projevila výrazným meziročním propadem HDP; v roce 2010 i 2011 došlo k oživení ekonomiky a k meziročnímu reálnému růstu objemu regionálního HDP; v roce 2012 se však objem HDP opět meziročně snížil
- po snížení v roce 2011 se obnovil nárůst objemu disponibilních prostředků domácností

- v roce 2012 se posílila úloha Jihomoravského kraje v oblasti výzkumu a vývoje, do středisek se sídlem v kraji směřovala pětina celkových výdajů na VaV a rozhodující úlohu sehrával sektor vysokého školství
- finanční ukazatele souhrnného zemědělského účtu za rok 2013 dosud nejsou k dispozici; výsledky sklizně však nasvědčují tomu, že vcelku neúrodný rok 2012 bude překonán a výsledky se mohou přiblížit roku 2011, kdy hodnota zemědělské produkce v Jihomoravském kraji dosáhla 13,6 mld. Kč (ve stálých cenách roku 2000)
- v rostlinné výrobě byl v roce 2013 u většiny komodit zaznamenán výrazný meziroční nárůst sklizně i výnosů; živočišnou výrobu dlouhodobě charakterizuje pokles stavů hospodářských zvířat, snížila se produkce masa i mléka, snáška vajec vzrostla
- tržby průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci v kraji proti roku 2012 poklesly o 4,1 mld. Kč, snížil se však i počet zaměstnanců
- snížená výkonnost přetrvává ve stavebnictví v kraji, objem stavební výroby meziročně poklesl na 20,3 mld. Kč; souhrnný objem stavebních prací za roky 2011, 2012 a 2013 sice dosáhl téměř 60 mld. Kč, to ovšem byla stejná hodnota jako souhrn za roky 2009 a 2010
- meziročně se snížil počet vydaných stavebních povolení, 10,0 tisíc vydaných stavebních povolení byl nejnižším počtem od roku 1994; snížil se také počet zahájených bytů (z 3 008 na 2 807), počet dokončených bytů (3 516) byl proti roku 2012 o 254 bytů nižší
- kapacita ubytovacích zařízení v oblasti cestovního ruchu se mezi roky 2012 a 2013 výrazně nezměnila; v roce 2013 se v nich ubytovalo 1,4 mil hostů, což byl počet o 100 tisíc vyšší

Životní prostředí

- plocha lesních pozemků, trvalých travních porostů, sadů a zahrad se na území kraje v posledních letech neměnila, postupně se snižuje výměra orné půdy
- geografické podmínky v kraji jsou vhodné především pro konvenční zemědělství, ekologické zemědělství proto není nijak výrazně rozvinuto, i když v roce 2013 plocha ekologicky obhospodařované půdy dosahovala téměř 15 tisíc hektarů
- v roce 2013 meziročně poklesla výroba vody, poklesla ale i průměrná spotřeba vody na osobu a den (z 92,6 l na 91,2 l), zvýšila se však cena vodného
- 84 % obyvatel kraje žilo v roce 2013 v domech připojených na kanalizaci ústící do čistírny odpadních vod, cena stočného se meziročně snížila
- k největším znečišťovatelům ovzduší patří mobilní zařízení se spalovacími motory (počet vozidel se každoročně zvyšuje), i přesto v dlouhodobém pohledu v roce 2012 poklesly měrné emise oxidů dusíku; poklesly i měrné emise oxidu siřičitého v ovzduší, ke zvýšení došlo u měrných emisí tuhých látek
- objem produkce podnikových odpadů v roce 2012 vzrostl, zvýšil se i objem nakládání s odpady; v nakládání s odpady se ale snížil podíl využitých odpadů a u komunálního odpadu poklesl podíl odděleně sbíraných složek odpadu
- na ochranu životního prostředí byly v roce 2012 na území kraje pořízeny investice v hodnotě 3,0 mld. Kč, tato částka představovala proti skutečnosti roku 2011 nárůst o 60 %

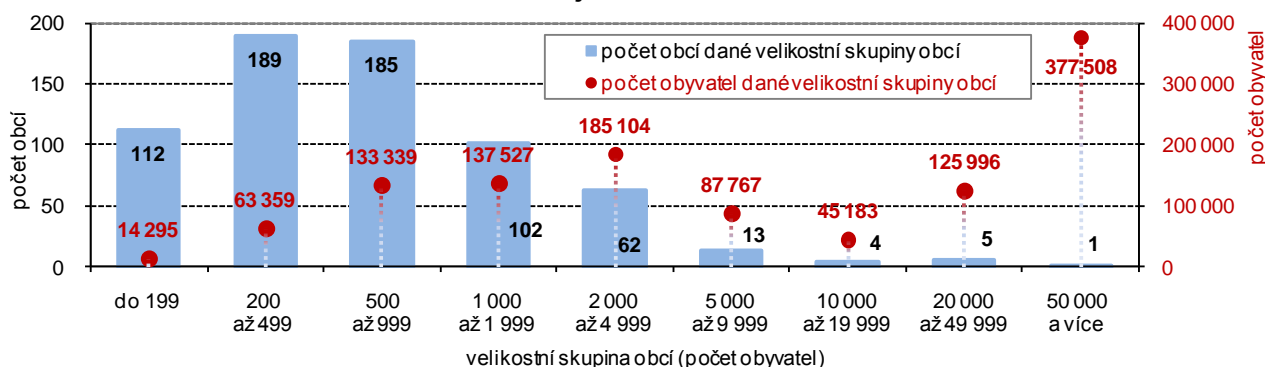
Graf Změna hodnot vybraných ukazatelů v Jihomoravském kraji a ČR mezi roky 2012 a 2013

1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Rozlohou i počtem obyvatel je kraj Jihomoravský kraj je rozlohou 7 195 km² čtvrtým největším krajem České republiky, stejné místo mezi kraji zaujímá i počtem 1,170 mil. obyvatel. Sídlní strukturu tvoří 49 měst, 40 městysů, 583 obcí a 1 vojenský újezd (VÚ Březina).

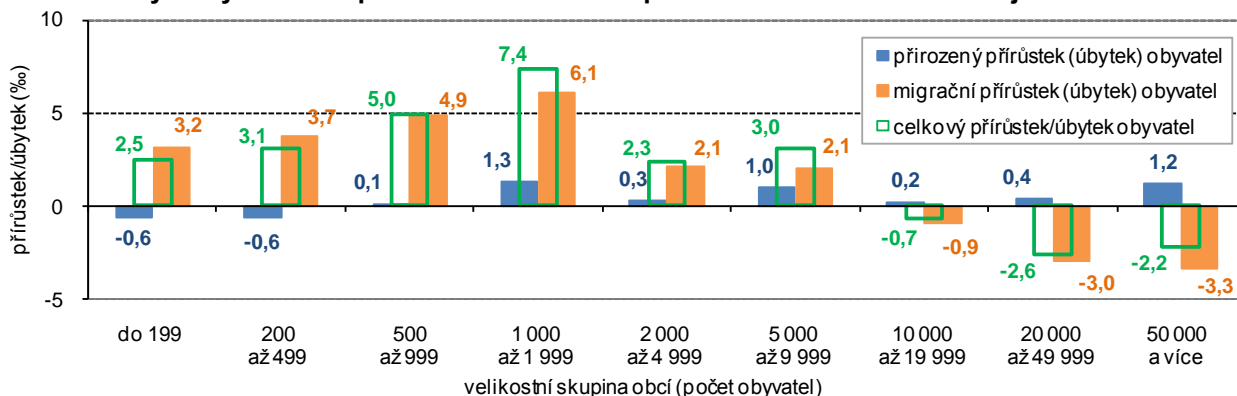
Graf 1.1 Sídlní struktura Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Nejpočetnější jsou obce s 200 až 500 obyvateli

V rozdělení do velikostních skupin obcí podle počtu obyvatel je na jedné straně Brno jako zástupce největší velikostní skupiny a 5 okresních měst ve velikostní skupině 20 až 50 tisíc obyvatel. Na druhém pólu je 112 obcí, v nichž žije v každé méně než 200 obyvatel. Ovšem největší počet obcí Jihomoravského kraje se nachází ve velikostní skupině 200 až 499 obyvatel. Celkem 189 obcí tvořilo 28,1 % celku, ovšem žilo zde pouze 5,4 % z počtu obyvatel kraje.

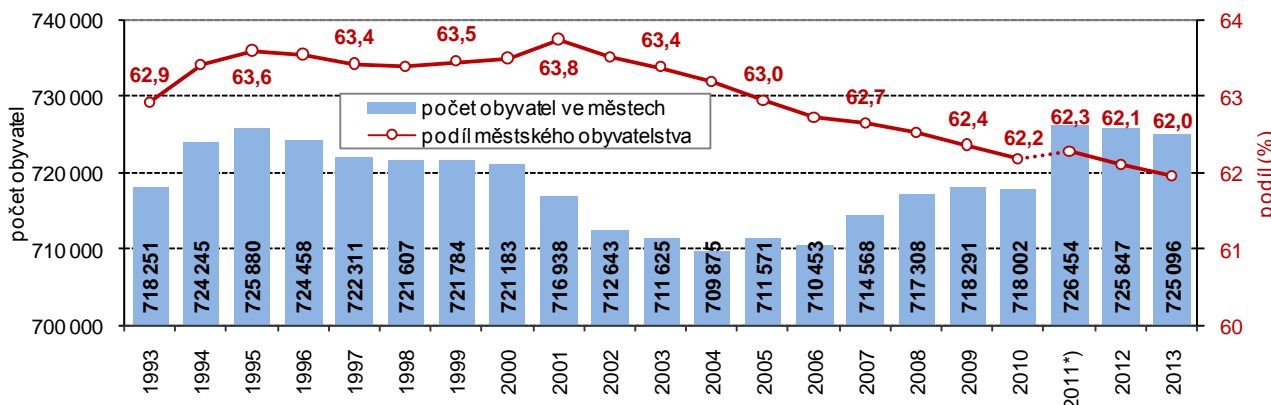
Graf 1.2 Pohyb obyvatelstva podle velikostních skupin obcí Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Téměř třetina obyvatel žije v krajském městě

Zajímavé jsou právě obě krajní skupiny velikostního rozpětí obcí. V Brně žila téměř třetina obyvatel kraje (32,3 %), naproti tomu v nejmenších obcích, i když jejich počet byl třetí nejvyšší, žilo pouze 1,2 % obyvatel kraje. Společný oběma mezním velikostním skupinám obcí byl nejvyšší průměrný věk obyvatel – 43,1 roku v nejmenších obcích a 42,5 roku v Brně.

Graf 1.3 Počet obyvatel ve městech a podíl městského obyvatelstva v Jihomoravském kraji

*) v roce 2011 data navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu

Pozvolný úbytek obyvatel měst

Na konci roku 2013 žilo ve městech celkem 725 096 obyvatel, počet obyvatel měst se meziročně snížil o 751 osob. Podíl městského obyvatelstva tak činil 62,0 % (8. nejvyšší mezi kraji, v ČR 69,4 %) a proti roku 2011, jako roku výchozímu po navázání počtu obyvatel na výsledky SLDB, se snížil o 0,3 bodu. Snížení počtu obyvatel měst je výsledkem stěhování – ze 49 měst v kraji se v roce 2013 vystěhovalo o 1 295 obyvatel více, než se do nich přistěhovalo. Přirozený přírůstek obyvatel byl kladný, ve městech se narodilo o 544 osob více, než jich zemřelo. Z pohledu velikostních skupin obcí podle počtu obyvatel se snížení počtu obyvatel týkalo měst nad 10 000 obyvatel. V obcích s počtem obyvatel nižším než 500 byl zaznamenán přirozený úbytek obyvatel, ale ten byl plně nahrazen migračním přírůstkem.

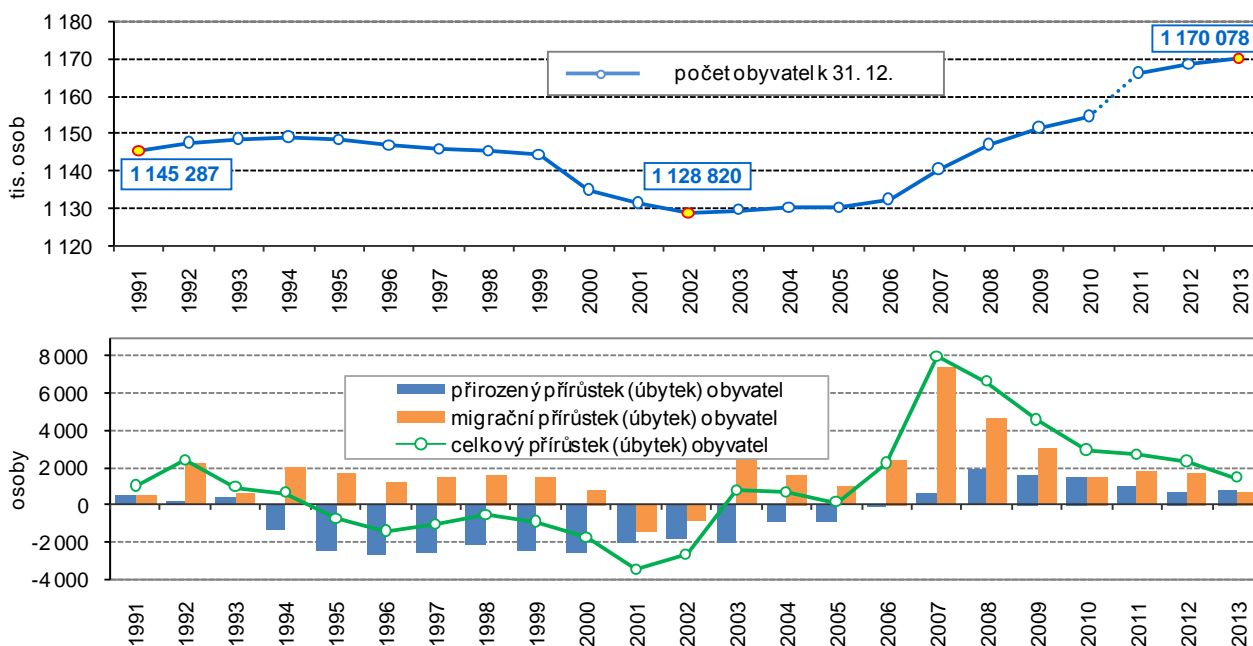
Pokles tempa růstu počtu obyvatel po roce 2007

Na konci roku 2013 žilo na území Jihomoravského kraje celkem 1 170 078 obyvatel (meziroční zvýšení o 1 428 osob). Stav obyvatel v roce 2011 navázal na výsledky sčítání lidu, domů a bytů (proběhlo v březnu 2011) a není tak již srovnatelný s předešlými roky. Lze však hodnotit přírůstek či úbytek počtu obyvatel jako výsledek přirozené změny obyvatel a migrace. Z tohoto pohledu lze konstatovat, že počet obyvatel kraje se zvyšuje již od roku 2003, tedy 11. rok. Nejvyšší přírůstek počtu obyvatel celkem byl zaznamenán v roce 2007, od tohoto roku se tempo růstu zpomalovalo zásluhou poklesu velikosti přírůstku obyvatel stěhování. Počet obyvatel se v roce 2013 zvýšil pouze v 5 krajích a v rámci ČR bylo poprvé po 10 letech zaznamenáno snížení počtu obyvatel.

Převaha počtu narozených nad počtem zemřelých v posledních 7 letech

Sedmým rokem v řadě se na celkovém přírůstku obyvatel v kraji kladně podílel přirozený přírůstek (v minulosti to byly roky 1991 až 1993). Z těchto 10 „růstových“ let však pouze v letech 1991, 2010 a právě v roce 2013 přirozený přírůstek převýšil migrační přírůstek. V letech 1991 a 2010 to bylo převýšení nepatrné (o 34, resp. o 2 osoby), v roce 2013 již rozdíl činil 120 osob. V roce 2013 se v Jihomoravském kraji narodilo o 774 dětí více, než kolik obyvatel kraje v tomto roce zemřelo. Nejvyšší přirozený přírůstek byl zaznamenán v roce 2008 (1 934 osob), v dalších letech klesal a až v roce 2013 byl meziročně o 144 osob vyšší.

Graf 1.4 Počet obyvatel^{*)}, celkový, přirozený a migrační přírůstek v Jihomoravském kraji

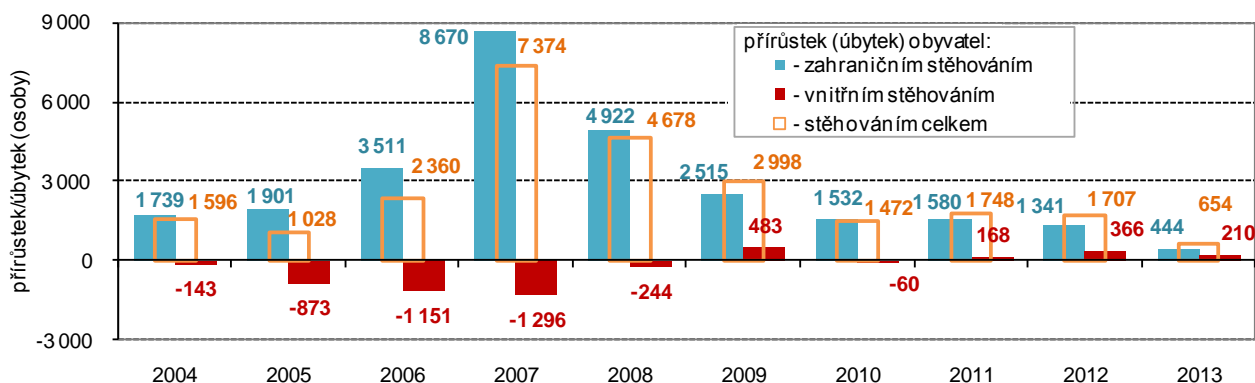

^{*)} v roce 2011 byl počet obyvatel navázán na výsledky SLDB 2011 a není srovnatelný s předchozími roky

Rozhodující vliv stěhování cizinců na migrační přírůstek

Migrační přírůstek obyvatel byl s výjimkou let 2001 a 2002 zaznamenán ve všech letech sledovaného období. V roce 2013 se do kraje přistěhovalo 9 308 osob, vystěhovalo se 8 654 osob (přírůstek 654 osob). Migrační přírůstek od roku 2007, kdy byl zaznamenán nejvyšší přírůstek obyvatel migrací (7 374 osob), přes nepatrné zvýšení v roce 2011 postupně klesá především zásluhou klesajícího počtu přistěhovalých cizinců. V grafu 1.5 je znázorněn rozklad přírůstku či úbytku obyvatel stěhování na saldo vnitřního a zahraničního stěhování. Je zřejmé, že v letech 2004 až 2013 je nositelem přírůstku obyvatel stěhování především kladné saldo zahraničního stěhování. Ovšem z posledních 5 znázorněných let bylo ve 4 letech kladné i saldo vnitřního stěhování (výjimkou byl rok 2010).

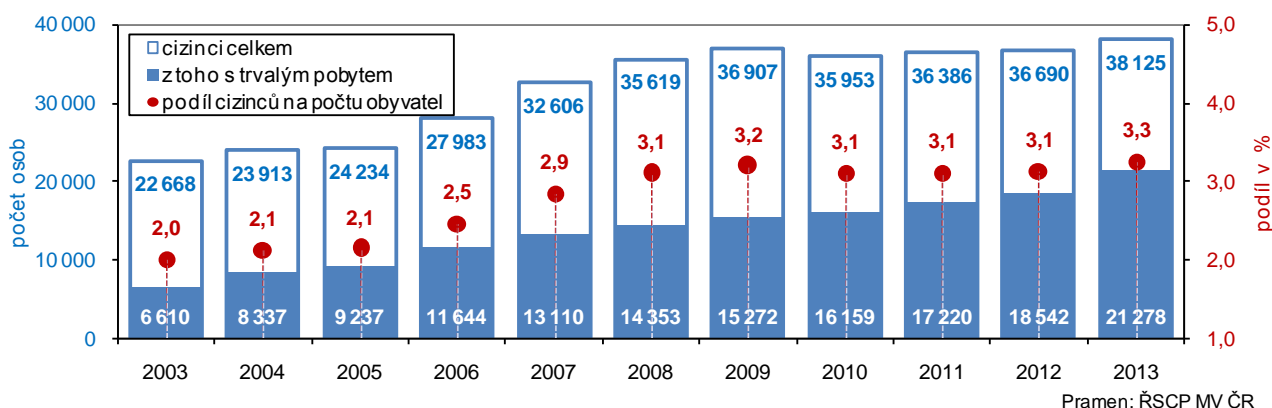
Graf 1.5 Příklad/úbytek obyvatel stěhováním v Jihomoravském kraji

Nárůst počtu cizinců

Na konci roku 2013 žilo v Jihomoravském kraji 38,1 tisíc cizinců, jejich počet od roku 2004 vzrostl o více než 14 tisíc. Nejvyšší meziroční přírůstky počtu cizinců byly zaznamenány v letech 2006 až 2008, v roce 2010 s hospodářským zpomalením se dosavadní nárůst zastavil. V roce 2013 bylo ovšem dosaženo prozatímního maxima počtu cizinců, převládají mezi nimi občané Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu.

Graf 1.6 Počty cizinců a jejich podíl na počtu obyvatel v Jihomoravském kraji

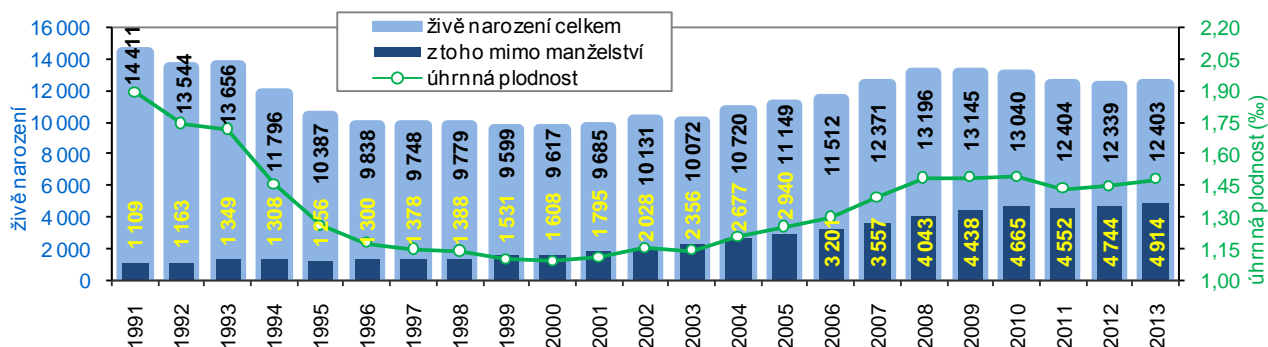

Přerušení poklesu počtu narozených dětí

V roce 2013 se v kraji živě narodilo 12 403 dětí, na 1 000 obyvatel tak připadlo 10,6 narozených dětí. Hrubá míra porodnosti byla mezi kraji 3. nejvyšší. Míra porodnosti se v kraji zvyšovala nepřetržitě od roku 2004, v roce 2008 dosáhla hodnoty 11,5 %, když se narodilo 13 196 dětí. V dalších 4 letech počet narozených dětí klesal a až v roce 2013 došlo k mírnému zvýšení, když počet živě narozených byl o 64 dětí vyšší než v roce 2012.

Vývoj úhrnné plodnosti¹ ukazuje výrazný odklon od vícedětných rodin, který započal na začátku 90. let a pokračoval prakticky až do roku 2000. Jestliže v roce 1991 by na ženu v reprodukčním období připadlo 1,893 narozených dětí, v roce 2000 to bylo jen 1,092 dětí. V roce 2010 se počet zvýšil na krátkodobé maximum (1,492), v roce 2013 byl zaznamenán počet nepatrně nižší, a to 1,481 dětí.

Graf 1.7 Živě narození, živě narození mimo manželství a úhrnná plodnost v Jihomoravském kraji

¹ Úhrnná plodnost udává průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě v průběhu jejího reprodukčního období (15 - 49 let), pokud by po celou dobu zůstaly zachovány míry plodnosti daného roku.

Ženy se stávají matkami ve vyšším věku

Vývoj posledních let v České republice ukazuje trend postupného zvyšování průměrného věku matky při narození dítěte. Nejinak tomu je i v Jihomoravském kraji, z grafu 1.8 je patrné, že v roce 1991 se nejvíce dětí narodilo matkám ve věku 21 let (1 407 matek), v roce 2002 bylo nejvíce matek ve věku 27 let (1 018) a v roce 2013 už ve věku 31 let (1 074).

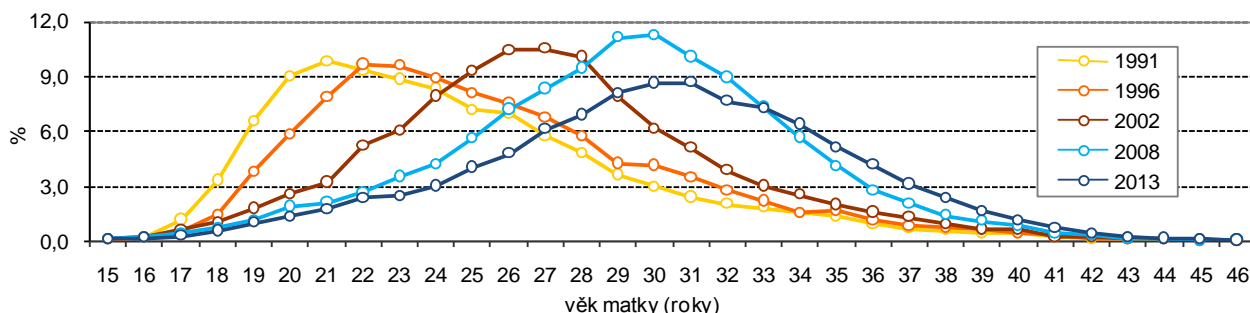
Trend odkládání porodů do vyššího věku matky sílí, a to zejména při prvním porodu. V roce 2013 rodily ženy v průměru poprvé ve věku 28,9 let, přičemž ještě o deset let dříve to bylo ve věku 26,8 let. V roce 1991 bylo matce bez ohledu na pořadí porodu v průměru 24,6 let, v roce 2002 už 27,7 a v roce 2013 pak 30,7 let.

Nadále roste podíl dětí narozených mimo manželství

Mimo manželství se v Jihomoravském kraji v roce 2013 narodilo 4 914 dětí. Tento počet byl nejvyšší v novodobé historii kraje a tvořil 39,6 % z počtu živě narozených dětí (v roce 2012 podíl činil 38,4 %). I přes nárůst byl podíl narozených mimo manželství mezi ostatními kraji 4. nejnižší.

V roce 2012 u 1 117 dětí narozených mimo manželství nebyl uveden otec. Z toho u 990 dětí bez uvedeného otce byla matka svobodná, u 122 dětí matka rozvedená a u 5 dětí bez uvedeného otce byla matkou vdova. V roce 2013 byla situace obdobná, otec nebyl uveden u 1 110 narozených mimo manželství - u 967 dětí bez uvedeného otce byla matka svobodná, u 136 dětí matka rozvedená a u 4 dětí byla matkou vdova.

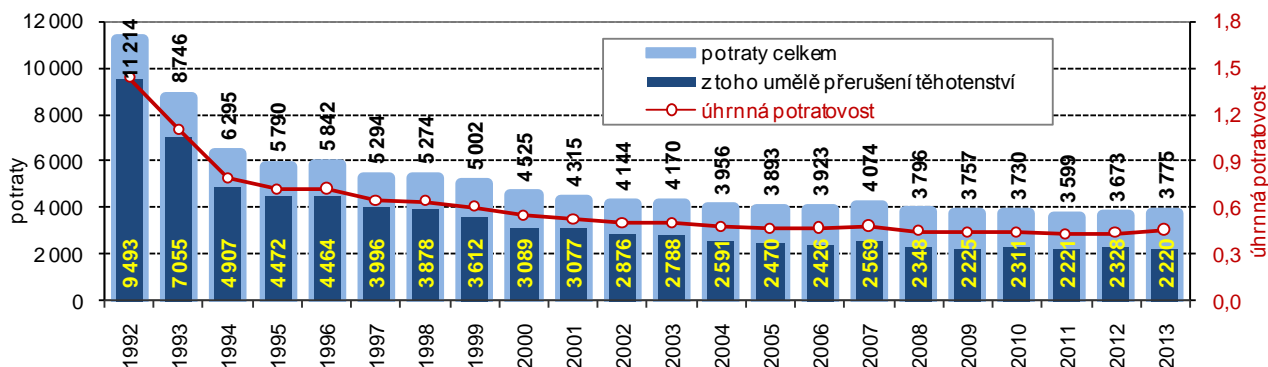
Graf 1.8 Podíl živě narozených podle věku matky při narození dítěte v Jihomoravském kraji

Očekávání narození dítěte není důvodem k uzavření manželství

Očekávání narození dítěte již není pádným důvodem pro uzavření manželství. Toto konstatování lze vyjádřit pomocí demografického ukazatele „předmanželské koncepce“. Ukazatel udává, kolik procent živě narozených dětí se vdané matce, jakožto první v pořadí v nynějším manželství, narodilo do sedmi měsíců po sňatku. Jednodušeji řečeno – je to podíl dětí, které jejich rodiče čekali už před svatbou. Od počátku 80. let až do poloviny 90. let 20. století v rámci České republiky podíl dětí, které jejich rodiče čekali už před svatbou, tvořil více než polovinu narozených dětí. Podobně tomu bylo i v Jihomoravském kraji. V roce 2002 se v předmanželské koncepci narodilo již jen 37,0 % dětí v kraji. Ovšem v roce 2013 se jako první dítě v současném manželství narodilo celkem 3 772 dětí a z toho pouze 934 dětí, tj. 24,8 %, se narodilo v době do 7 měsíců po uzavření sňatku.

Graf 1.9 Počet potratů a potratovost v Jihomoravském kraji

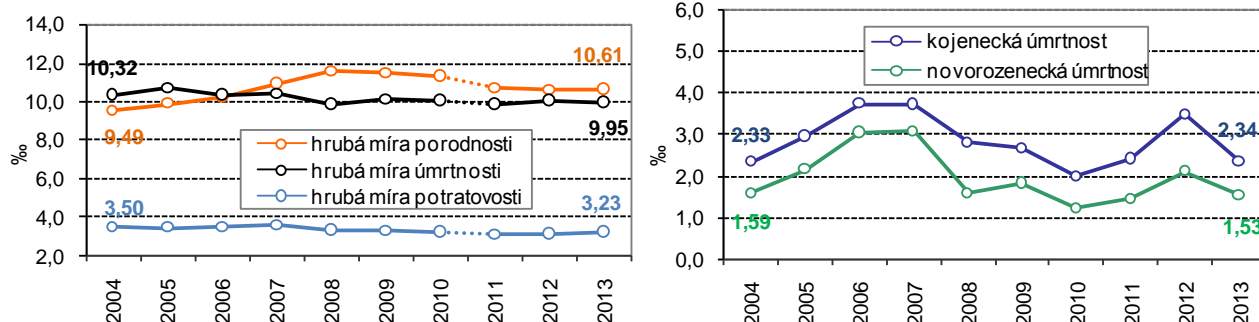
Nesrovnatelnost hrubých měr

V první části grafu 1.10 jsou uvedeny hrubé míry porodnosti, úmrtnosti a potratovosti (počet demografického jevu na 1 000 obyvatel). Vzhledem k tomu, že střední stav obyvatel roku 2011 byl sladěn s výsledky SLDB 2011, nejsou hrubé míry po tomto roce plně srovnatelné s předchozími roky.

Téměř čtvrtina těhotenství končí potratem, ...

Hrubá míra potratovosti (počet potratů na 1 000 obyvatel) v roce 2013 dosáhla hodnoty 3,23 ‰. V celém období se pohybovala pod republikovým průměrem a v roce 2013 byla mezi kraji 5. nejnižší. V roce 2013 bylo v kraji evidováno 3 775 potratů (o 102 více než v roce 2012), z toho 2 220 (58,8 %) představovala umělá přerušení těhotenství (o 108 méně). Potratem tak v roce 2013 skončilo 23,29 % těhotenství (0,21 % těhotenství skončilo narozením mrtvého dítěte a 76,51 % těhotenství skončilo narozením živého dítěte).

Graf 1.10 Porodnost a úmrtnost v Jihomoravském kraji

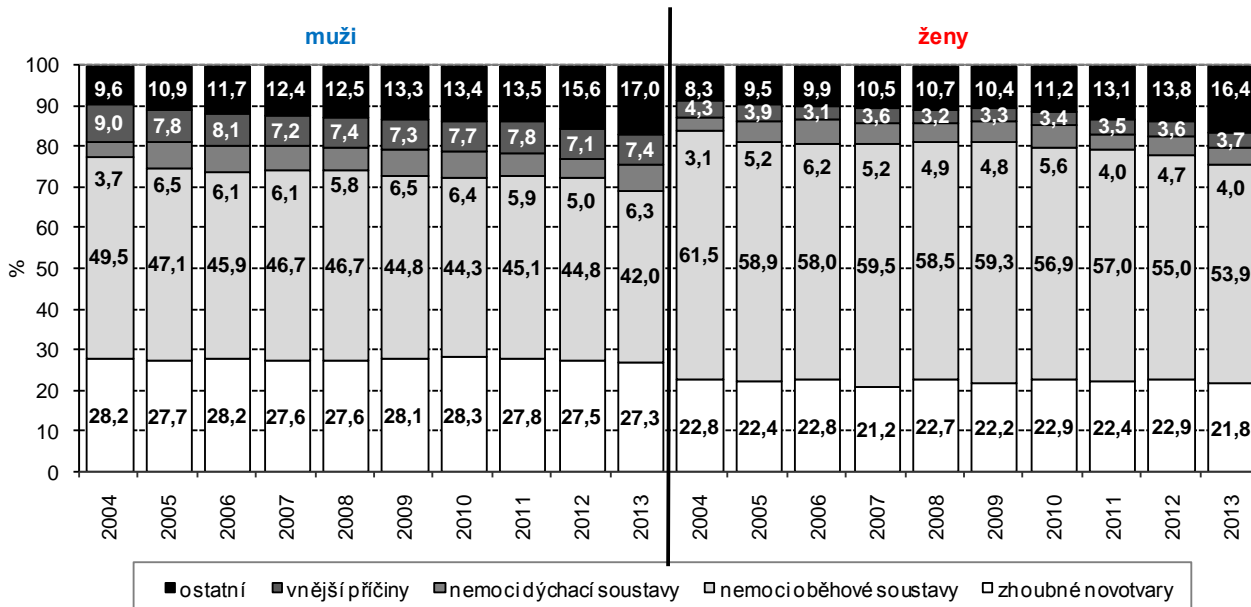
... úhrnná potratovost se ale snižuje

Vývoj úhrnné potratovosti² (v grafu 1.9) zaznamenal výrazné snížení v letech 1992 až 1995, v dalších letech pak každoroční mírný pokles či kolísání. V roce 1992 by na ženu v reprodukčním období připadlo v průměru 1,434 potratů, v roce 1996 to bylo 0,720, v roce 2004 0,475 a v roce 2013 se možný počet potratů snížil na 0,458.

Každý druhý zemřelý zemřel na nemoci oběhové soustavy

Hrubá míra úmrtnosti v roce 2013 v Jihomoravském kraji činila 9,95 ‰ (2. nejnižší mezi kraji), v kraji zemřelo 11 629 osob (5 842 mužů, 5 787 žen), což bylo o 80 osob méně než v roce 2012. Příčinou úmrtí u třetí čtvrtiny zemřelých jsou dlouhodobě, a to nejen v Jihomoravském kraji, nemoci oběhové soustavy nebo nádorová onemocnění. Na nemoci oběhové soustavy zemřelo 48,0 % z celkového počtu zemřelých (42,0 % ze zemřelých mužů a 53,9 % ze zemřelých žen), na zhoubná nádorová onemocnění 24,6 % z počtu zemřelých (27,3 % ze zemřelých mužů a 21,8 % ze zemřelých žen). Na třetím místě se v závislosti na pohlaví střídají vnější příčiny úmrtí (poranění, otravy apod.) u mužů - v roce 2013 7,4 % zemřelých a nemoci dýchací soustavy u žen (4,0 % zemřelých žen). Příčinou 183 úmrtí byla sebevražda (144 mužů a 39 žen), což bylo nejen o 15 více než v roce 2012 (celkem 168 sebevražd - 139 sebevražd mužů a 29 žen), ale i nejvyšší počet sebevražd od roku 1993 (186 sebevražd).

Graf 1.11 Zemřelí v Jihomoravském kraji podle příčin smrti

² Úhrnná potratovost je průměrný počet potratů, které by připadly na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku, zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce, zůstaly během jejího reprodukčního věku (15 - 49 let) neměnné.

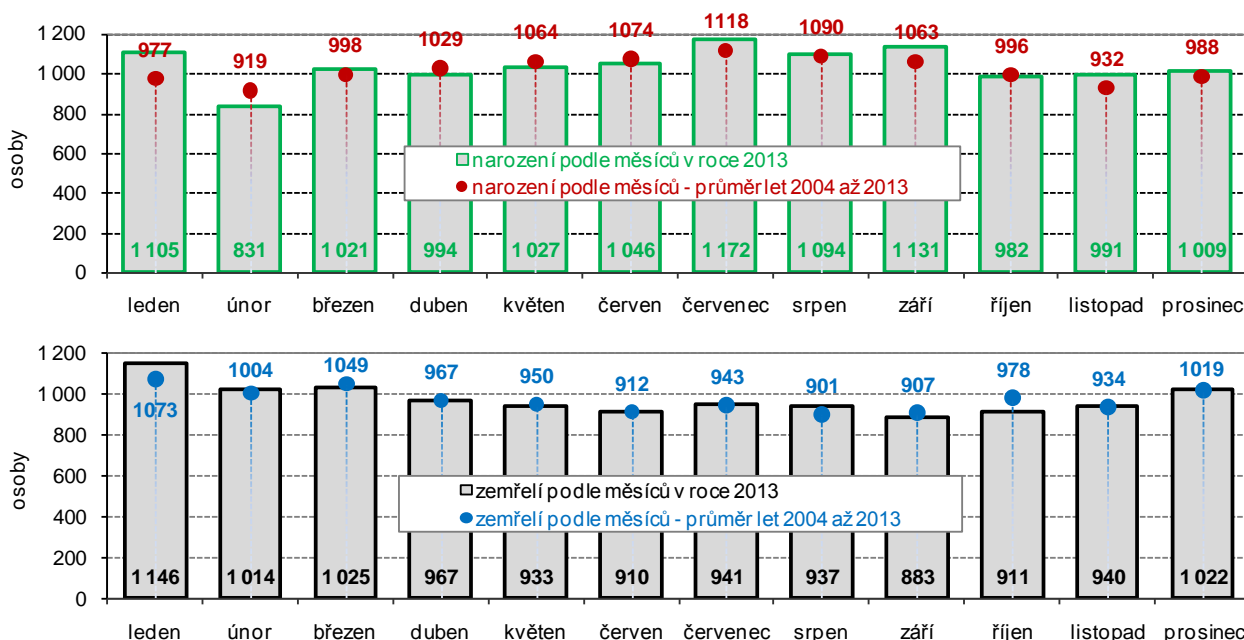
Úmrtnost kojenců či novorozenců kolísá

Ukazatele úmrtnosti v nízkém věku mají v pohledu na delší časové období klesající trend, v krátkodobém pohledu však spíše kolísají. V porovnání s průměrem ČR roku 2013 byla kojenecká úmrtnost v kraji nižší, novorozenecká úmrtnost byla vyšší. Kojenecká úmrtnost (zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených) v kraji činila 2,34 ‰ (v ČR 2,48 ‰); novorozenecká úmrtnost (zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených) činila 1,53 ‰ (v ČR 1,41 ‰).

Nejvíce zemřelých je v zimních měsících, nejvíce děti se rodí koncem jara a v létě

Průběh vývoje počtu narozených i zemřelých v jednotlivých měsících roku 2013 se od průměru posledních 10 let výrazně neliší, nejvíce dětí se narodilo ke konci jara a v letních měsících, nejvíce lidí zemřelo v prvních 3 měsících a v prosinci roku 2013. Celkem v 7 měsících roku 2013 počty narozených přesahovaly průměr posledních 10 let, v únoru, dubnu, květnu, červnu a říjnu byly počty proti průměru nižší. Naproti tomu měsíční počty zemřelých byly v roce 2013 proti průměru posledních 10 let nižší v 6 měsících a v dubnu byl počet zemřelých shodný s průměrem.

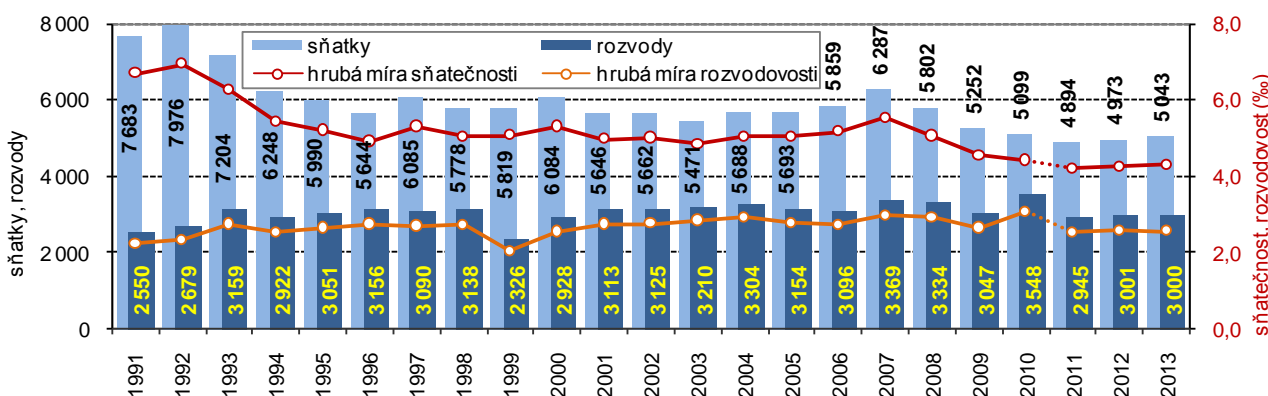
Graf 1.12 Narození a zemřelí v Jihomoravském kraji podle měsíců

Šťastné datum pro sňatek

Úroveň sňatečnosti v posledních letech víceméně stagnovala. Nepatrnou výjimkou byl rok 2007, kdy se počet sňatků krátkodobě zvýšil. Zřejmě se projevila tzv. příznivá „konstelace šťastných čísel“ a 7. 7. 2007 (připadající na sobotu) bylo v kraji uzavřeno 487 sňatků, což bylo téměř 8 % z celkového počtu sňatků. V roce 2008 bylo nejvíce sňatků uzavřeno dne 7. 6. (249), v roce 2009 dne 6. 6. (258), v roce 2010 dne 24. 4. (203), v roce 2011 dne 11. 6. (243), v roce 2012 dne 1. 9. (224) a v roce 2013 bylo nejvíce sňatků uzavřeno 7. 9., a to 231.

Graf 1.13 Sňatky a rozvody v Jihomoravském kraji

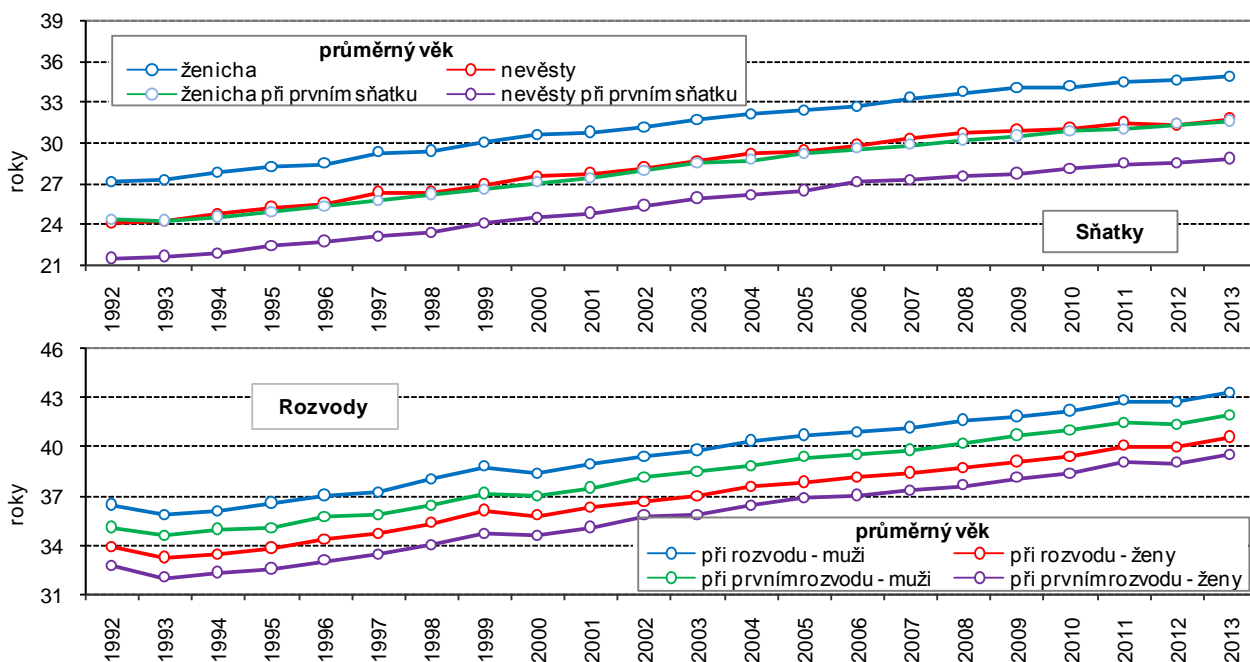

Počet sňatků roste druhý rok

Počet sňatků po dvou předešlých letech opět překročil hranici 5 tisíc, celkem bylo uzavřeno 5 043 sňatků, což bylo o 70 více než v roce 2012. V roce 2011 byl uzavřen nejnižší počet sňatků od roku 1991, tedy od roku, od něhož jsou k dispozici

přepočtené údaje za současnou strukturu správního uspořádání Jihomoravského kraje. Úroveň hrubé míry sňatečnosti ve výši 4,32 ‰ převyšovala republikovou hodnotu (4,14 ‰) a byla mezi kraji 2. nejvyšší.

Graf 1.14 Průměrný věk při sňatku a rozvodu v Jihomoravském kraji

Průměrný věk snoubenců se každoročně zvyšuje

Průměrný věk ženichů při prvním sňatku v roce 2013 v kraji dosáhl 31,6 let, průměrný věk nevěst 28,9 let. U mužů to bylo o 2,9 roku a u žen o 2,7 roku více než před deseti lety. V převážné většině případů byl při uzavírání sňatku starší muž (v 70,2 % případů), naopak ženy převyšující svým věkem manžela se vyskytovaly u 20,5 % uzavřených sňatků. Zatímco ještě v roce 2004 se na celkovém počtu nově uzavíraných manželství podílely ženy mladší 30 let ze 72,8 %, o deset let později to bylo už jen 53,4 %. V případě mužů byl tento pokles také zřetelný – z 55,7 % v roce 2004 na 34,1 % o deset let později.

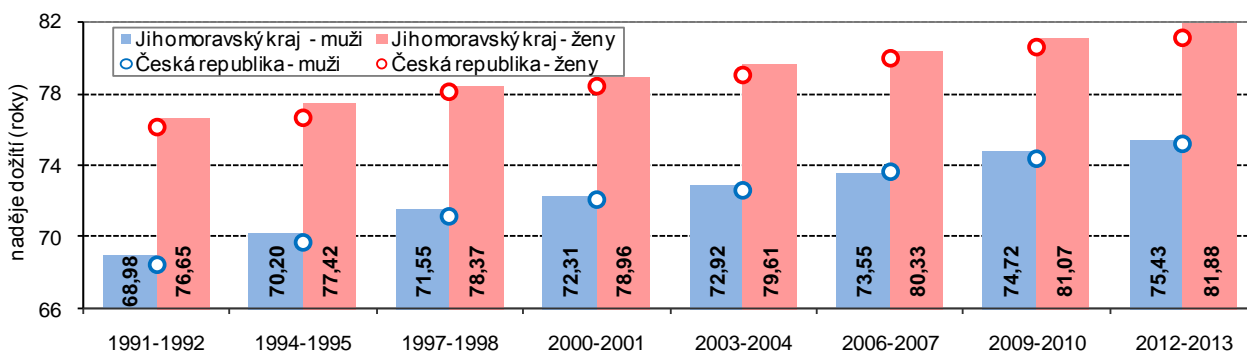
Neznamenatelný pokles počtu rozvodů

Počet rozvodů zůstal na úrovni roku 2012, i když každoroční údaje jsou ovlivňovány délkou trvání rozvodového řízení. V roce 2013 bylo v kraji rozvedeno 3 000 manželství, což bylo o 1 manželství méně než v předchozím roce. Hrubá míra rozvodovosti dosáhla 2,57 ‰ (5. nejnižší mezi kraji) a byla mírně pod úrovní ČR (2,65 ‰). Index rozvodovosti (počet rozvodů na 100 sňatků) se v porovnání s rokem 2012 vlivem zvýšení počtu sňatků snížil, a to z 60,3 v roce 2012 na 59,5 v roce 2013.

Každoročně se zvyšuje také průměrný věk rozvádějících se

Tak jak se v minulých letech zvyšoval průměrný věk při uzavírání manželství, podobně se zvyšoval i průměrný věk při jeho ukončení. U mužů se průměrný věk u rozvodu zvýšil z 40,4 roku v roce 2004 na 43,3 v roce 2013, u žen z 37,6 na 40,6 roků. Z 56,4 % se na všech rozvodech roku 2013 podílela v kraji manželství s nezletilými dětmi. Nejvíce se rozváděly osoby ve věkovém rozpětí 40 až 49 let.

Graf 1.15 Naděje dožití při narození v Jihomoravském kraji

Naděje dožití ...

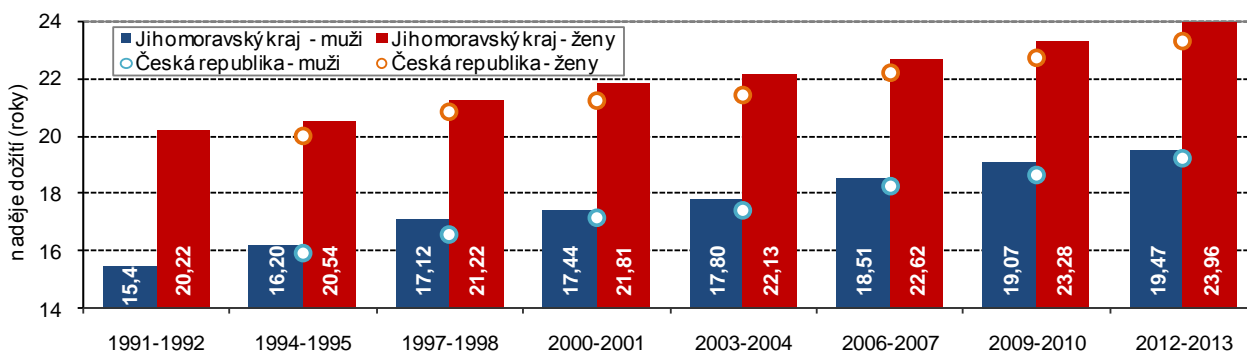
Údaje o naději dožití (střední délce života) zjištěné z dvouletých průměrů let 2012 a 2013 udávají, že muž narozený v roce 2013 v Jihomoravském kraji se

... se zvyšuje u narozených i u seniorů

pravděpodobně dožije věku 75,43 let, což je mezi kraji pátý nejvyšší věk. Žena narozená v roce 2013 v Jihomoravském kraji se pravděpodobně dožije 81,88 let, což je ovšem věk mezi kraji druhý nejvyšší. Střední délka života se postupně zvyšuje, tento fakt je zřejmý zejména z delšího časového úseku uvedeného v grafu 1.15. Od roku 1991 v Jihomoravském kraji vzrostla střední délka života u mužů o 6,45 roku a u žen o 5,24 roku (v rámci ČR došlo ke zvýšení o 6,78 resp. 4,99 roku).

Obdobně muž, který žije v Jihomoravském kraji a v roce 2013 dovršil 60 let, má pravděpodobně před sebou ještě téměř 20 let života, šedesátiletá žena 24 let. I zde je patrný nárůst – proti roku 1991 je to u šedesátiletých mužů i žen zvýšení téměř o 4 roky.

Graf 1.16 Naděje dožití ve věku 60 let v Jihomoravském kraji

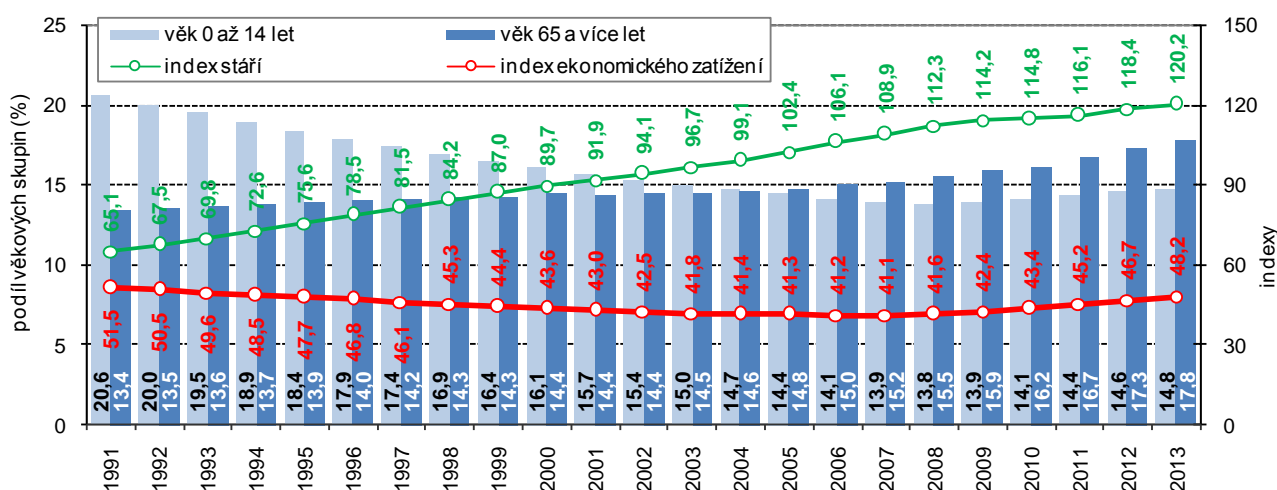

Již pátý rok se zvyšuje podíl dětské populace

Z pohledu věkové skladby obyvatelstva největší část tvoří osoby ve věku 15 až 64 let (67,4 %), následuje skupina obyvatel ve věku 65 a více let (17,8 %), nejnižší podíl, a to 14,8 %, tvoří obyvatelé ve věku do 14 let. Rok 2004 byl posledním rokem, ve kterém podíl dětské složky obyvatel byl vyšší, než podíl obyvatel starších 65 let (14,7 %, resp. 14,6 %). Právě podíl dětské složky obyvatel v kraji se po předchozím postupném snižování zvyšuje od roku 2009 (minimum 13,8 % v roce 2008), podíl obyvatel v poproduktivním věku narůstá každoročně. Dlouhodobý vývoj podílu věkových skupin obyvatelstva v kraji je zřejmý z grafu 1.17 – např. v roce 1991 podíl dětí tvořil 20,6 %, podíl osob v produktivním věku 66,0 % a ve věku 65 a více let bylo 13,4 % obyvatel kraje.

Nejnižší podíl dětské složky v obyvatelstvu byl zjištěn v Hl. m. Praze (14,1 %), Jihomoravský kraj byl spolu s Olomouckým, Karlovarským krajem a Krajem Vysočina na 5. příčce v pořadí krajů s nejnižším podílem. Ovšem podíl osob ve věku 65 a více let byl naopak spolu se Zlínským krajem čtvrtý nejvyšší.

Graf 1.17 Věková struktura a index stáří v Jihomoravském kraji

Index stáří se zvyšoval každoročně, ...

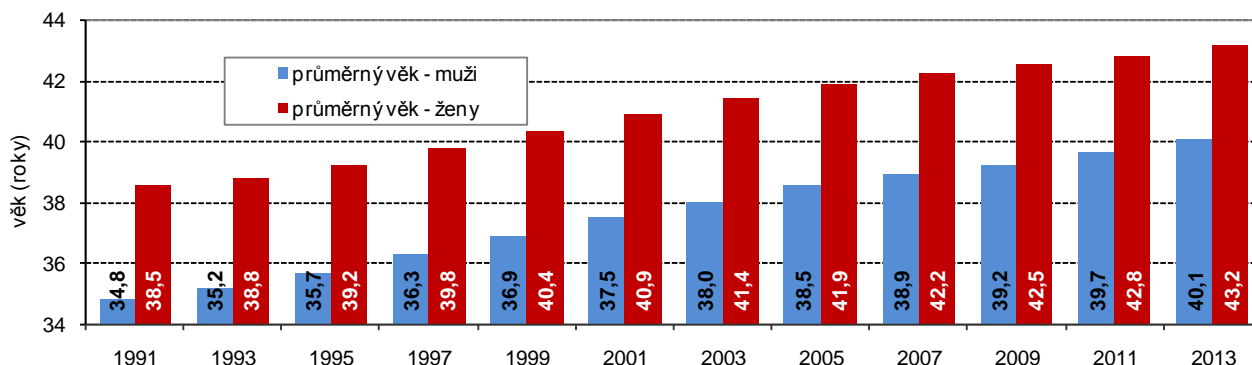
Ze zastoupení tří základních věkových skupin obyvatel kraje jsou konstruovány indexy stáří, závislosti či ekonomického zatížení. Hodnota indexu stáří udává, že na 100 dětí připadlo 120,2 osob starších 65 let, v roce 1991 to bylo pouze 65,1 osob starších 65 let. Podstatné zvýšení indexu stáří je výsledkem snižování podílu dětské složky na jedné straně a na straně druhé zvyšování podílu osob starších 65 let. Již uvedený rok 2004 byl posledním rokem, kdy index stáří v kraji byl pod hranicí 100.

Hodnota indexu závislosti I udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 21,9 dětí, hodnota indexu závislosti II udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 26,3 osob starších 65 let.

... index ekonomického zatížení rostl již šestý rok

Index ekonomického zatížení, což je počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let připadající na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let, dosáhl v Jihomoravském kraji v roce 2013 hodnoty 48,2 (v České republice 47,9) a mezi kraji byl 4. nejvyšší (spolu s dalšími 3 kraji). V roce 1991 připadalo na 100 osob v produktivním věku 51,5 „závislých“, do roku 2007 docházelo k postupnému snižování této hodnoty, a to zásluhou růstu podílu osob v aktivním věku a snižování podílu dětské složky v populaci. Od roku 2008 index ekonomického zatížení postupně narůstá, neboť roste podíl dětské složky obyvatel i podíl osob ve věku 65 a více let.

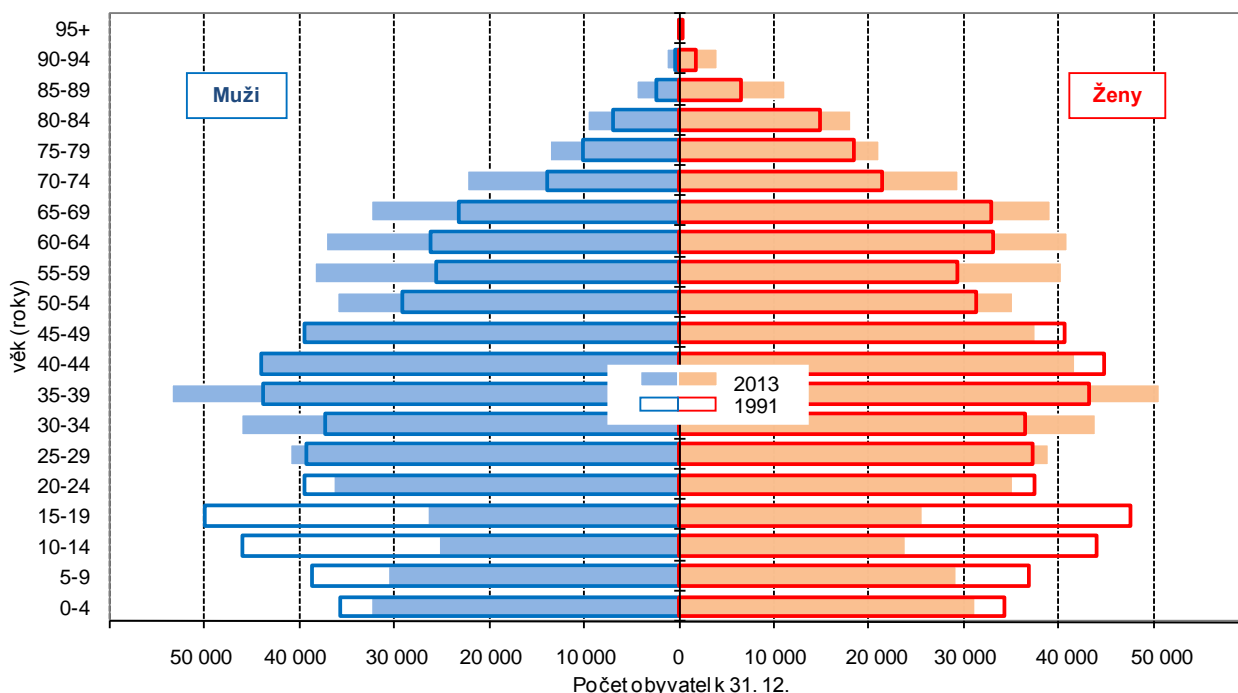
Graf 1.18 Průměrný věk obyvatelstva Jihomoravského kraje

Stárnutí populace kraje

Průměrný věk obyvatel Jihomoravského kraje na konci roku 2013 dosáhl 41,7 roku (5. nejvyšší věk mezi kraji), ženám bylo v průměru 43,2 roku a mužům 40,1 let. Průměrný věk obyvatel se za 22 let zvýšil o 5,0 roku, u mužů se zvýšil o 5,3 roku a průměrný věk žen vzrostl o 4,7 roku. Nejvyšší průměrný věk mužů byl zjištěn v Plzeňském kraji (40,7 roku), u žen ve Zlínském kraji (43,6 roku). Krajem s nejmladší populací byl v roce 2013 Středočeský kraj, průměrný věk mužů zde dosáhl 39,3 roku a průměrný věk žen 41,8 roku.

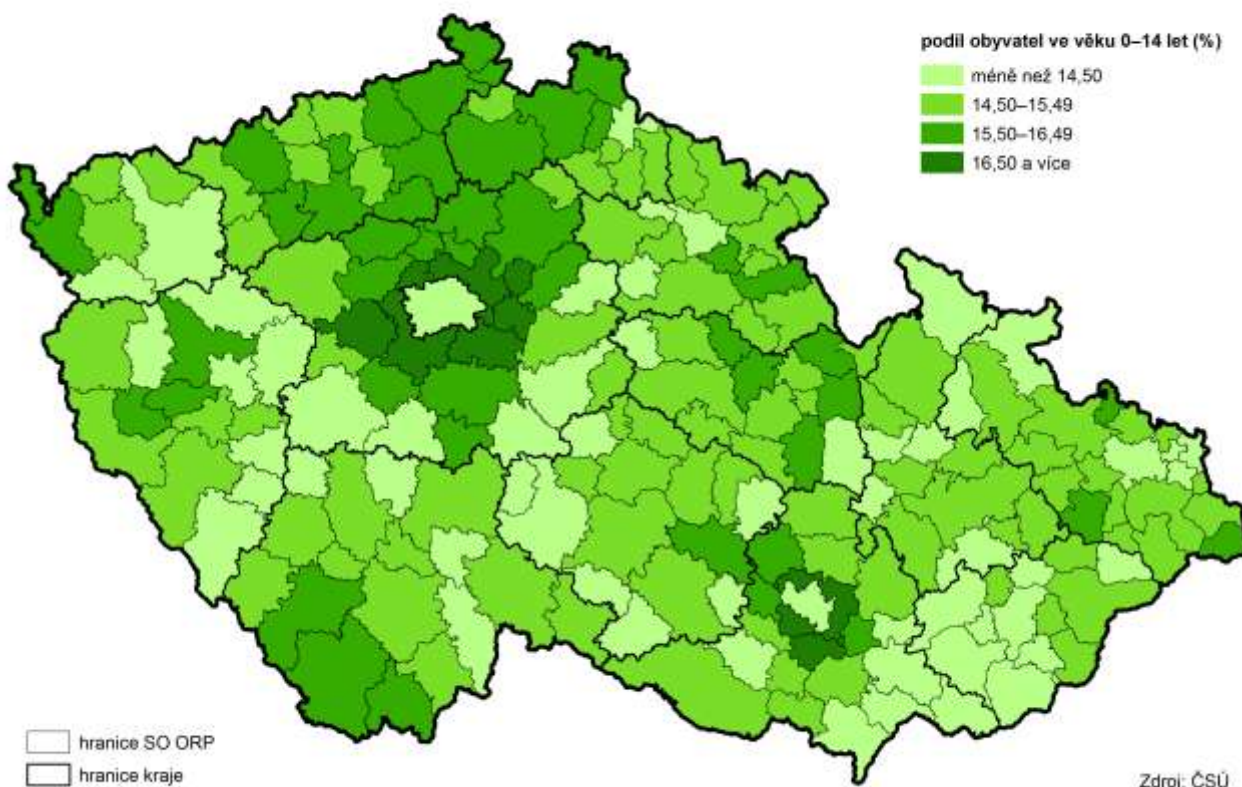
Graf 1.19 Věkové složení obyvatelstva Jihomoravského kraje

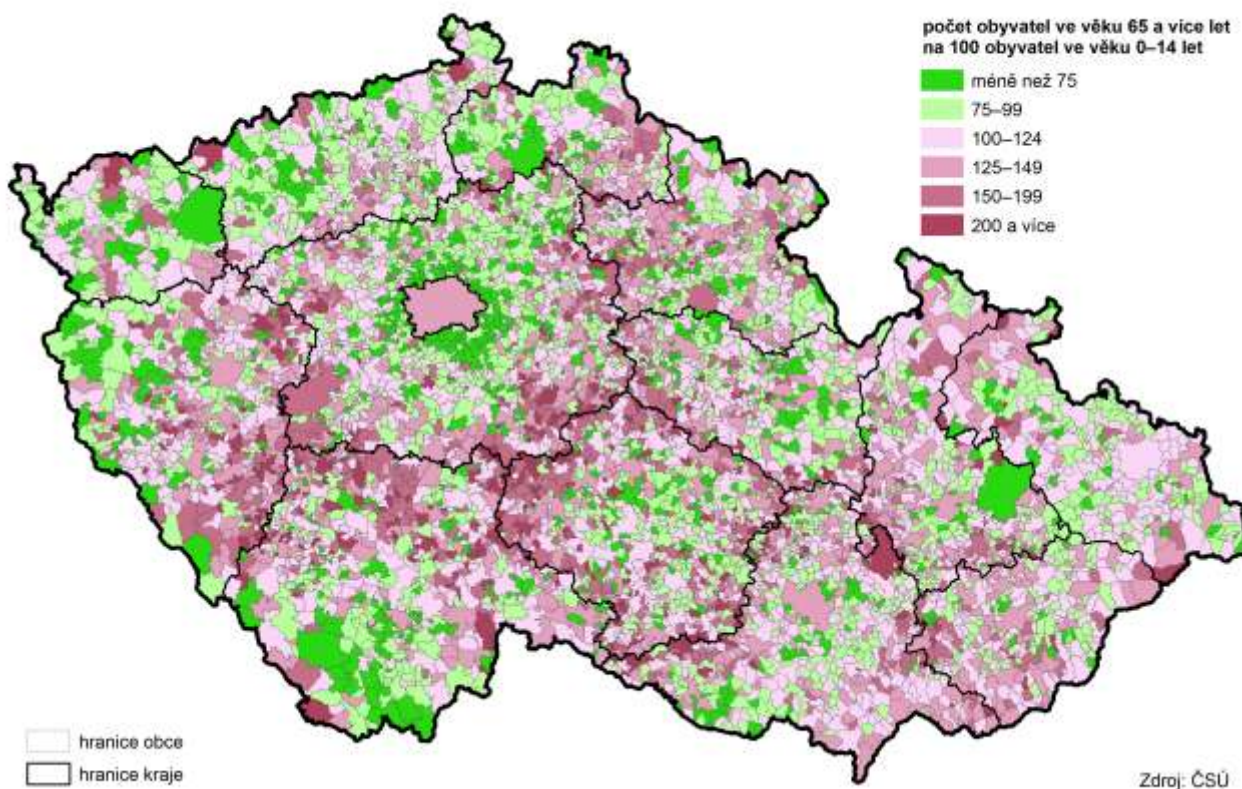
Nejvíce osob je ve věku 38 a 39 let

Nejpočetnější věkovou skupinou mezi obyvateli Jihomoravského kraje byly v roce 2012 osoby ve věku 38 a 39 let (21 271, resp. 21 238 osob). Nejvíce mužů bylo ve věku 39 let, a to 10 856, nejvíce žen bylo ve věku 38 let, a to 10 424.

Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

Index stáří v obcích k 31. 12. 2013

2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

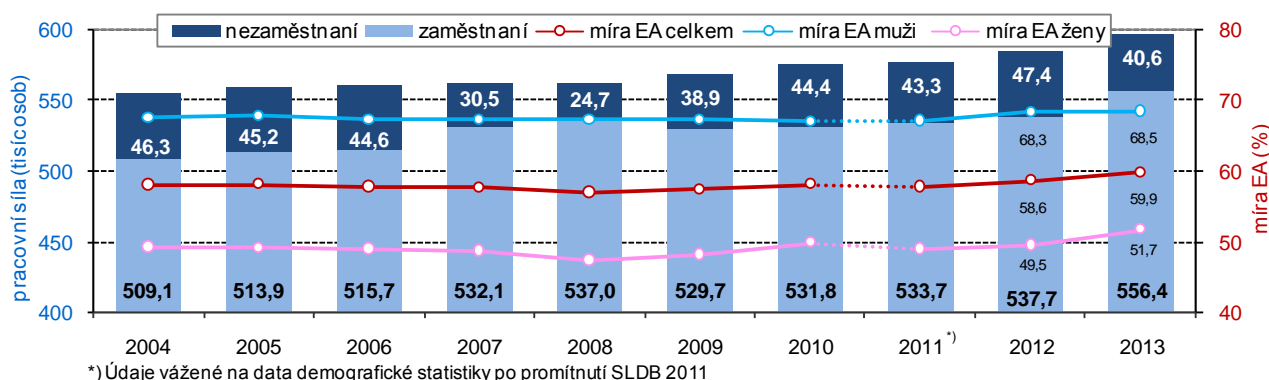
Údaje o ekonomické aktivitě populace jsou získány z Výběrového šetření pracovních sil

Populaci osob starších 15 let tvoří osoby ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní. Všichni ti, kteří se účastní trhu práce, vytváří možný lidský potenciál – pracovní sílu. Skutečně využitý potenciál je potom počet zaměstnaných v národním hospodářství. Skupinu osob ekonomicky neaktivních tvoří v nejjednodušším pohledu důchodci, žáci a studenti a osoby pečující o rodinu.

Údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity, míře zaměstnanosti či nezaměstnanosti jsou získávány z Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS). Ukazatele za rok 2011 uvedené v grafech jsou vážené na data demografické statistiky po promítnutí výsledků SLDB 2011, nejsou tak plně srovnatelné s předešlými roky.

Při posuzování výsledků VŠPS je třeba mít na zřeteli, že se jedná o výběrové šetření, výsledné údaje jsou reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou, především na úrovni regionů. Informace o podílu nezaměstnaných osob jsou z podkladů Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV).

Graf 2.1 Struktura pracovní síly a míra ekonomické aktivity v Jihomoravském kraji (VŠPS)

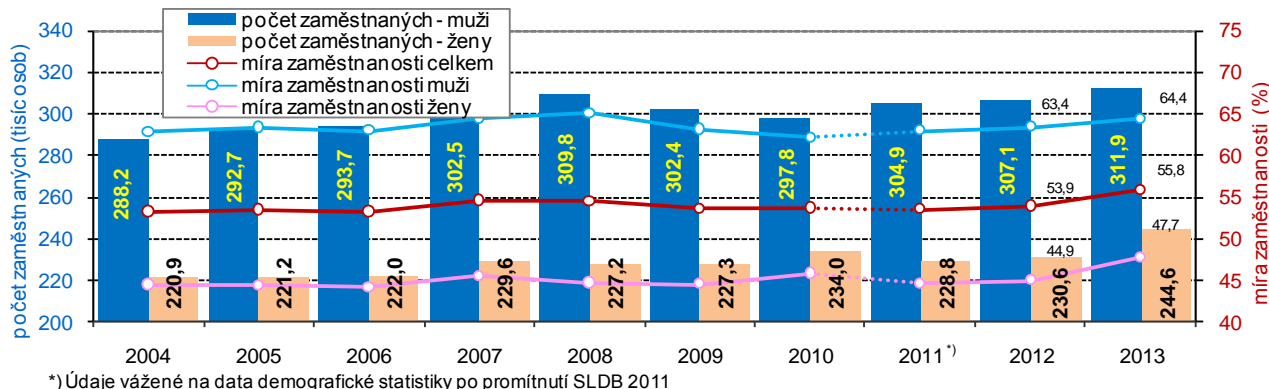
Meziroční nárůst pracovní síly - zvýšení počtu zaměstnaných, pokles počtu nezaměstnaných

Podle výsledků VŠPS žilo v roce 2013 v Jihomoravském kraji 997,2 tisíc obyvatel starších 15 let. Pracovní sílu tvořilo 597,0 tisíc osob (331,6 tisíc mužů a 265,4 tisíc žen). V členění podle ekonomického postavení pracovní sílu tvořilo 556,4 tisíc zaměstnaných a 40,6 tisíc nezaměstnaných. V dlouhodobém pohledu, i přes uvedenou avizovanou nesrovnatelnost posledních 3 let s předchozím obdobím, se velikost pracovní síly zvětšovala. Meziroční zvýšení pracovní síly v roce 2013 činilo 11,9 tisíc osob, vzrostl počet zaměstnaných (o 18,7 tisíc), počet nezaměstnaných poklesl o 6,8 tisíc osob).

Výrazný nárůst míry ekonomické aktivity

Pracovní síla v Jihomoravském kraji v roce 2013 tvořila přibližně polovinu celkového počtu obyvatel. Míra ekonomické aktivity³ podle výsledků VŠPS činila 59,9 % (meziroční nárůst o 1,2 bodu) a byla nejvyšší z posledních let. Přetrvává výrazný rozdíl v míře EA mužů a žen – v roce 2013 u mužů starších 15 let tvořilo pracovní sílu 68,5 % z nich, u žen byla míra EA pouze 51,7 %, v obou případech nejvyšší hodnoty v uplynulých 10 letech.

Graf 2.2 Struktura zaměstnaných a míra zaměstnanosti v Jihomoravském kraji (VŠPS)

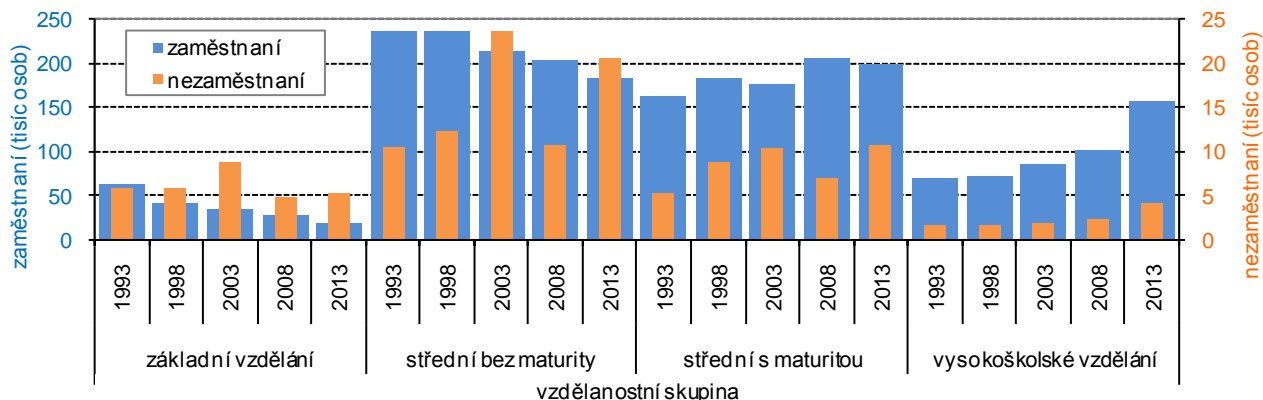

³ **Míra ekonomické aktivity** je podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných, tedy pracovní síly, na počtu osob starších 15 let; **míra zaměstnanosti** je podíl počtu zaměstnaných na počtu osob starších 15 let; **obecná míra nezaměstnanosti** je podíl nezaměstnaných z pracovní síly.

Mezi zaměstnanými je více mužů

V roce 2013 bylo v Jihomoravském kraji mezi zaměstnanými 311,9 tisíc mužů a 244,6 tisíc žen, meziročně se počet zaměstnaných mužů se zvýšil o 4,7 tisíc, počet zaměstnaných žen o 14,0 tisíc. Změnám v počtu zaměstnaných odpovídaly i změny v míře zaměstnanosti podle pohlaví. Míra zaměstnanosti mužů vzrostla z 63,4 % v roce 2012 na 64,4 % v roce 2013, míra zaměstnanosti žen se zvýšila z 44,9 % na 47,7 %. Celková míra zaměstnanosti dosáhla 55,8 %, meziročně se zvýšila o 1,9 bodu a mezi kraji byla 4. nejvyšší.

Graf 2.3 Pracovní síla podle vzdělání a ekonomického postavení v Jihomoravském kraji (VŠPS)

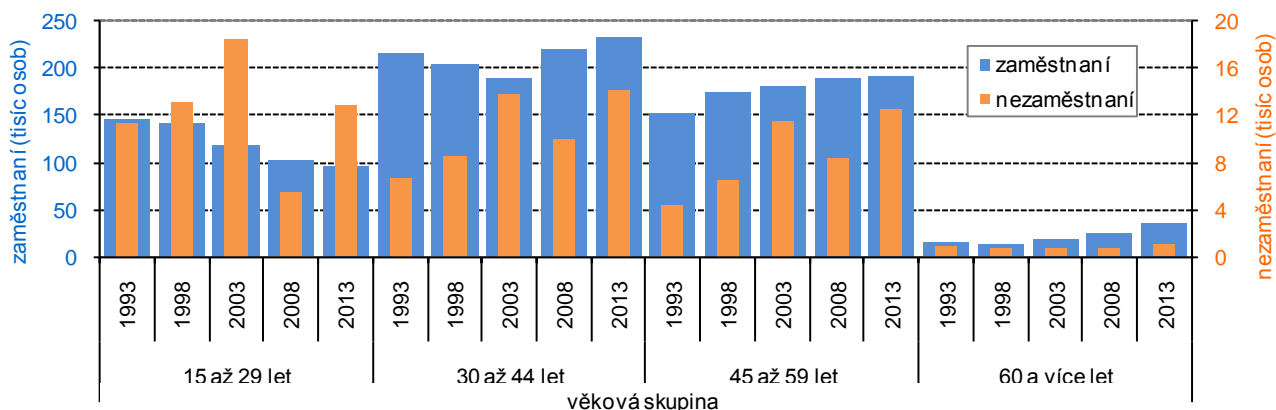
Ve vzdělanostní struktuře zaměstnaných vzrůstal podíl osob s vyšším vzděláním

Výsledky VŠPS za delší časové období zřetelně odráží změny ve vzdělanostní struktuře pracovní síly. U zaměstnaných v Jihomoravském kraji postupně klesal podíl osob se základním vzděláním a se středním vzděláním bez maturity. Jestliže v roce 1993 tvořil mezi zaměstnanými podíl osob se základním vzděláním 11,7 % (se středním bez maturity 44,6 %), v roce 2003 to bylo 6,8 % (41,9 %) a v roce 2013 již jen 3,4 % (32,9 %). Nejvýrazněji se zvýšil podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním – v roce 1993 tvořil 13,0 %, v roce 2003 16,8 % a v roce 2013 už 27,9 %. Změny ve vzdělanostní struktuře pracovní síly je třeba přičíst jednak snaze o získání co nejvyššího stupně vzdělání, na druhé straně je také skutečnost, že mezi ekonomicky neaktivní odchází starší ročníky s nižším vzděláním.

Míra nezaměstnanosti klesá se vzrůstajícím stupněm vzdělání

Obecná míra nezaměstnanosti v roce 2013 v Jihomoravském kraji činila 6,8 % (v roce 2012 8,1 %). Největší skupinu nezaměstnaných v kraji tvořily podle výsledků VŠPS osoby se středním vzděláním bez maturity (20,5 tisíc osob) a naopak nejmenší skupinu tvoří osoby s vysokoškolským vzděláním (4,1 tisíc osob). Obecně platí, že specifická míra nezaměstnanosti podle vzdělání (podíl vybrané skupiny nezaměstnaných z vybrané skupiny pracovní síly) klesá se vzrůstajícím stupněm vzdělání. V Jihomoravském kraji v roce 2013 dosáhla specifická míra nezaměstnanosti osob se základním vzděláním 21,7 % (v roce 2012 25,4 %), u osob se středním vzděláním bez maturity činila 10,1 % (10,5 %), u osob se středním vzděláním s maturitou 5,1 % (6,8 %) a u vysokoškoláků 2,6 % (v roce 2012 3,4 %).

Graf 2.4 Pracovní síla podle věku a ekonomického postavení v Jihomoravském kraji (VŠPS)

Nejčtenější věkovou skupinou mezi ...

Nejčtenější věkovou skupinou mezi zaměstnanými i nezaměstnanými jsou osoby ve věku 30 až 44 let. V průběhu 20 let jsou změny v počtech patrné především u zaměstnaných ve věkové kategorii 15 až 29 let, kde počet z dlouhodobého pohledu

...ekonomicky aktivními byly osoby ve věku 30 až 44 let

postupně klesá. Naopak ve věkové skupině 45 až 59 let je zřejmý mírný nárůst, a to u zaměstnaných, u nezaměstnaných i přes pokles v roce 2008. Podobně je posun patrný v kategorii 60 a více let, kde v důsledku změn v důchodovém zabezpečení počet zaměstnaných stejně jako počet nezaměstnaných postupně narůstá.

Nejvyšší míra nezaměstnanosti je mezi mladými

Specifická míra nezaměstnanosti podle věku se v jednotlivých věkových kategoriích pracovní síly také výrazně liší. Obecná míra nezaměstnanosti, jak bylo uvedeno, v roce 2013 v kraji činila 6,8 %. Ovšem specifická míra nezaměstnanosti ve věkové skupině 15 až 29 let činila 11,7 % (v roce 2012 14,0 %), naproti tomu ve věkové skupině 30 až 44 let to bylo pouze 5,7 % (6,7 %) a ve věkové skupině osob starších 60 let pouze 2,9 % (4,6 %).

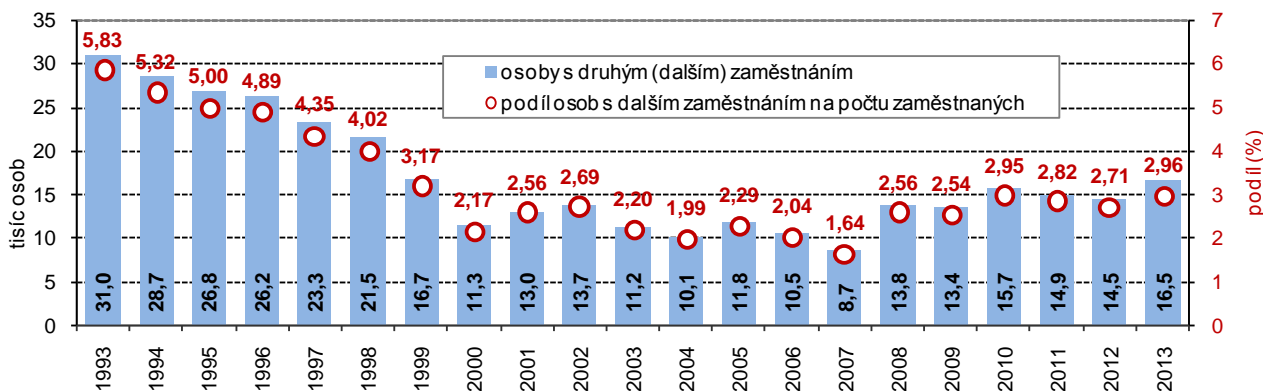
Nejvíce zaměstnaných je v sektoru služeb

Ve struktuře zaměstnaných podle sektorů dochází k postupným změnám, jež jsou patrné rovněž v dlouhodobějším pohledu. Srovnáme-li rok 2013 např. s rokem 2004, pak podíl zaměstnaných v primárním sektoru se snížil z 4,9 % na 2,9 %. Podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru se také snížil, a to z 38,4 % na 35,3 %. V sektoru služeb byl pohyb nejpatrnější, podíl zaměstnaných v terciárním sektoru se zvýšil z 56,7 % na 61,8 %.

Více než 16 % zaměstnaných podniká

Z hlediska postavení v zaměstnání mezi zaměstnanými dlouhodobě převažují zaměstnanci, v roce 2013 v kraji tvořili 82,9 % zaměstnaných. Celkem 16,4 % ze zaměstnaných byli podnikatelé (2,6 % zaměstnavatelé a 13,8 % pracující na vlastní účet).

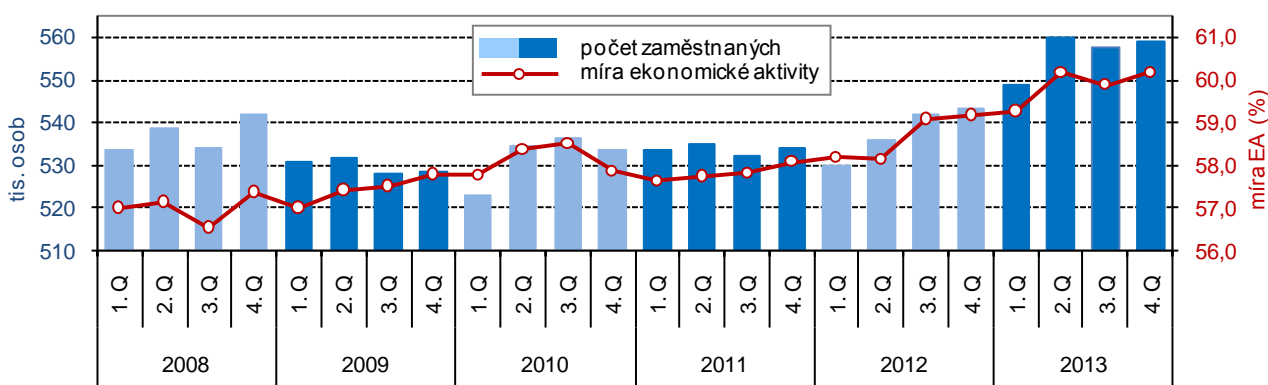
Graf 2.5 Pracující důchodci a osoby s druhým (dalším) zaměstnáním v Jihomoravském kraji (VŠPS)

Na trhu práce nachází uplatnění osoby s druhým a dalším zaměstnáním

Počet osob s druhým, resp. dalším zaměstnáním se v roce 2011 a 2012 snižoval. V roce 2013 sice dosáhl desetiletého maxima, ale ve srovnání s rokem 1993 byl tento počet poloviční. V kraji bylo v roce 2013 16,5 tisíc osob s dalším zaměstnáním, tvořily 3,0 % zaměstnaných. Počet osob s dalším zaměstnáním byl nejvyšší mezi kraji a tvořil 14,9 % z počtu těchto osob v ČR.

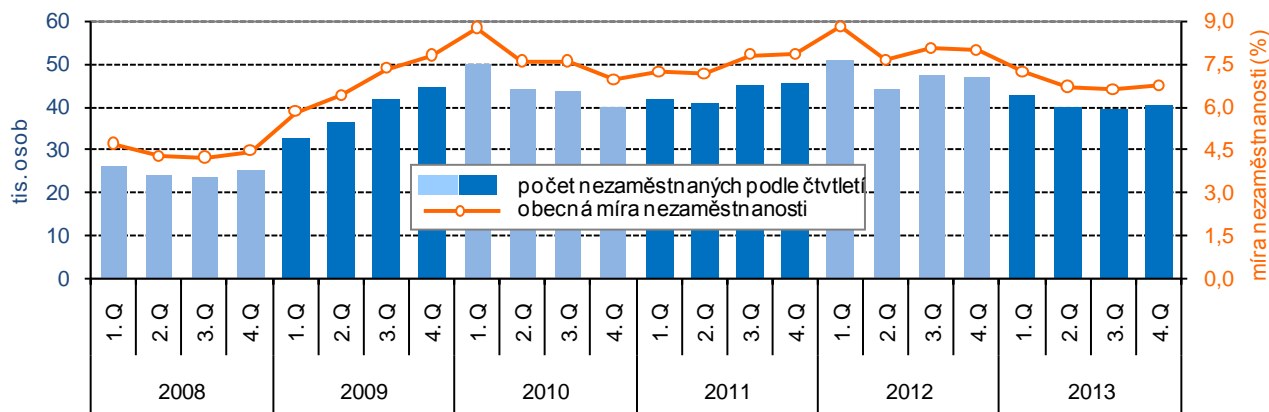
Graf 2.6 Zaměstnaní a míra ekonomické aktivity v Jihomoravském kraji podle čtvrtletí (VŠPS)

Čtvrtletní výsledky VŠPS jsou obrazem hospodářského vývoje

Na čtvrtletních výsledcích VŠPS je možno sledovat, jaký vliv na zaměstnanost v Jihomoravském kraji mělo hospodářské zpomalení v roce 2009 a oživení v polovině roku 2012. Vývoj počtu zaměstnaných a nezaměstnaných podle čtvrtletí obsahují grafy 2.6 a 2.7. Oproti konci roku 2008 se počet zaměstnaných snižoval v průběhu roku 2009 až do 1. čtvrtletí 2010, od 2. čtvrtletí 2012 počet zaměstnaných postupně vzrůstal až na maximum ve 2. čtvrtletí 2013 (560,1 tisíc osob).

Graf 2.7 Nezaměstnaní a obecná míra nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji podle čtvrtletí (VŠPS)

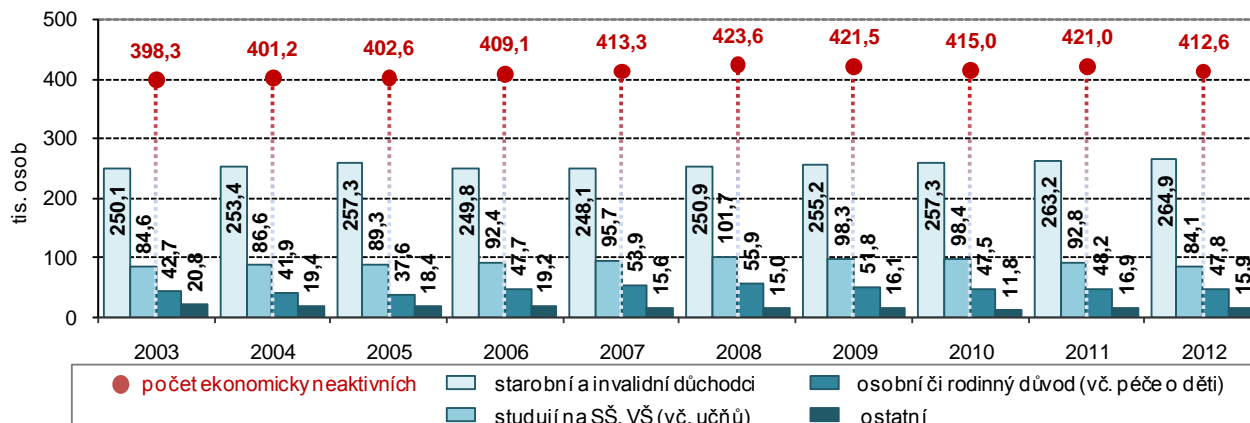
Počet nezaměstnaných dosáhl maxima v 1. čtvrtletí 2012

K nárůstu počtu nezaměstnaných (a obecné míry nezaměstnanosti) došlo s nástupem krize již ve 4. čtvrtletí 2008, pokračoval v jednotlivých čtvrtletích roku 2009 a skončil až prvním čtvrtletím roku 2010 (50,1 tisíc nezaměstnaných, obecná míra nezaměstnanosti 8,8 %). Obdobou ovšem byla situace i v 1. čtvrtletí 2012 (51,0 tisíc nezaměstnaných, obecná míra nezaměstnanosti 8,8 %), v dalších čtvrtletích však počet nezaměstnaných klesal až na 39,4 tisíc ve 3. čtvrtletí 2013 (obecná míra nezaměstnanosti 6,6 %).

Pokles počtu ekonomicky neaktivního obyvatelstva

Vedle ekonomicky aktivních, kteří se účastní trhu práce, tvoří významnou část obyvatelstva skupina ekonomicky neaktivních. V roce 2013 bylo v Jihomoravském kraji 400,2 tisíc neaktivních osob, tvořily 40,1 % obyvatel starších 15 let a jejich počet se meziročně snížil o 12,4 tisíc. Ve výsledcích VŠPS za rok 2013 sice podrobnější členění ekonomicky neaktivních osob v kraji není k dispozici, ale jak je zřejmé z grafu 2.8, většinu z nich v minulých letech tvořili starobní a invalidní důchodci. Jejich počet v roce 2008 dosáhl 250,9 tisíc, v dalších letech ale docházelo ke každoročnímu navyšování počtu až na 264,9 tisíc v roce 2012. Obecně lze snížení počtu ekonomicky neaktivních obyvatel v kraji v letech 2012 a 2013 přičíst poklesu počtu studentů středních a vysokých škol.

Graf 2.8 Ekonomicky neaktivní v Jihomoravském kraji (VŠPS)

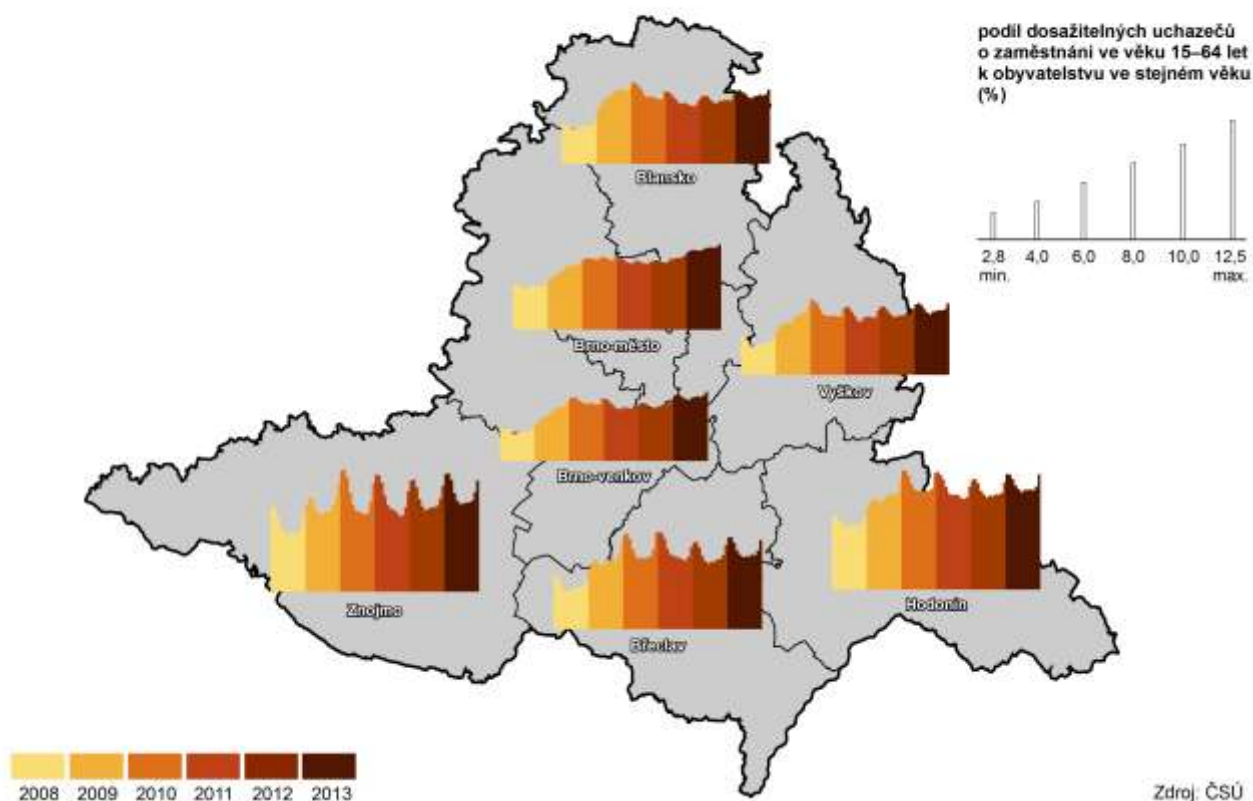
Vysoký počet uchazečů o práci udávají i údaje z MPSV

Podle údajů z Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) bylo k 31. 12. 2013 na úřadech práce Jihomoravského kraje registrováno 71 970 uchazečů o zaměstnání. Proti konci roku 2012 se tento počet zvýšil o 5 535 osob (o 8,3 %), ovšem proti konci „předkrizového“ roku 2008 to byl počet vyšší o 28 907 osob (o 67,1 %). V průběhu roku 2013 byl nejnižší počet uchazečů o práci evidován na konci června (63 427 osob), stav v prosinci byl nejvyšší nejen v roce 2013, ale i během 72 měsíců uvedených v grafu 2.9.

Počet volných pracovních míst byl v prosinci 2013 ...

Na poptávkové straně trhu práce byl přelomovým měsícem už srpen roku 2008, kdy počty volných pracovních míst dosáhly ještě téměř 17 tisíc. Zaměstnavatelé se na očekávaný pokles poptávky začali připravovat v předstihu a nabídka volných pracovních míst začala klesat. S dvou či tříměsíčním zpožděním se začal zvyšovat i počet nezaměstnaných. Zatímco ke konci roku 2008 bylo ještě 8 253 volných míst, v prosinci roku 2009 to bylo již jen 3 040.

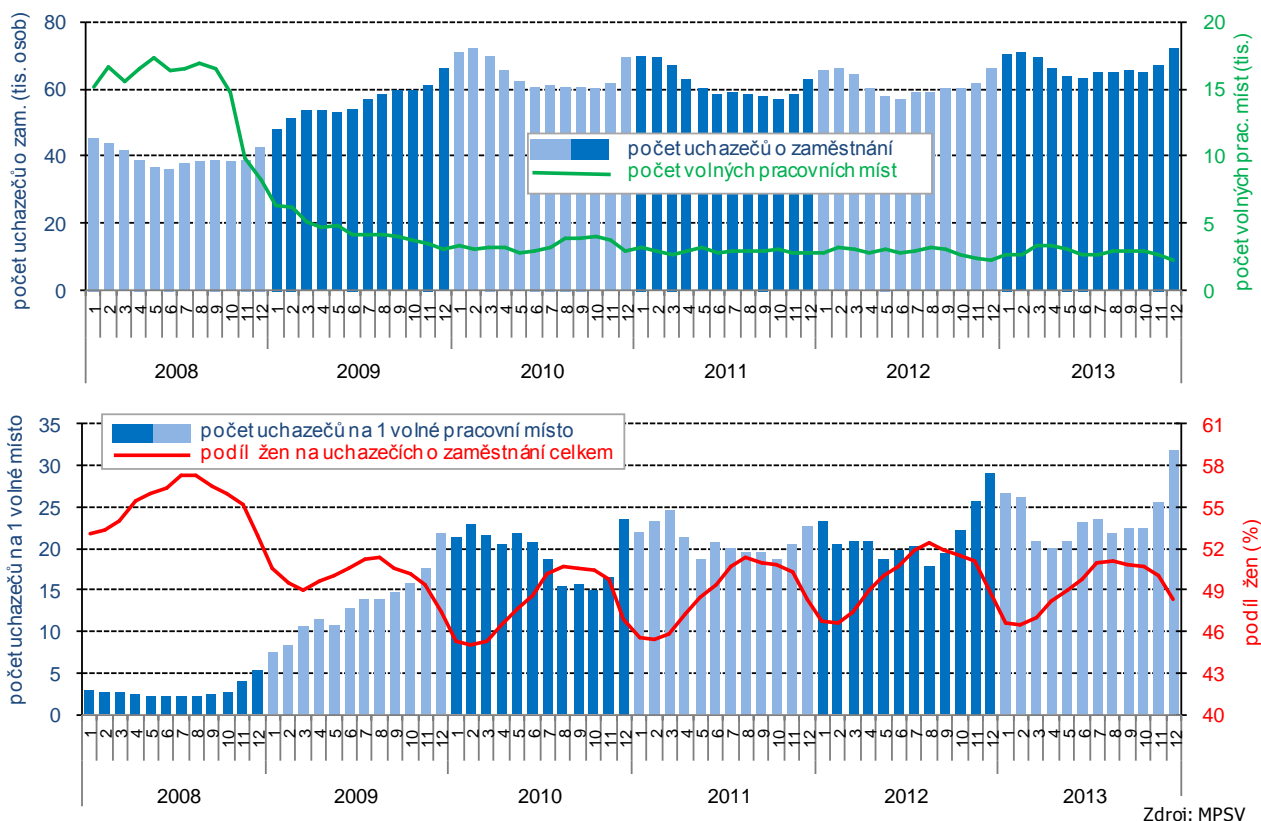
Nezaměstnanost v okresech Jihomoravského kraje v letech 2008 až 2013 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

... nejnižší v posledních 6 letech

Na konci roku 2012 bylo evidováno 2 289 volných míst a na konci roku 2013 již jen 2 262 volných míst, což byl počet nejnižší v období zachyceném v grafu 2.9. Na 1 volné pracovní místo tak připadalo 31,8 uchazečů, což byla 3. nejvyšší hodnota mezi kraji (na konci roku 2012 to bylo 29,0 uchazečů).

Graf 2.9 Nezaměstnanost v Jihomoravském kraji podle měsíců (MPSV)

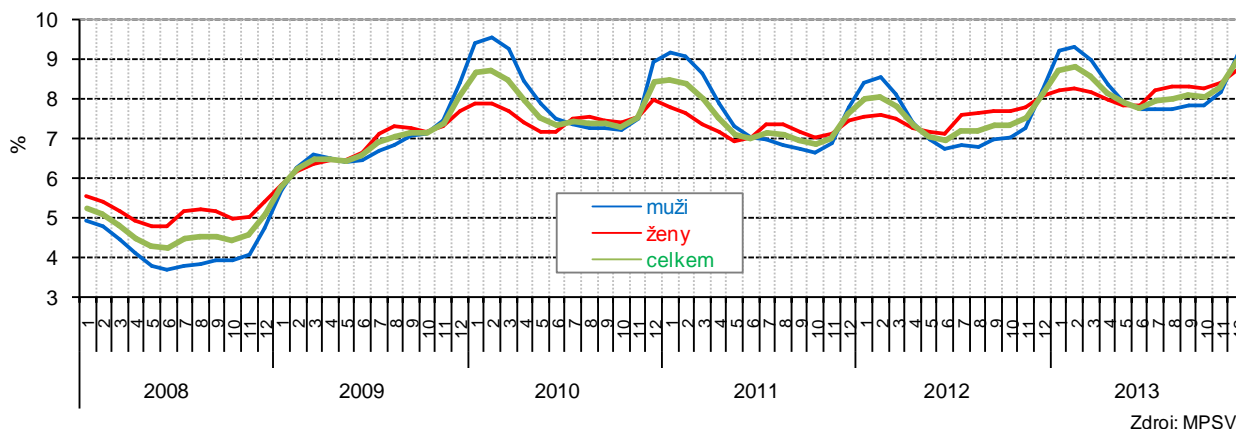

Nezaměstnanost je nejvyšší v zimních měsících

Od října 2012 Ministerstvo práce a sociálních věcí přešlo na nový ukazatel nezaměstnanosti v ČR s názvem „podíl nezaměstnaných osob“⁴.

Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2013 činil 8,94 % (5. nejvyšší podíl mezi kraji), oproti konci roku 2012 se zvýšil o 0,79 bodu. Z grafu 2.10 je zřejmý vliv sezonních prací, především u hodnoty podílu nezaměstnaných mužů – k nárůstu dochází v zimních měsících, nejnižší hodnoty jsou zaznamenány v jarních až podzimních měsících.

Graf 2.10 Podíl nezaměstnaných v Jihomoravském kraji podle měsíců (MPSV)

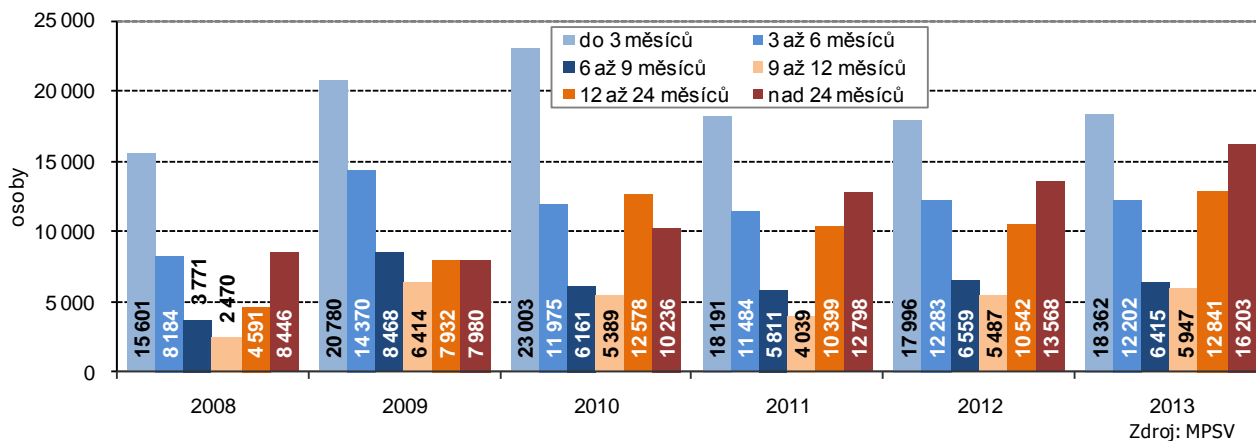

Zdroj: MPSV

Růst počtu dlouhodobě nezaměstnaných

Trvalým problémem je dlouhodobá nezaměstnanost. Počet nezaměstnaných déle než 1 rok se v kraji postupně zvyšoval, ještě v roce 2008 jich bylo 13 037 (30,3 % z celkového počtu nezaměstnaných, resp. 1,6 % počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let), na konci roku 2012 to bylo 24 110 (36,3 % nezaměstnaných, resp. 3,0 %) a na konci roku 2013 již 29 044 (40,4 % nezaměstnaných, resp. 3,7 % počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let).

Graf 2.11 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání podle délky evidence v Jihomoravském kraji k 31. 12. (MPSV)

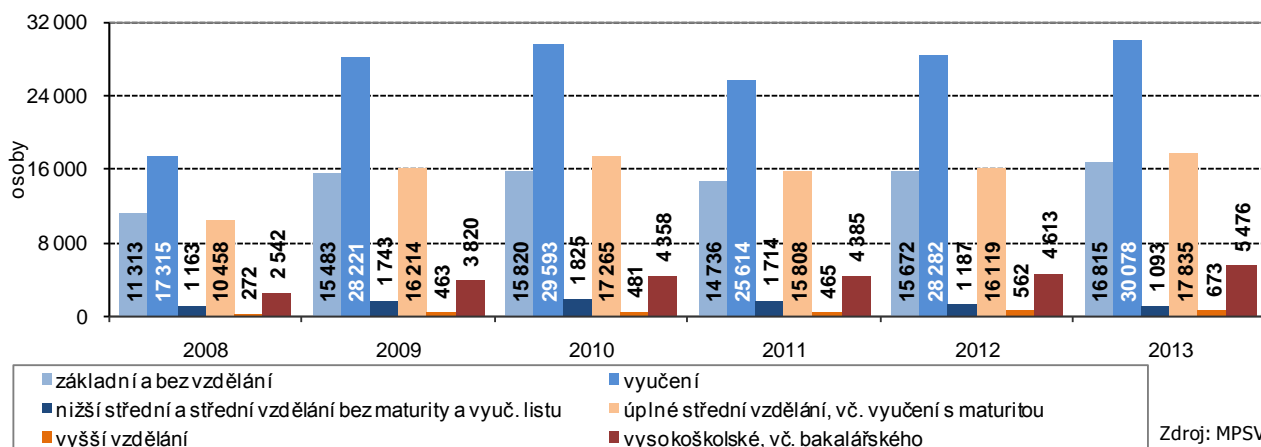
Zdroj: MPSV

Téměř čtvrtina nezaměstnaných měla pouze základní vzdělání

Skladba nezaměstnaných podle vzdělání je obsahem grafu 2.12. V roce 2013 se proti roku 2012 mezi nezaměstnanými snížil podíl osob s „nižším“ vzděláním. Nezaměstnaní bez vzdělání a se základním vzděláním tvořili 23,4 % nezaměstnaných (meziroční pokles podílu o 0,2 bodu), podíl vyučených činil 41,8 % (snížení o 0,8 bodu) a podíl osob s nižším vzděláním bez maturity a výučního listu dosáhl 1,5 % (pokles o 0,3 bodu). Naopak podíl osob s úplným středním vzděláním se zvýšil z 24,3 % na 24,8 %, osoby s vyšším vzděláním tvořily 0,9 % (nárůst o 0,1 bodu) a podíl osob s vysokoškolským vzděláním se zvýšil z 6,9 % v roce 2012 na 7,6 % v roce 2013.

⁴ Ukazatel „podíl nezaměstnaných osob“ vyjadřuje podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let ze všech obyvatel ve věku 15 až 64 let. Do té doby užívaná „míra registrované nezaměstnanosti“ poměřovala uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám. Pro sledování vývoje nového ukazatele byla zpětně dopočtena měsíční časová řada i podle pohlaví, a to od roku 2005 až do úrovně okresů.

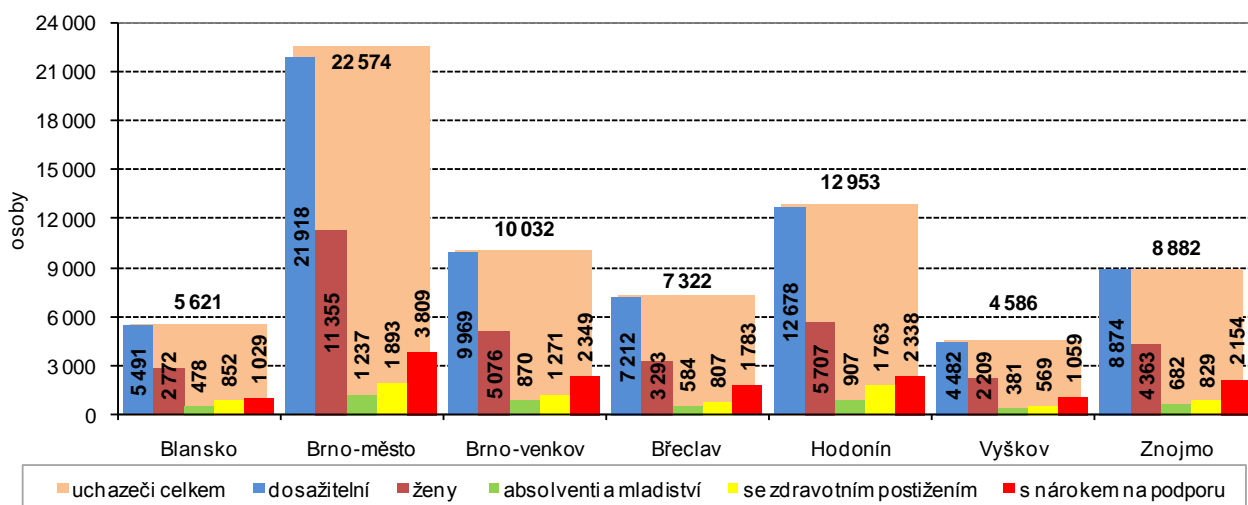
Graf 2.12 Uchazeči o zaměstnání podle dosaženého vzdělání v Jihomoravském kraji k 31. 12. (MPSV)

Nejvyšší nezaměstnanost je na Hodonínsku a Znojmsku

Problém nezaměstnanosti je možno přiblížit i v podrobnějším správním členění kraje. Z grafu 2.13 je zřejmé, že nejvyšší počet nezaměstnaných byl na konci roku 2013 evidován v Brně-městě. Ovšem nejvyšší nezaměstnanost je dlouhodobě v okresech Hodonín a Znojmo. V okrese Hodonín dosáhl podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu k 31. 12. 2013 celkem 11,81 %, v okrese Znojmo 11,39 %. Pokud seřadíme 77 okresů České republiky (vč. Prahy) podle velikosti podílu nezaměstnaných (od nejnižší hodnoty), pak pořadí jihomoravských okresů v žebříčku je následující: okresy Brno-venkov (7,07 %) a Vyškov (7,31 %), jako okresy s nejnižší nezaměstnaností v Jihomoravském kraji, se umístily mezi ostatními okresy na 21., resp. 23. místě, zmiňované okresy Hodonín a Znojmo „obsadily“ mezi všemi okresy republiky 71. resp. 69. místo. Pro úplnost - okres Blansko (7,60 %) se umístil na 31. místě, Brno-město (8,73 %) se umístilo na 47. místě a okres Břeclav (9,09 %) obsadil 51. místo.

Graf 2.13 Uchazeči o zaměstnání podle okresů Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013 (MPSV)

Průměrná mzda byla mezi kraji 3. nejvyšší

Průměrná mzda⁵ v Jihomoravském kraji v roce 2013 dosáhla podle výsledků výběrového šetření částky 25 592 Kč (28 575 Kč u mužů a 21 952 Kč u žen), ve srovnání s ostatními kraji byla 3. nejvyšší. Je třeba uvést, že v roce 2011 došlo v šetření mezd k metodické změně. Na rozdíl od předchozích let šetření zahrnuje i data za podniky s 1 až 9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce a výsledky let 2011 až 2013 tak nejsou s předchozími roky srovnatelné.

Rozdíl výše průměrné mzdy ...

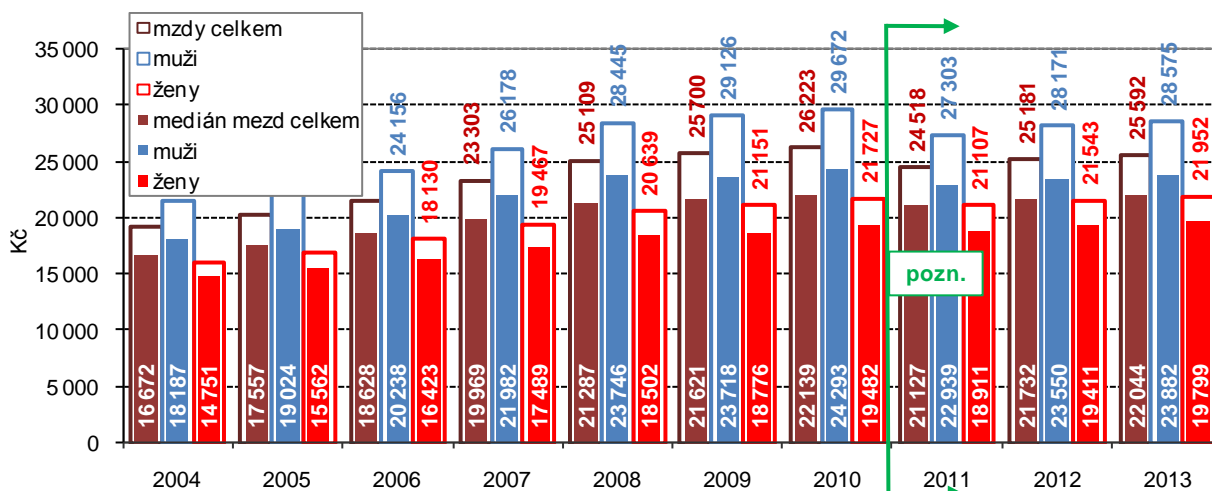
Ve výběrovém šetření mezd není používána pouze průměrná mzda (aritmetický průměr), ale také medián mezd. Ukazuje mzdu zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení (právě stejný počet mezd je vyšších i nižších než medián) a vypovídá tak

⁵ Údaje o průměrných mzdách jsou výsledkem výběrového šetření mezd Ministerstva práce a sociálních věcí (šetření o průměrném výděлку) a Ministerstva financí ČR (šetření o platu). Toto výběrové šetření se odlišuje od ostatních mzdových zjišťování, neboť jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací.

... a mediánu mzdy je 3,5 tisíc Kč

mnohem lépe o skutečné mzdové úrovni. Medián mezd v Jihomoravském kraji v roce 2013 dosáhl částky 22 044 Kč (o 3 548 Kč méně než je průměrná mzda) a byl mezi kraji 5. nejvyšší. Pro zdůraznění rozdílu průměrné mzdy, mediánu mzdy i rozdílu mzdy podle pohlaví jsou hodnoty uvedeny společně v grafu 2.14.

Graf 2.14 Vývoj průměrné měsíční mzdy a mediánu mezd v Jihomoravském kraji

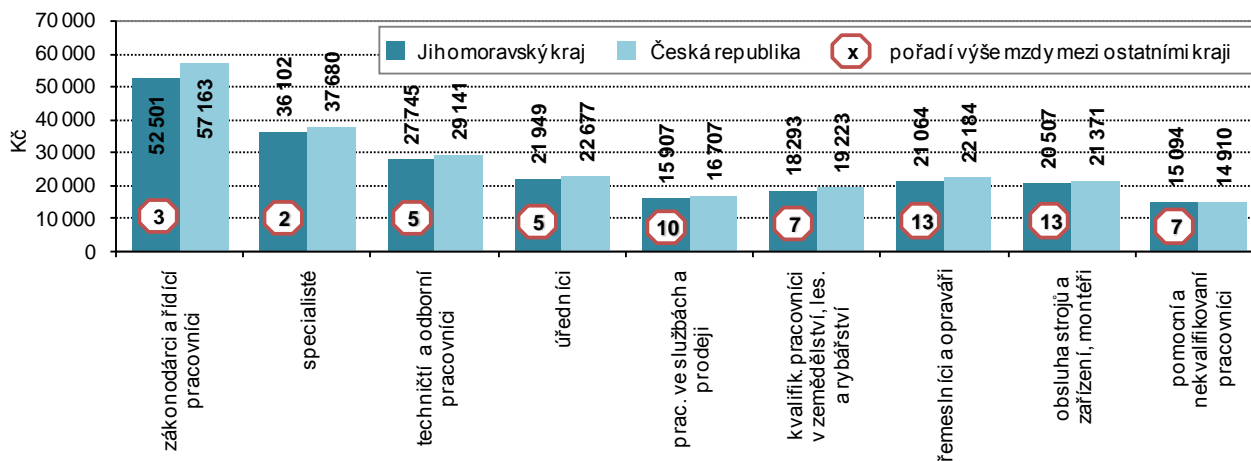

Pozn.: údaje od roku 2011 nejsou v důsledku metodických změn v šetření s předchozími roky srovnatelné

Mzdy manuálních pracovníků v kraji ale nepatří k nejvyšším

Důležitým výsledkem šetření mezd jsou jejich výstupy podle zaměstnání. K tomu je používána klasifikace zaměstnání ČSU (CZ-ISCO), vypracovaná na podkladě mezinárodního standardu. Srovnání Jihomoravského kraje s úrovní republiky i ostatními kraji je znázorněno v grafu 2.15 – čísla v kroužku znamenají pořadí mezi kraji (řazeno od nejvyšší hodnoty). V pomyslném žebříčku jsou nejlépe umístěni vysoce kvalifikovaní nemanuální pracovníci (první čtyři třídy klasifikace).

Graf 2.15 Průměrná hrubá měsíční mzda podle tříd CZ-ISCO v Jihomoravském kraji v roce 2013

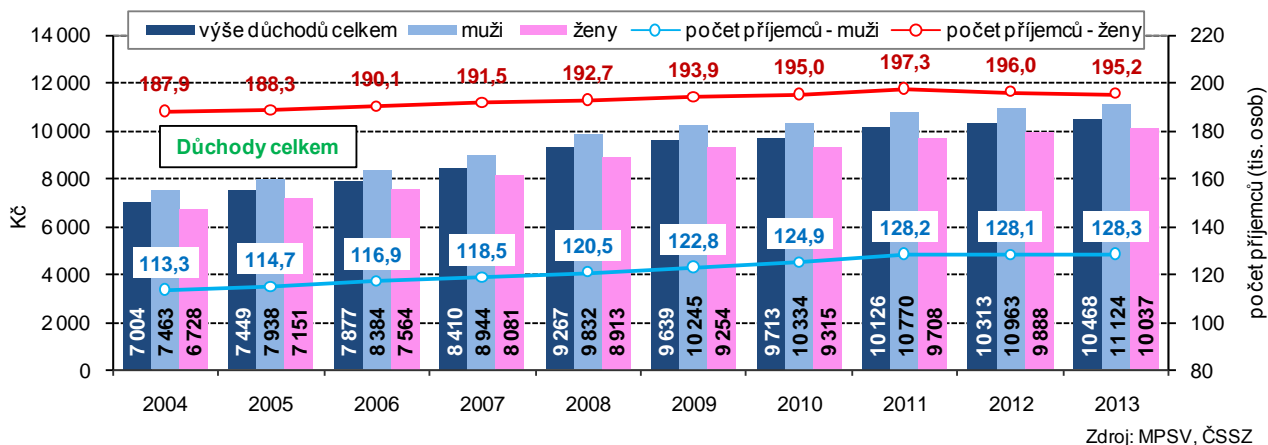
Nejvyšší mzdy měli vedoucí a řídicí pracovníci v Praze

Nejvýraznější mzdová diference mezi kraji ČR byla v roce 2013 u mezd vedoucích a řídicích pracovníků. Zaměstnanci zařazení do této třídy v HI. městě Praze pobírali měsíčně hrubou mzdu 79 284 Kč, zaměstnanci v Karlovarském kraji „pouze“ 44 091 Kč, tedy o 35 tisíc Kč méně. V HI. m. Praze byly u 5 kategorií zaměstnání průměrné mzdy v čele pořadí krajů, naopak Karlovarský kraj byl u 3 kategorií na konci pořadí krajů. Nejvyšší meziroční nárůst průměrné mzdy podle kategorie zaměstnání v absolutním vyjádření byl v Jihomoravském kraji zjištěn u specialistů (o 1 156 Kč), nejvyšší nárůst v relativním vyjádření byl u kvalifikovaných pracovníků v zemědělství (o 6,6 %).

Pokles počtu příjemců důchodu pokračoval

V prosinci roku 2013 v Jihomoravském kraji pobíralo některý z důchodů více než 323 tisíc osob. Počet osob pobírajících důchod klesal druhý rok a proti roku 2011, kdy bylo zaznamenáno dosavadní maximum, byl nižší o 2 tisíce osob.

Graf 2.16 Důchody celkem a počet příjemců důchodu v Jihomoravském kraji

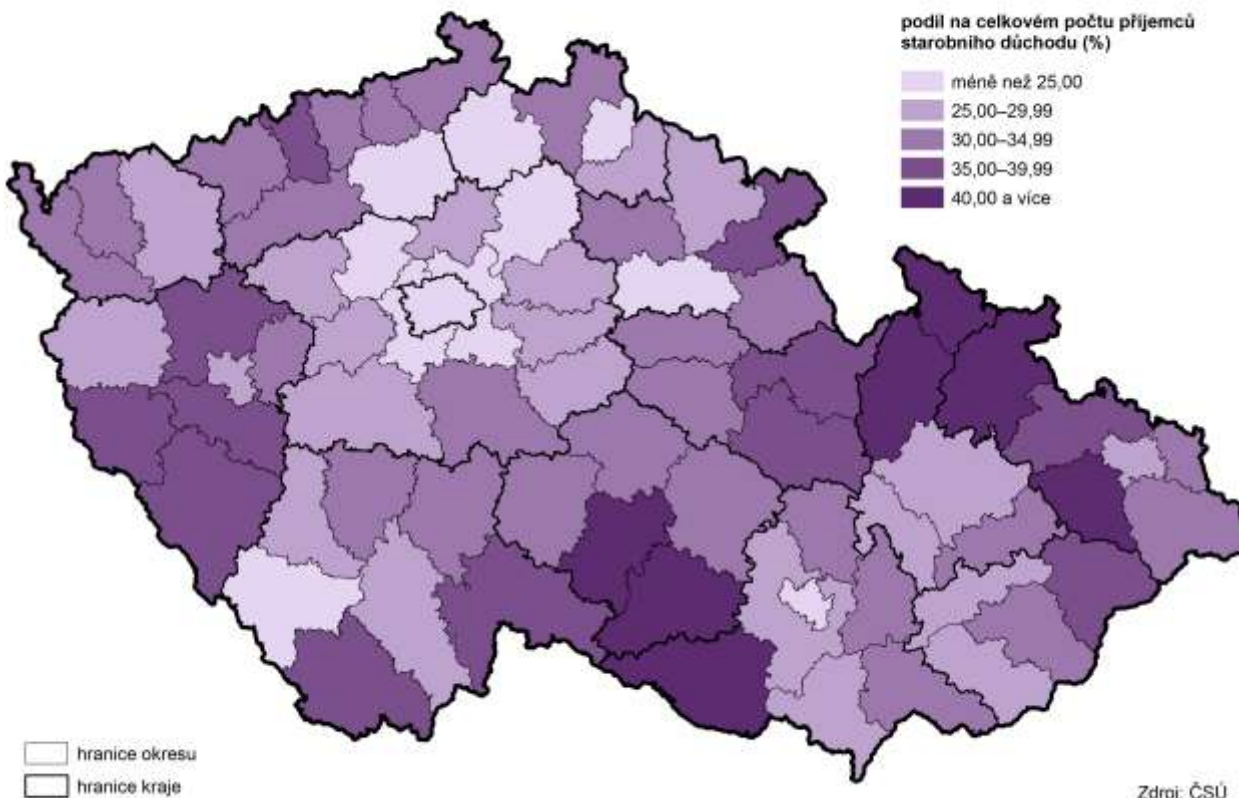
Mezi důchodci je převaha žen

Mezi osobami pobírající důchod v Jihomoravském kraji převažují ženy, jejich podíl v minulých letech sice vždy přesahoval 60 % z celkového počtu důchodců, ale postupně se snižoval – z 62,4 % v roce 2004 na 60,3 % v roce 2013. V roce 2013 tak bylo mezi příjemci důchodů 195,2 tisíc žen a 128,3 tisíc mužů. Počet mužů pobírajících důchod se meziročně nepatrně zvýšil, celkový pokles počtu osob pobírajících důchod tak byl dán meziročním snížením počtu žen. Ovšem v porovnání s rokem 2004 byl výraznější nárůst zjištěn u počtu mužů - o 15,0 tisíc osob, tj. o 13,2 %, počet žen se zvýšil o 7,3 tisíc osob, tj. o 3,9 %.

Starobní důchody tvoří tři pětiny počtu důchodů

Téměř 60 % z celkového počtu důchodů tvoří starobní důchody. Na konci roku 2013 starobní důchod v kraji pobíralo 191,8 tisíc osob, meziročně se jejich počet zvýšil jen nepatrně, a to o 251 osob (počet mužů vzrostl o 512 a počet žen poklesl o 261). I mezi příjemci starobního důchodu převažují ženy, je zde 104,1 tisíc žen a 87,7 tisíc mužů. Počet mužů se proti roku 2004 zvýšil o 20,4 tisíc (o 30,4 %), počet žen se zvýšil o 16,0 tisíc osob, tj. o 18,2 %.

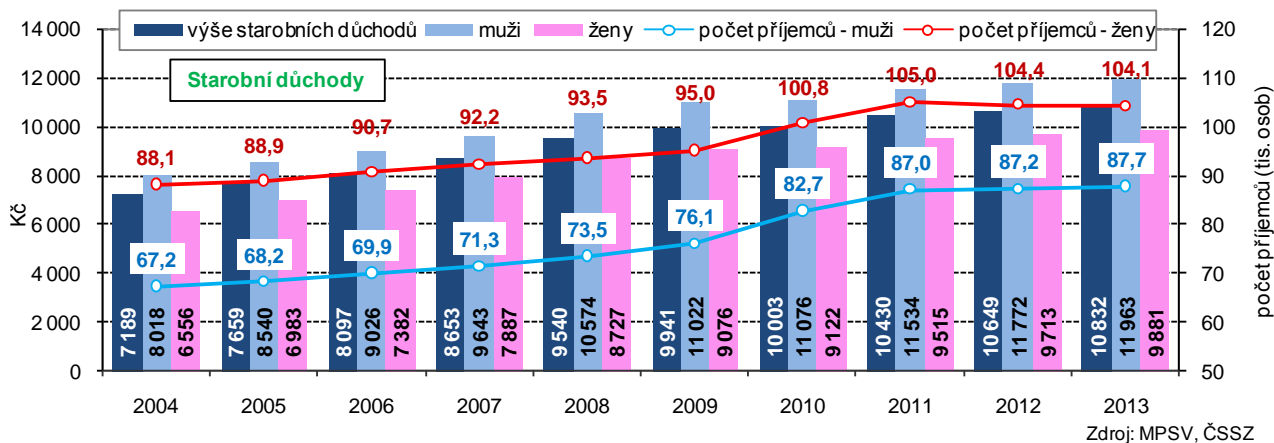
Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2013

Vzrůstá podíl předčasných důchodů

Předčasný starobní důchod na konci roku 2013 v kraji pobíralo 50,6 tisíc osob, počet byl proti roku 2008 o 16,5 tisíc osob vyšší (8,7 tisíc mužů, 7,8 tisíc žen). Podíl z počtu osob pobírajících starobní důchod se zvýšil z 20,4 % v roce 2008 na 27,5 % v roce 2013⁶ (3. nejnižší podíl mezi kraji). Mezi příjemci předčasných důchodů v kraji na konci roku 2013 převažovaly ženy - 53,1 % žen a 46,9 % mužů. Ovšem podíl na počtu starobních důchodů byl vyšší u mužů (28,4 %), u žen předčasné důchody tvořily 26,8 % (v roce 2008 shodně u mužů a žen 20,4 %).

Graf 2.17 Starobní důchody a počet příjemců starobního důchodu v Jihomoravském kraji

Výše celkového i starobního důchodu v kraji byla pod průměrem ČR

Jihomoravský kraj výší celkového i starobního důchodu dlouhodobě zaostává za průměrem České republiky. V roce 2013 celkový důchod vyplácený v Jihomoravském kraji dosáhl částky 10 468 Kč a proti průměru ČR byl o 185 Kč nižší, ve srovnání s ostatními kraji byl pátý nejnižší. Podobně starobní důchod, který v Jihomoravském kraji činil 10 832 Kč, byl proti průměru ČR nižší o 138 Kč a ve srovnání s ostatními kraji byl šestý nejnižší.

Více než 52 tisíc osob pobíralo invalidní důchod

Na konci roku 2013 v kraji pobíralo 191 816 osob starobní důchod⁷, 161 osob starobní poměrný (6 268 Kč), 21 985 osob důchod invalidní 3. stupně⁸ (10 220 Kč), 8 476 osob důchod invalidní 2. stupně (6 710 Kč), 21 942 osob důchod invalidní 1. stupně (5 981 Kč), vdovský důchod 63 838 příjemkyň (11 476 Kč), vdovecký důchod 10 568 příjemců (12 808 Kč) a sirotčí 4 635 osob (5 601 Kč).

Změna ve sledování pracovní neschopnosti

Od roku 2012 jsou údaje „Statistiky dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz“ získávány zpracováním dat z administrativního zdroje Informačního systému České správy sociálního zabezpečení (IS ČSSZ)⁹. Statistika zachycuje veškerá onemocnění a úrazy, které zapříčinily alespoň jednodenní pracovní neschopnost u nemocensky pojištěných osob. Administrativní data IS ČSSZ jsou vykazována za všechny zaměstnance právnických i fyzických osob a samostatně za osoby samostatně výdělečně činné.

V roce 2013 bylo praceneschopných více, ...

V roce 2013 bylo v kraji evidováno 483,1 tisíc nemocensky pojištěných osob (2. nejvyšší počet mezi kraji). Průměrné procento pracovní neschopnosti se v Jihomoravském kraji meziročně zvýšilo z 3,494 % v roce 2012 na 3,673 % v roce 2013, v porovnání s ostatními kraji bylo 4. nejnižší. Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti celkem se v Jihomoravském kraji meziročně zvýšil z 131,0 tisíc v roce 2012 na 142,8 tisíc v roce 2013 (nárůst o 9,0 %).

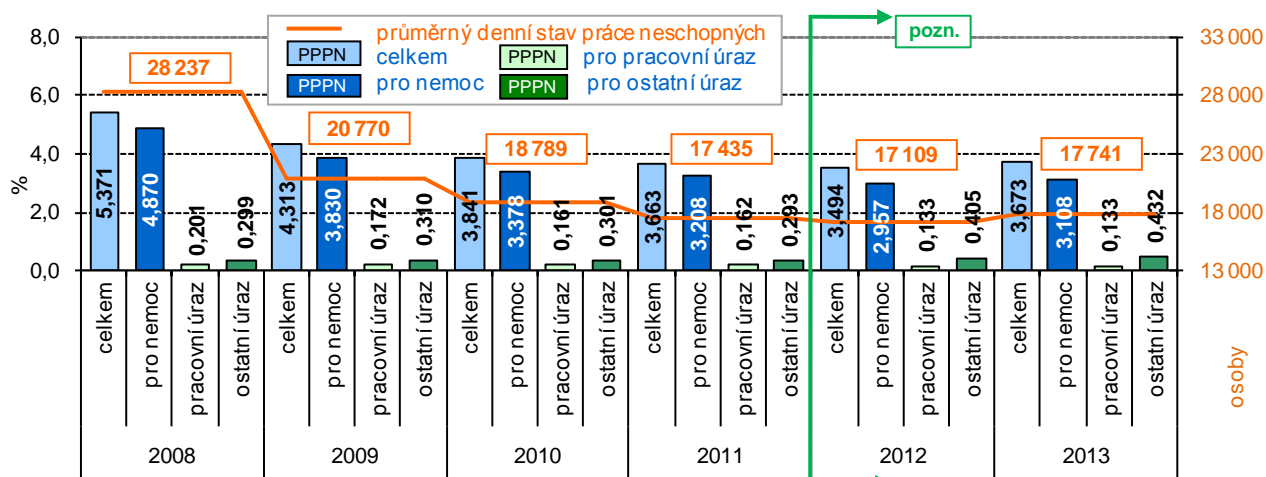
⁶ Od roku 2010 je podíl předčasných důchodů počítán z počtu starobních důchodů snížený o počet transformovaných starobních důchodů z důchodů invalidních

⁷ Mezi příjemce starobních důchodů byli převedeni i příjemci invalidních důchodů, pokud jim na ně podle věku vznikl nárok.

⁸ V roce 2010 byla zavedena nová kategorizace invalidních důchodů. Obecně platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodů dlouhodobě nepříznivého stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Poklesla-li jeho pracovní schopnost nejméně o 35%, avšak nejvíce o 49%, jedná se o invaliditu prvního stupně, poklesla-li nejméně o 50%, avšak nejvíce o 69%, jedná se o invaliditu druhého stupně a poklesla-li nejméně o 70%, jedná se o invaliditu třetího stupně.

⁹ Statistika pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz byla do roku 2011 sledována statistickým výkazem „Nem Úr 1-02“, jehož výsledky byly doplněny údaji z administrativního zdroje Informačního systému České správy sociálního zabezpečení (zpravodajskou jednotkou byly všechny podniky nad 25 zaměstnanců/pojištěnců; údaje za podniky s menším počtem zaměstnanců a osoby samostatně výdělečně činné byly získávány z ČSSZ). Pro rok 2012 v důsledku snižování administrativní náročnosti a zátěže zpravodajských jednotek již nebyl výkaz „Nem Úr 1-02“ zařazen do Programu statistických zjišťování a byla ukončena jeho působnost. Rokem 2011 tak končí i srovnatelnost časových řad.

Graf 2.18 Průměrné procento pracovní neschopnosti (PPPN) v Jihomoravském kraji

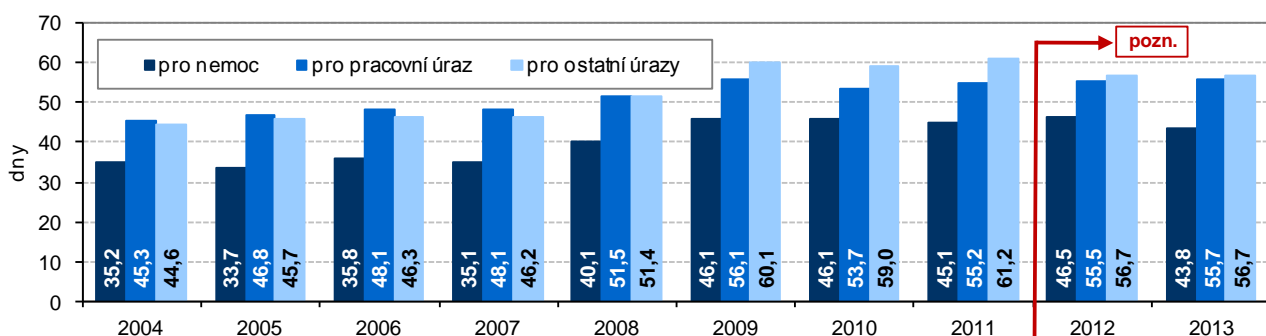

pozn. : roky 2012 a 2013 nejsou v důsledku změn v metodě zjišťování s předěšlymi roky srovnatelné

... stonali ale kratší dobu

V celkovém počtu bylo zahrnuto 125,2 tisíc případů pracovní neschopnosti pro nemoc (87,6 % všech případů pracovní neschopnosti), 4,2 tisíc případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz a 13,4 tisíc případů ostatních úrazů. Počet případů pracovní neschopnosti pro nemoc meziročně vzrostl o 9,8 %. V Jihomoravském kraji bylo v roce 2013 v průměru denně 17 741 práce neschopných osob (o 632 osob více než v roce 2012), z toho 15 012 pro nemoc, 644 pro pracovní úraz a 2 086 pro ostatní úraz. Průměrná doba trvání jednoho případu pracovní neschopnosti v kalendářních dnech byla v kraji 45,3 dne (mezi kraji 6. nejdelší) a meziročně se zkrátila o 2,5 dne.

Graf 2.19 Průměrná doba trvání 1 nově hlášeného případu pracovní neschopnosti v Jihomoravském kraji

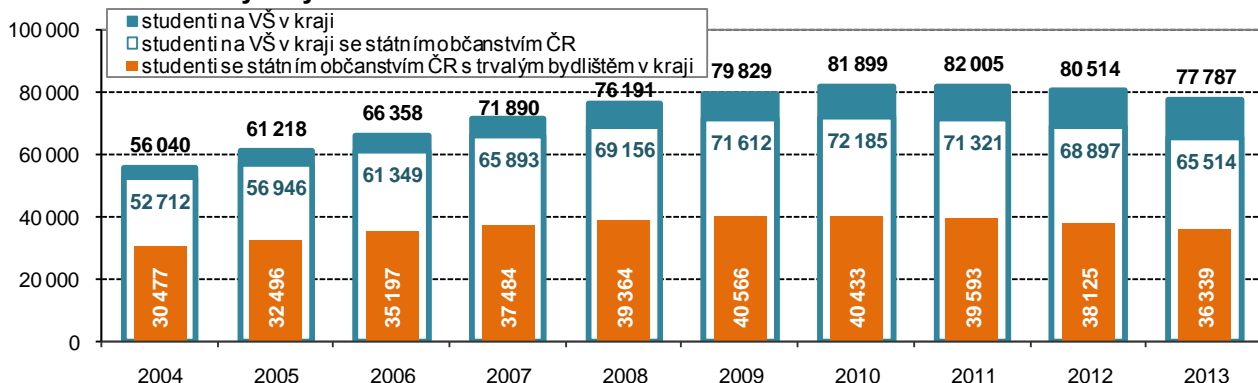

pozn.: roky 2012 a 2013 nejsou v důsledku změn v metodě zjišťování s předěšlymi roky srovnatelné

Růst počtu dětí v mateřských a základních školách, pokles počtu studentů středních škol

Situace ve školství s odstupem kopíruje demografický vývoj. V současnosti se každoročně zvyšovaly nároky na kapacity mateřských škol - v roce 2008 bylo ve školkách v kraji 33,2 tisíc dětí, v roce 2013 již 40,5 tisíc dětí. Základní školy se naopak až do roku 2010 potýkaly s poklesem počtu žáků (na 85,0 tisíc žáků), poslední 3 roky se však stavy zvyšovaly – v roce 2013 dosáhly 89,8 tisíc. Nástup slabých ročníků se projevil na středních školách. Zatímco v roce 2008 v denním studiu bylo 61,0 tisíc studentů, každoročně se počet studentů snižoval a v roce 2013 jich bylo pouze 47,6 tisíc.

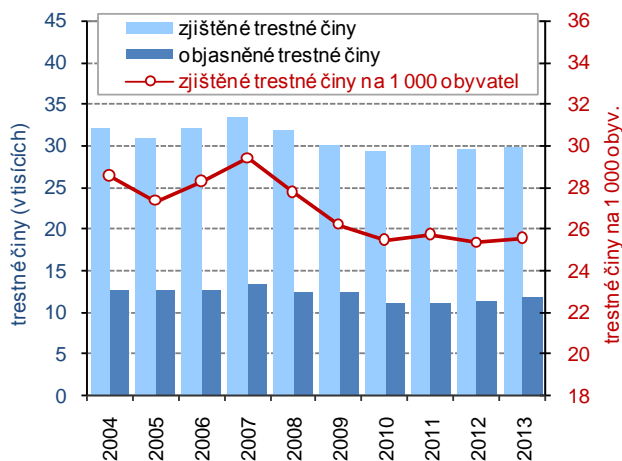
Graf 2.20 Studenti vysokých škol

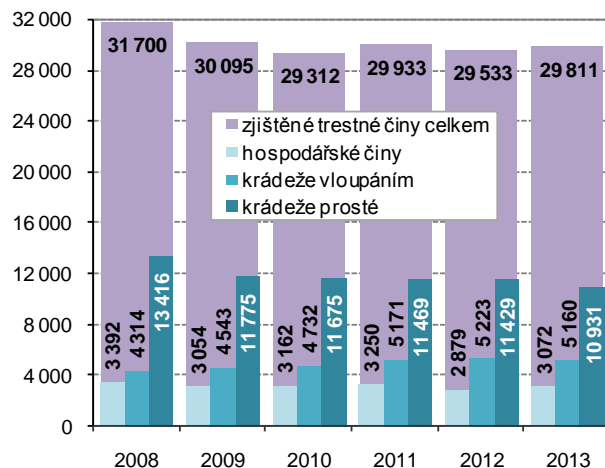
Počet studentů vysokých škol s bydlištěm v kraji klesal čtvrtý rok

Počet studentů vysokých škol s trvalým bydlištěm v Jihomoravském kraji se zvyšoval až do roku 2009, kdy dosáhl 40,6 tisíc. V následujících letech se počty vysokoškoláků snižovaly a v roce 2013 jich zde bylo 36,3 tisíc. Celkový počet studentů studujících vysoké školy v Jihomoravském kraji se zvyšoval až do roku 2011. Na vysokých školách v kraji v roce 2013 studovalo 77,8 tisíc studentů. Meziročně se sice jejich počet snížil (o 2,7 tisíc), ovšem proti roku 2004 to bylo o 21,7 tisíc studentů více.

Graf 2.21 Kriminalita v Jihomoravském kraji - v letech 2004 až 2013

Graf 2.22 Kriminalita v Jihomoravském kraji - vybrané ukazatele v letech 2008 až 2013

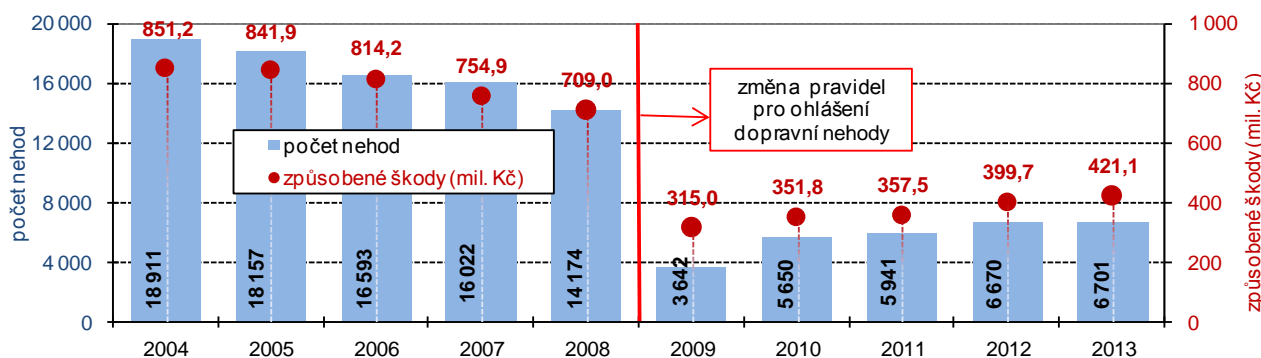
Téměř 30 tisíc zjištěných trestných činů

V roce 2013 bylo v Jihomoravském kraji zjištěno spáchání 29 811 trestných činů, proti roku 2012 byl počet zjištěných trestných činů pouze o 278 vyšší. Již čtvrtý rok se počet zjištěných trestných činů v kraji pohyboval pod hranicí 30 tisíc a právě počty zjištěných trestných činů za roky 2010 a 2012 byly v Jihomoravském kraji v uvedených deseti letech nejnižší¹⁰. Počet zjištěných trestných činů v roce 2013 byl ve srovnání s ostatními kraji 5. nejvyšší a tvořil 9,2 % z celkového počtu trestných činů v ČR. Na 1 000 obyvatel připadlo 25,5 trestných činů, což byla mezi kraji 7. nejvyšší hodnota.

Převažovaly krádeže

Z hlediska klasifikace trestných činů převažují krádeže – v roce 2013 krádeže prosté a krádeže vzloupáním tvořily 54,0 % z celkového počtu zjištěných trestných činů. Souběžně s počtem spáchaných trestných činů se vyvíjel i počet objasněných trestných činů – v roce 2013 bylo objasněno 11 625 trestných činů, což bylo o 414 více než v roce 2012.

Graf 2.23 Dopravní nehody v Jihomoravském kraji

Po změně pravidel pro ohlášení dopravní nehody rostl počet nehod

V roce 2013 bylo v Jihomoravském kraji evidováno 6 701 dopravních nehod, o život při nich přišlo 55 osob, 279 osob bylo zraněno těžce a 2 491 lehce, hmotná škoda přesáhla částku 421 mil. Kč.

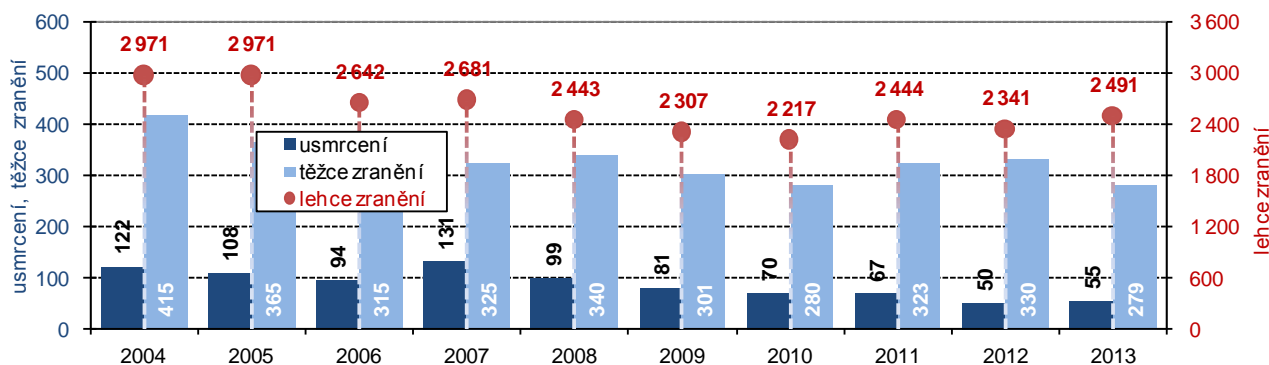
Od počátku roku 2009 došlo ke změně ohlašovací povinnosti při dopravní nehodě, je však zřejmé, že i za toto pětileté období se počet nehod každoročně zvyšoval. Rozdílný způsob povinnosti ohlašování dopravních nehod se projevil i v průměrné hodnotě škody způsobené dopravní nehodou. Do roku 2008 se průměr škod

¹⁰ Data do roku 2009 nezahnují trestné činy na železnici a činy šetřené referáty cizinecké a pohraniční policie. Od roku 2010 jsou nově uváděny i trestné činy na letištích.

... i způsobená škoda

způsobených dopravní nehodou pohyboval v rozmezí 46 až 50 tisíc Kč. V roce 2009 průměrná způsobená škoda jedné dopravní nehody výrazně vzrostla, a to až na částku přesahující 86 tisíc Kč. Poté došlo ke snížení průměrné částky až na 59,9 tisíc Kč v roce 2012, v roce 2013 průměrná škoda při jedné nehodě vzrostla na 62,8 tisíc Kč.

Graf 2.24 Škody na zdraví při dopravních nehodách v Jihomoravském kraji

Počet usmrcených při dopravních nehodách byl druhý nejnižší v novodobé historii kraje

Neměnným ukazatelem nehodovosti se tak stávají škody způsobené na zdraví. Pokud by měřítkem byl pouze počet usmrcených, pak nejpříznivějším rokem v novodobé historii Jihomoravského kraje by byl rok 2012, kdy 50 usmrcených bylo počtem o 117 nižší oproti roku 1996 (nejvyšší počet zemřelých při nehodách v Jihomoravském kraji). V roce 2013 byl počet usmrcených sice o 5 osob vyšší, přesto však rok 2013 zůstává druhým nejpříznivějším rokem v uplynulých 18 letech.

Počet dopravních nehod v Jihomoravském kraji byl v roce 2013 ve srovnání s ostatními kraji 5. nejvyšší, počet zemřelých byl 3. nejvyšší. Nejvíce nehod bylo v Praze, nejméně v Karlovarském kraji (zde byl i nejnižší počet usmrcených – nejvyšší byl ve Středočeském kraji). Přepočteme-li počet usmrcených na 1 tisíc hlášených nehod, pak nehody s nejtragičtějšími následky byly v roce 2013 v Jihočeském kraji – na 1 tisíc hlášených nehod připadlo 15,2 usmrcených. Naproti tomu v Praze připadlo na 1 tisíc nehod pouze 1,6 usmrcených, v přepočtu 8,2 usmrcených v Jihomoravském kraji byla mezi kraji spolu s Moravskoslezským krajem 7. nejnižší hodnota.

3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

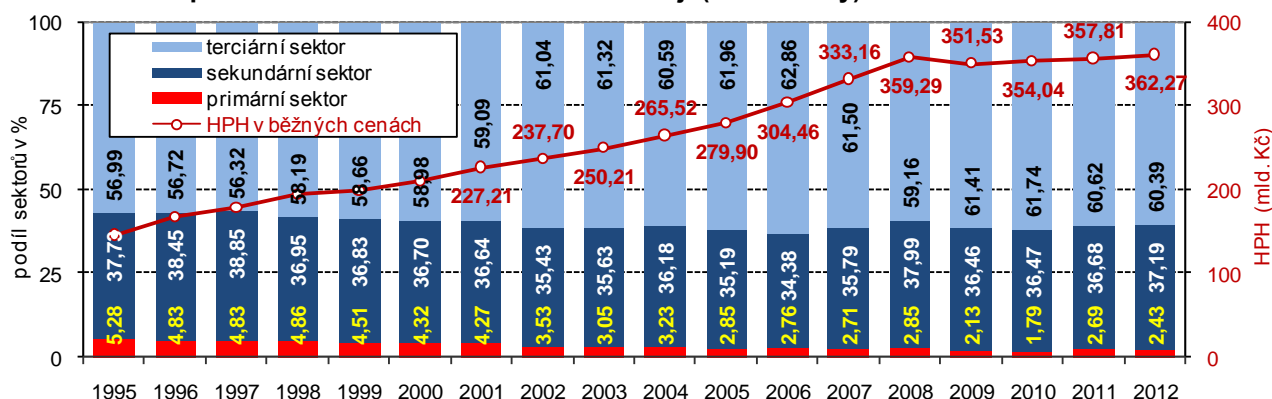
V prosinci 2014 dojde k revizi regionálních makroekonomických dat

Regionální hrubý domácí produkt, který je v předběžné verzi za rok 2012 doposud zveřejněn, je pro větší přesnost údajů založen na standardních metodách výpočtu regionální hrubé přidané hodnoty s využitím všech potřebných dat ze statistických výkazů za nefinanční podniky. Definitivní údaje roku 2012 a předběžné údaje za rok 2013 budou k dispozici na podzim roku 2014 a v prosinci bude v souvislosti s přechodem na revidovaný systém účtů zveřejněna revize údajů v celé časové řadě od roku 1995.

Přelomové roky

Právě údaje za rok 2013 by měly ukázat, do jaké míry došlo v makroekonomickém pohledu k opětovnému poklesu ekonomiky kraje. Roky 2008 až 2012 byly v Jihomoravském kraji stejně jako v celé republice z hlediska makroekonomických ukazatelů přelomové. Rok 2008 byl ještě rokem růstovým a předkrizovým, rok 2009 byl rokem propadu. V letech 2010 a 2011 opět došlo k meziročnímu nárůstu, rok 2012 již naznačoval zpomalení růstu a některé ukazatele ještě nedosáhly ani předkrizové úrovně.

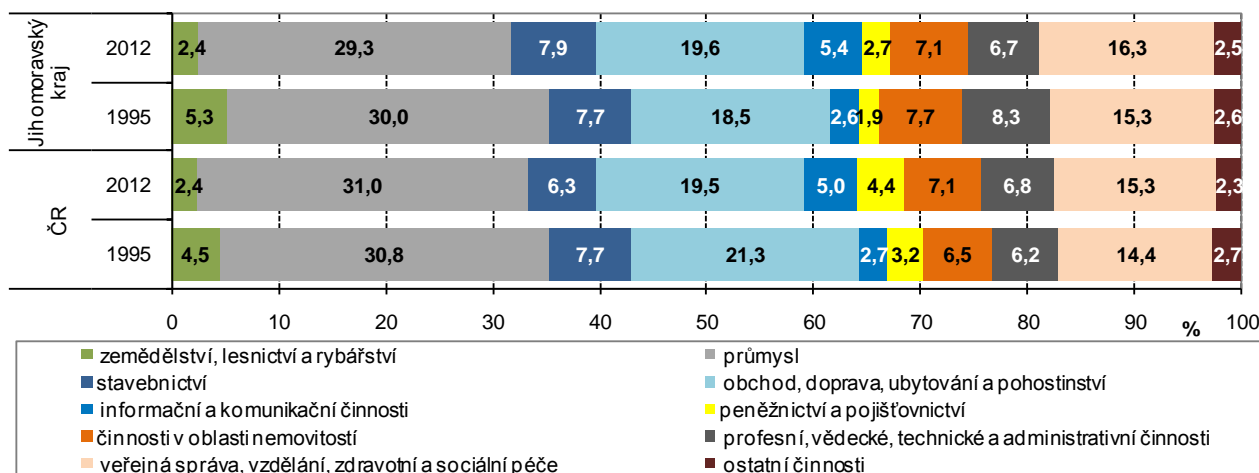
Graf 3.1 Hrubá přidaná hodnota v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Objem HPH byl mezi kraji třetí nejvyšší

Regionální hrubá přidaná hodnota (HPH), která vyjadřuje rozdíl mezi celkovou produkcí a mezispotřebou jednotlivých odvětví v daném regionu, v Jihomoravském kraji dosáhla v roce 2012 objemu 362,3 mld. Kč běžných cen (3. nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání). Meziroční nárůst HPH byl zaznamenán již třetí rok (v rozmezí od 0,7 % v roce 2010 po 1,2 % v roce 2012) a objem HPH roku 2008 byl překonán o 3,0 mld. Kč, tj. o 0,8 %.

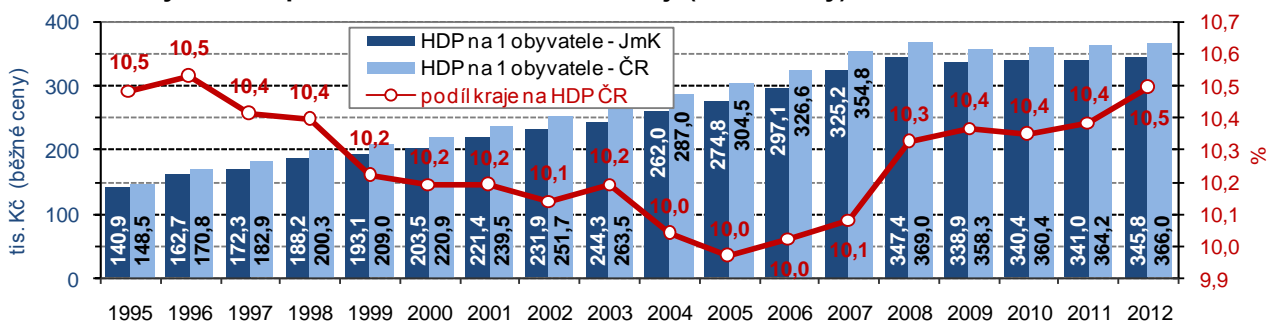
Graf 3.2 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Jihomoravském kraji a ČR

Podíl sektoru služeb na tvorbě HPH se postupně zvyšuje, podíl zemědělství naopak klesá

Změna ve skladbě HPH podle sektorů je patrná v dlouhodobém pohledu. Dochází ke zvyšování podílu sektoru služeb na úkor snižování podílu zemědělství. Primární sektor (zemědělství, lesnictví, rybolov) se ještě v roce 1995 podílel na HPH vytvořené v kraji 5,28 %, v roce 2012 tento podíl činil jen 2,43 %. Terciární sektor (služby, obchod, ubytování, stravování, doprava, vzdělávání, zdravotnictví atd.) se na HPH podílel 60,39 %, což bylo proti roku 1995 o 3,40 bodu více. Podíl sekundárního sektoru (dobývání nerostných surovin, průmysl celkem a stavebnictví) v roce 2012 dosáhl 37,19 %, proti roku 1995 poklesl pouze o 0,54 bodu.

Graf 3.3 Hrubý domácí produkt v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

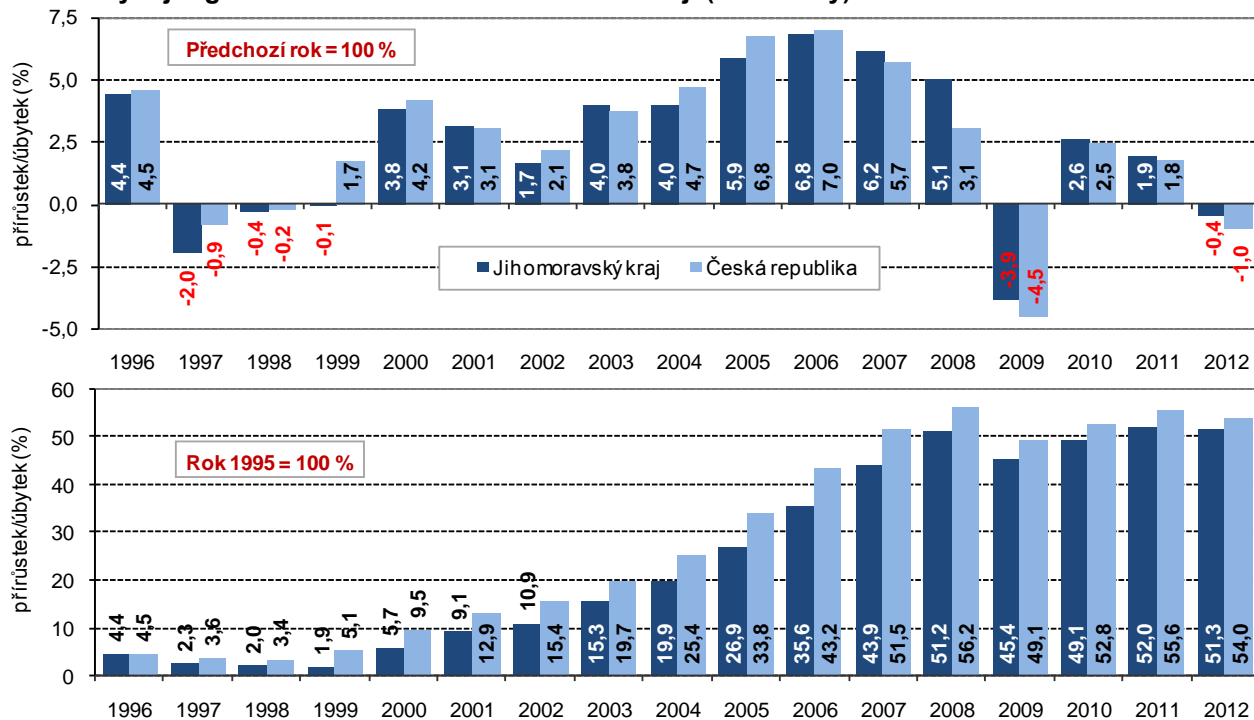
Nominální růst objemu HDP

Pro hodnocení výkonnosti ekonomiky na daném území je základním ukazatelem regionální hrubý domácí produkt (HDP). Regionální HDP v Jihomoravském kraji v roce 2012 dosáhl 403,6 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu představovalo 345,8 tisíc Kč na jednoho obyvatele. I když se jedná o vyjádření HDP v běžných cenách, lze uvést porovnání s předešlými lety (nominální růst, pokles) – proti roku 2011 byla hodnota HDP v kraji o 6,5 mld. Kč vyšší a o 6,3 mld. Kč přesáhla i HDP předkrizového roku 2008 (v obou případech relativní nárůst o 1,6 %).

HDP na obyvatele je pod republikovou úrovní

Z grafu 3.3 je patrné, že hodnota HDP přepočtená na jednoho obyvatele se zvyšovala od roku 1995 až do roku 2008, kdy dosáhla maxima 347,4 tisíc Kč na jednoho obyvatele a tato hodnota nebyla překonána ani v roce 2012. Z grafu je ale také zřejmé, že v celém období byla krajská hodnota pod průměrem ČR, v roce 2012 činila 94,5 % průměru ČR. K hodnotě ČR se kraj přiblížil nejvíce v roce 1996 (95,3 %), naopak nejnižší poměr k průměru ČR byl zaznamenán v roce 2005 (90,3 %). Je však třeba dodat, že republiková hodnota HDP na obyvatele je určena Hl. m. Prahou, kde je objem HDP v přepočtu na obyvatele v porovnání s ostatními kraji až trojnásobný. V roce 2012 se kraj na tvorbě HDP ČR podílel 10,5 %, podíl byl mezi ostatními kraji 3. nejvyšší, objem HDP na obyvatele byl dokonce 2. nejvyšší.

Graf 3.4 Vývoj regionálního HDP v Jihomoravském kraji (stálé ceny)

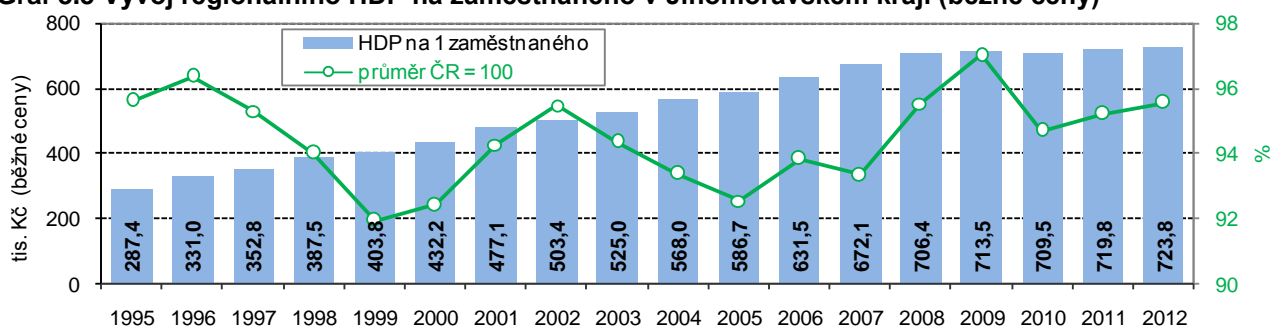

Meziroční reálný pokles HDP

Meziroční vývoj HDP ve srovnatelných cenách (reálný růst, pokles) je obsahem grafu 3.4. Směr vývoje v Jihomoravském kraji byl téměř shodný jako vývoj v rámci České republiky. Výjimkou byl rok 1999, kdy v ČR byl zaznamenán meziroční růst, ovšem v kraji došlo k poklesu objemu HDP. V roce 2009 byl v kraji zaznamenán nejvýraznější pokles, a to 3,9 %. V roce 2012 po dvou letech meziročního nárůstu opět objem regionálního HDP v Jihomoravském kraji poklesl, tentokrát o 0,4 % (v ČR pokles dosáhl 1,0 %). Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách roku 1995 ukázal,

že ekonomika kraje dosáhla výkonnosti roku 2008 - přírůstek HDP v roce 2012 ve výši 51,3 % předstihl přírůstek v předkrizovém roce 2008 o 0,1 procentního bodu.

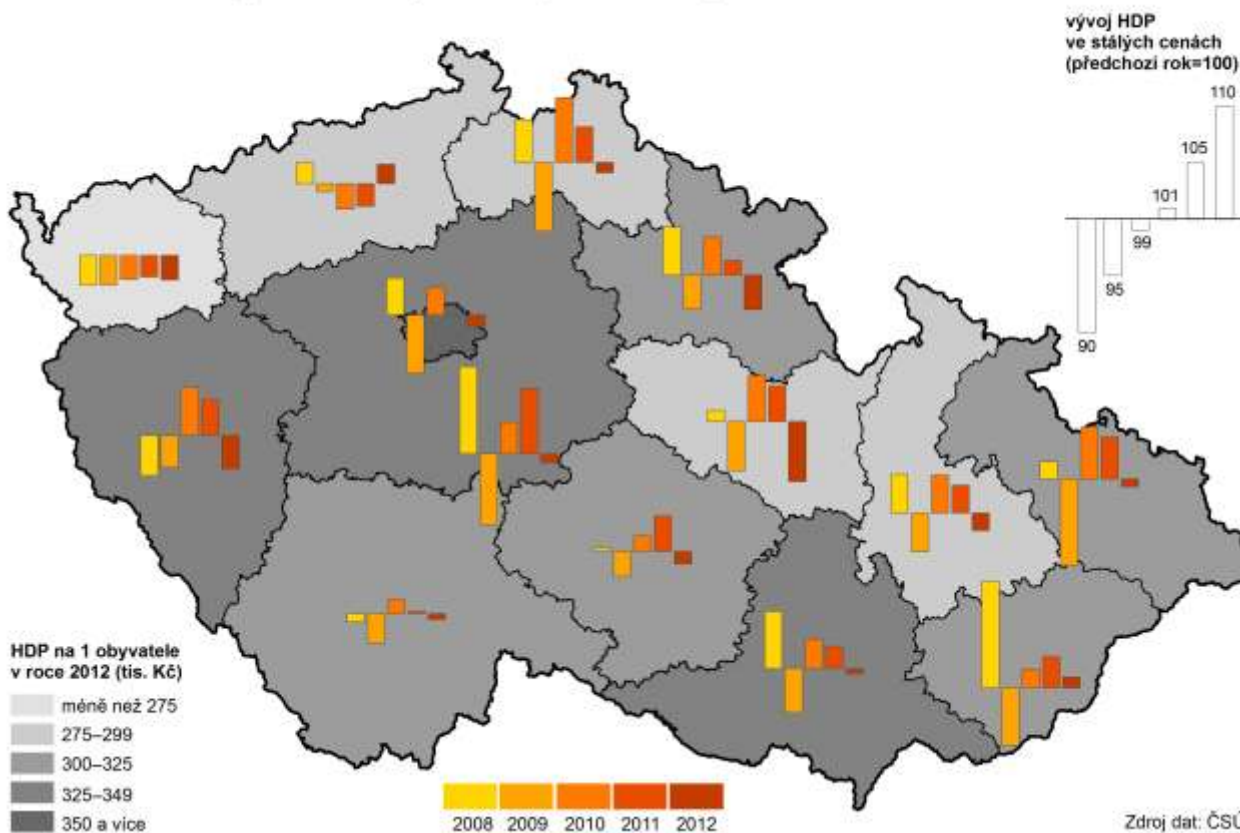
Graf 3.5 Vývoj regionálního HDP na zaměstnaného v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Růst produktivity práce

Přepočtený regionální HDP na 1 zaměstnaného je vyjádřením produktivity práce. V roce 2012 v Jihomoravském kraji dosáhl objem HDP na zaměstnaného hodnoty 723,8 tisíc Kč běžných cen (4. nejvyšší hodnota mezi kraji), což bylo o 4,0 tisíc Kč (o 0,6 %) více než v roce 2011. Vcelku výrazné zvýšení bylo zaznamenáno i proti předkrizovému roku 2008, a to o 17,4 tis. Kč na zaměstnaného (o 2,5 %). Bylo již uvedeno, že objem HDP se v roce 2012 se zvýšil o 1,6 % meziročně i proti roku 2008. Rozdílný nárůst produktivity práce je dán změnami v zaměstnanosti – zatímco počet zaměstnaných proti roku 2011 vzrostl o 1,1 %, proti roku 2008 poklesl o 0,9 %. Hodnota HDP na zaměstnaného se v kraji s výjimkou roku 2010 celkem rovnoměrně zvyšovala, její vztah k průměru ČR ovšem neustále kolísal. V roce 2012 dosáhla produktivita práce v kraji 95,6 % průměru ČR, proti roku 2011 se podíl zvýšil o 0,3 bodu. Nejvyšší podíl na průměru ČR byl zaznamenán v roce 2009, a to 97,0 %.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2008 až 2012

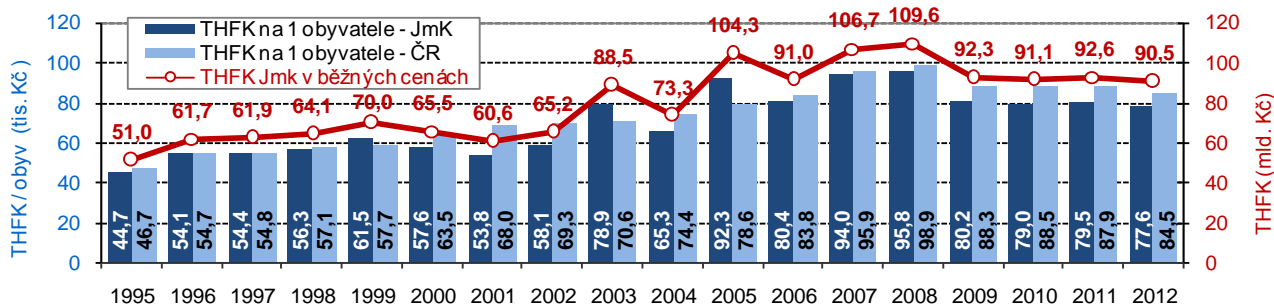
Pokles objemu hrubého fixního kapitálu, investiční aktivita je pod ...

Investiční aktivita vyjádřená prostřednictvím tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK) byla v uplynulých letech většinou nižší než činil průměr ČR. THFK v roce 2012 v Jihomoravském kraji dosáhla hodnoty 90,5 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu na jednoho obyvatele činilo 77,6 tisíc Kč (3. nejvyšší, resp. 4. nejvyšší hodnota mezi kraji). Proti roku 2011 byl zaznamenán jak pokles celkového objemu (o 2,2 %), tak pokles přepočtené hodnoty na obyvatele (o 2,4 %). Právě z grafického znázornění

... republikovou úrovní

přepočtu hodnot THFK na obyvatele je zřejmé, že krajská hodnota pouze ve 3 letech (1999, 2003 a 2005) ze 17 sledovaných převyšovala republikový průměr.

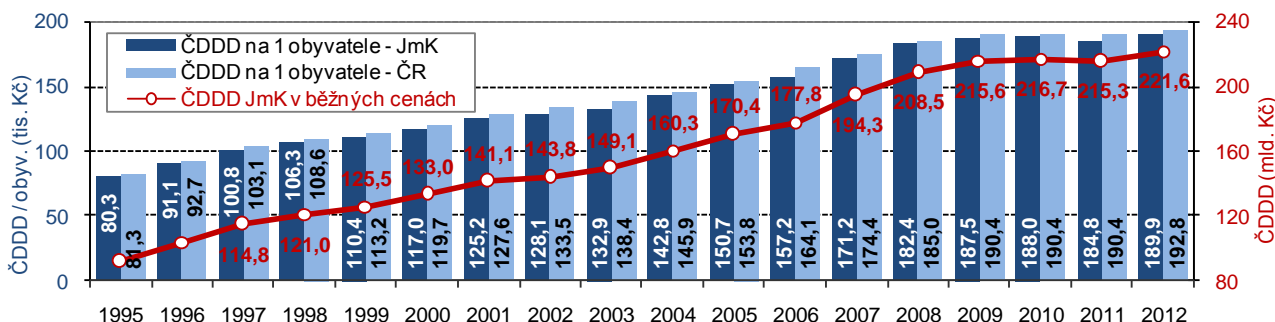
Graf 3.6 Tvorba hrubého fixního kapitálu v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Obnovení nárůstu objemu disponibilních prostředků domácností

Hodnota čistého disponibilního důchodu domácností (ČDDD, ukazatel je používán pro hodnocení úrovně materiálního bohatství domácností v regionu) dosáhla v roce 2012 v Jihomoravském kraji 221,6 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu na jednoho obyvatele představovalo částku 189,9 tisíc Kč. Jako jediný makroekonomický ukazatel, i když vyjádřený v běžných cenách, se až do roku 2010 pravidelně zvyšoval. V roce 2011 byl ale zaznamenán meziroční pokles v absolutním vyjádření (o 1,5 mld. Kč, tj. o 0,7 %) i v přepočtu ČDDD na 1 obyvatele (o 3,2 tis. Kč na obyvatele, tj. o 1,7 %). V roce 2012 došlo k opětovnému meziročnímu navýšení - v absolutním vyjádření o 6,4 mld. Kč, tj. o 3,0 % a v přepočtu ČDDD na 1 obyvatele o 5,1 tis. Kč na obyvatele, tj. o 2,7 %.

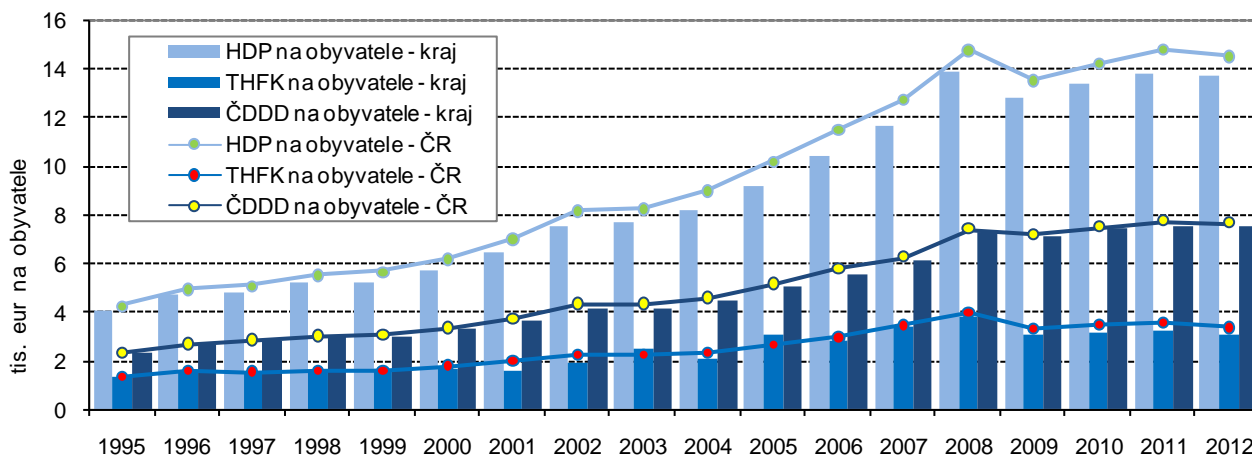
Graf 3.7 Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Odstup krajských a republikových ukazatelů v přepočtu na obyvatele

Pro doplnění srovnání kraje s republikovou úrovní makroekonomických údajů je uveden graf s vývojem v přepočtu ukazatelů na obyvatele v eurech. Vývojové tendence i odstupy krajských hodnot od republikového průměru jsou totožné s vývojem ukazatelů vyjádřených v korunách. Z grafu je však patrné, že od roku 2008 je nejnižší zaostávání kraje za republikovým průměrem u důchodů domácností, následuje přepočtený ukazatel THFK a nejvyšší odstup proti republikovému průměru je u přepočtu HDP na obyvatele.

Graf 3.8 Vývoj HDP, THFK a ČDDD na obyvatele v Jihomoravském kraji a ČR (v tisících eur)

Kraj se stal centrem výzkumu a vývoje, ...

Jihomoravský kraj se stává významným centrem výzkumu. V roce 2012 mělo v Jihomoravském kraji sídlo 466 pracovišť výzkumu a vývoje (VaV). Jejich počet se meziročně zvýšil o 21 subjektů, ovšem proti roku 2007 byl vyšší téměř o polovinu (nárůst o 145 pracovišť, tj. o 45,2 %).

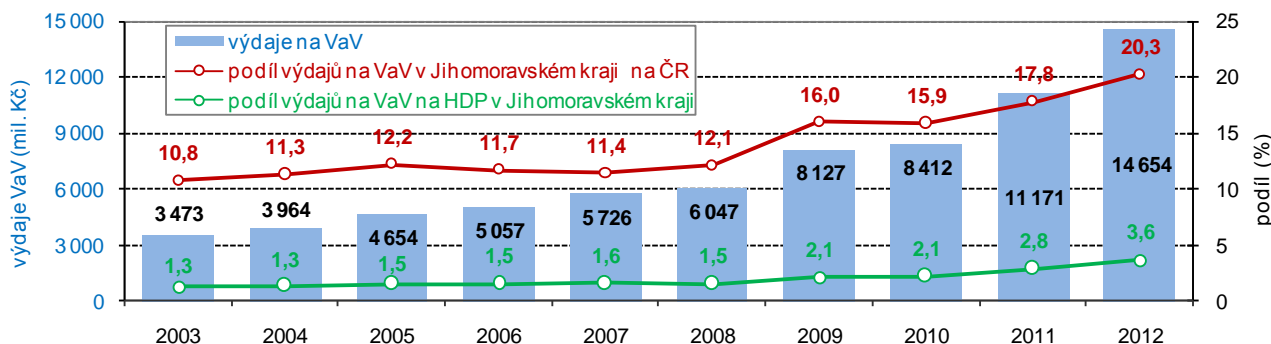
... mířila sem pětina celkových výdajů na VaV

Celkové výdaje na výzkum a vývoj v jednotkách sídlících v Jihomoravském kraji dosáhly v roce 2012 téměř 14,7 miliard Kč. Také vývoj výdajů byl charakterizován každoročním růstem, ovšem meziroční změny v roce 2011 a 2012 patřily k nejvýraznějším (v roce 2011 nárůst o 32,8 % a v roce 2012 nárůst o 31,2 %). Růst výdajů na VaV doprovází i zvýraznění role Jihomoravského kraje v rámci ČR. Jestliže v roce 2007 se Jihomoravský kraj na republikovém celku podílel přibližně desetinou (11,4 %), v roce 2012 byla v Jihomoravském kraji spotřebována již pětina celkových výdajů směřujících do VaV v ČR (20,3 %).

Výrazný nárůst počtu pracovníků VaV

V roce 2012 se v Jihomoravském kraji věnovalo výzkumu a vývoji 10 607 zaměstnanců (přepočtené osoby), meziročně se jejich počet zvýšil o 1 666 osob, tj. o 18,6 %. Proti roku 2007 byl u počtu zaměstnanců zaznamenán nárůst dokonce o 4 402 osob (o 70,9 %), zvýšení počtu pracovníků bylo zaznamenáno zejména v podnikatelském sektoru a v sektoru vyššího odborného a vysokého školství (nárůst proti roku 2007 o 86,0 %, resp. o 89,9 %). Z celkového počtu zaměstnanců bylo 6,3 tisíc výzkumných pracovníků (meziroční zvýšení o 21,4 %).

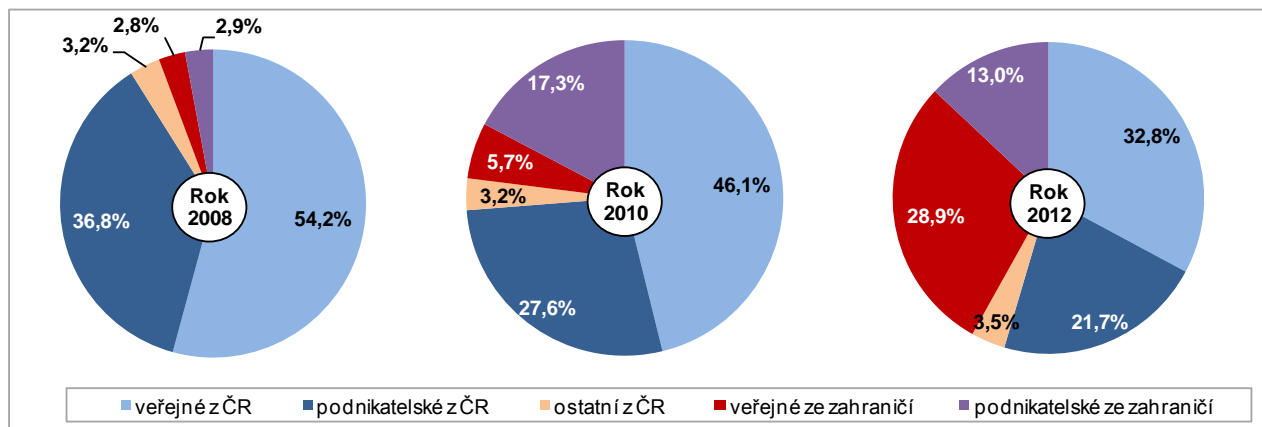
Graf 3.9 Výdaje na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji

Sektor vyššího a vysokého školství hraje prim

Struktura výdajů na VaV podle sektorů provádění se v čase významně změnila – až do roku 2011 směřoval největší díl výdajů do podnikatelského sektoru - v letech 2007 až 2011 každoročně v průměru 51,9 % z celkových výdajů. Ovšem v roce 2012 byla největší část určena pro sektor vyššího odborného a vysokého školství - 45,8 % celkových výdajů, do podnikatelského sektoru mířilo 42,3 % výdajů.

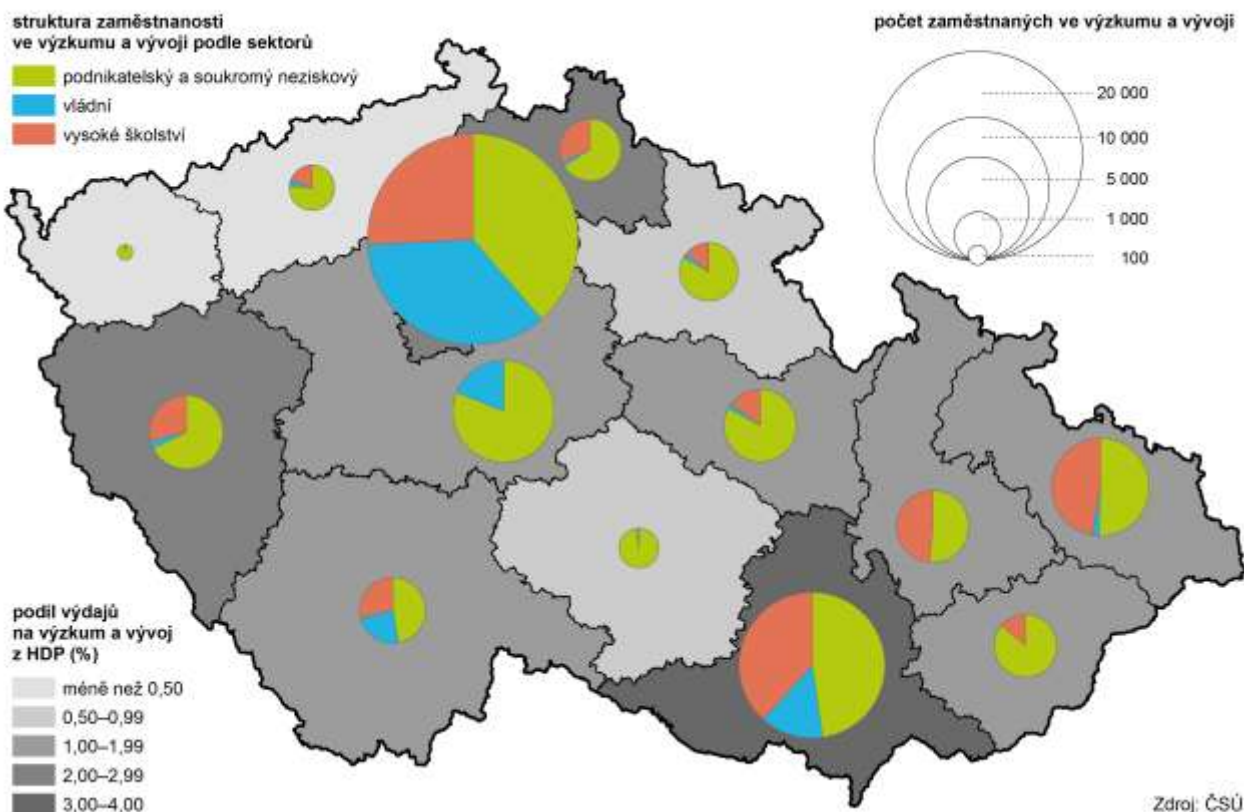
Graf 3.10 Struktura zdrojů financování výdajů na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji

Nárůst závislosti na zahraničních zdrojích

Ze struktury zdrojů financování výzkumu a vývoje je patrný nárůst závislosti na zahraničních zdrojích, především na veřejných zdrojích ze zahraničí. Zatímco v roce 2008 podíl zdrojů ze zahraničí na celku (v součtu podnikatelské i veřejné) činil pouze 5,7 %, v roce 2010 to bylo v souhrnu 23,0 % a v roce 2012 dohromady už 41,9 % (13,0 % podnikatelské zdroje ze zahraničí a 28,9 % veřejné zdroje ze zahraničí). Objem veřejných zdrojů ze zahraničí v roce 2012 dosáhl částky 4,2 mld. Kč a byl proti roku 2011 více než dvojnásobný.

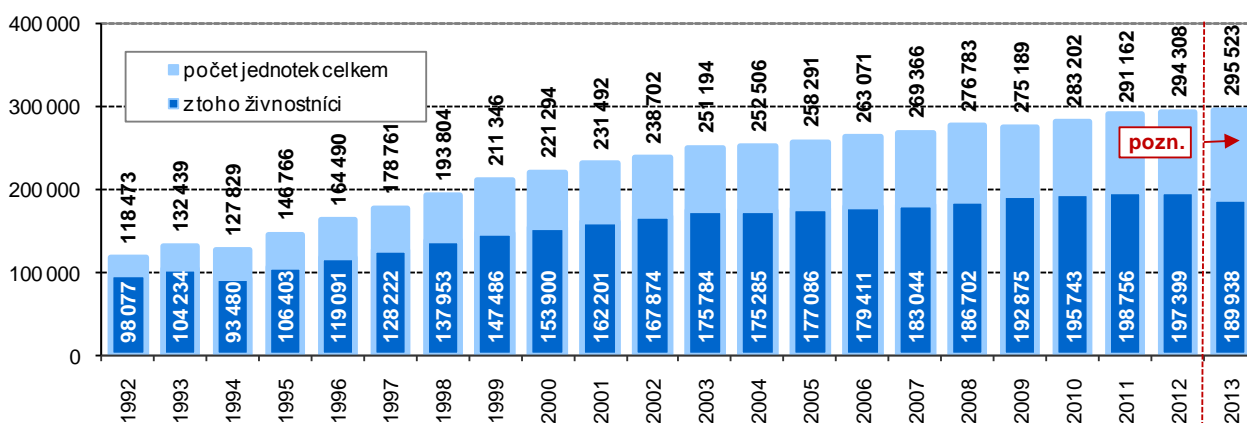
Výzkum a vývoj v krajích v roce 2012

Více než dvě třetiny domácností v kraji má počítač i s internetem

Podle šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech¹¹ bylo v roce 2012 (průměr za roky 2011 až 2013) 69,5 % domácností v Jihomoravském kraji vybaveno osobním počítačem, mezi kraji byl tento podíl 2. nejvyšší. Proti roku 2007 (resp. průměru let 2006 až 2008) se vybavenost v kraji zvýšila o 28,5 bodu. K internetu bylo připojeno 68,2 % jihomoravských domácností (v roce 2007 34,5 %), což byl mezi kraji 3. nejvyšší podíl.

Graf 3.11 Počet ekonomických subjektů v Jihomoravském kraji

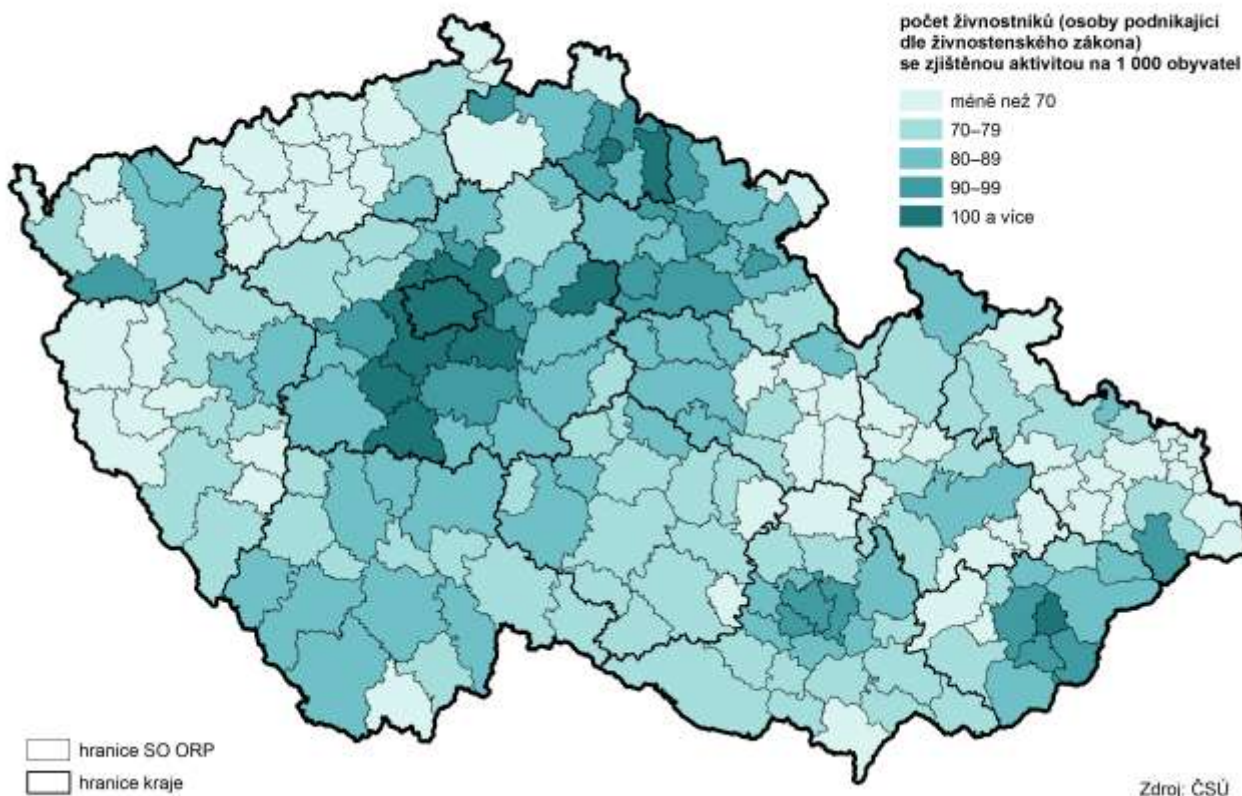

Čtvrtinu registru ekonomických subjektů tvoří právnické osoby

V registru ekonomických subjektů (RES) bylo k 31. prosinci 2013 evidováno více než 295 tisíc subjektů se sídlem v Jihomoravském kraji. Vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje roku 2013 srovnatelné s předchozími roky, lze ale uvést, že počet byl 3. nejvyšší mezi kraji a tvořil 11,0 % z celku ČR. V registru kraje bylo 220,1 tisíc fyzických osob (74,5 % celku) a 75,4 tisíc právnických osob. Mezi fyzickými osobami převažují živnostníci (86,3 % fyzických osob), mezi právnickými osobami je nejvíce obchodních společností (45,3 tis., tj. 60,1 %). V roce 2013 vzniklo 11,1 tisíc nových subjektů, z toho bylo 6,9 tisíc fyzických osob (6,0 tisíc živnostníků).

¹¹ Údaje jsou zjišťovány jedenkrát ročně, z důvodu vyšší reprezentativnosti jsou data v regionálním členění publikována za tříleté průměry (např. hodnota uvedená za rok 2012 je průměrem hodnot zjištěných v šetření ve 2. čtvrtletí let 2011, 2012 a 2013).

Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

Finanční ukazatele zemědělského účtu v kraji ukázaly v roce 2012 pokles zemědělské produkce, ...

Finanční ukazatele souhrnného zemědělského účtu za rok 2013 dosud nejsou k dispozici. Výsledky sklizně však nasvědčují tomu, že vcelku neúrodný rok 2012 bude překonán a výsledky se mohou přiblížit roku 2011, kdy hodnota zemědělské produkce v Jihomoravském kraji dosáhla 13,6 mld. Kč (ve stálých cenách roku 2000). V roce 2012 podle předběžných výsledků dosáhl objem zemědělské produkce 10,7 mld. Kč. Částku 6,33 mld. Kč tvořila v roce 2012 rostlinná produkce (12,1 % podíl na ČR) a 3,86 mld. Kč živočišná produkce (podíl na ČR 8,9 %). Nejúspěšnějším rokem v zemědělství Jihomoravského kraje byl v minulých letech rok 2008, kdy objem zemědělské produkce dosáhl 14,5 mld. Kč (ve stálých cenách roku 2000), z toho rostlinná produkce dosáhla objemu 8,17 mld. Kč a živočišná produkce 5,51 mld. Kč.

... v roce 2013 jsou očekávány příznivější výsledky

Výsledky rostlinné výroby v roce 2012 byly vlivem nepříznivého počasí ve vegetačním období i v období sklizně nepříznivé. V důsledku toho byl v roce 2013 prakticky u všech komodit zaznamenán výrazný meziroční nárůst sklizně i výnosů. Živočišnou výrobu v kraji sice v minulých letech charakterizoval pokles stavů hospodářských zvířat, roky 2012 a 2013 signalizovaly zastavení či zpomalení tohoto jevu.

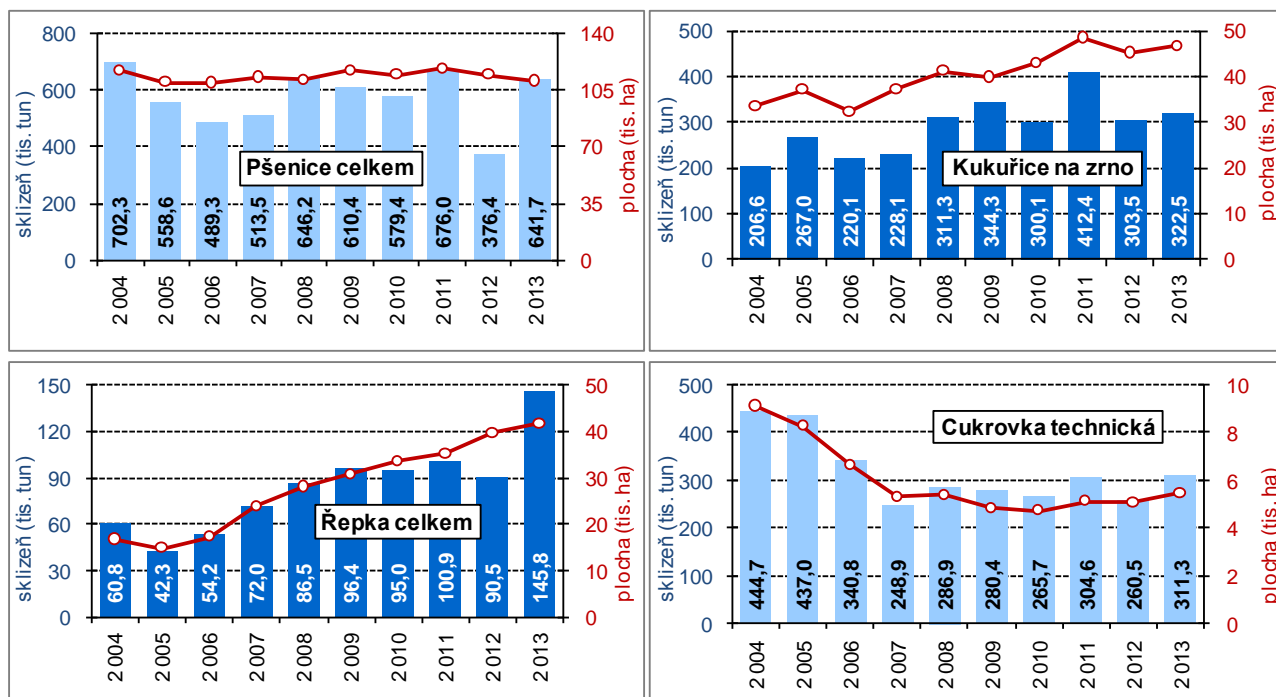
Proti roku 2012 bylo sklizeno o třetinu více obilovin, ...

Plocha i objem sklizně obilovin celkem v Jihomoravském kraji byly v roce 2013 v mezikrajském srovnání 2. největší po kraji Středočeském. Z polí o rozloze 205,8 tisíc hektarů bylo sklizeny 1 177,2 tisíc tun obilovin. Výnos 5,72 tun z hektaru předstihl republikový průměr o 0,40 tuny a proti roku 2012 byl o 1,63 tun na hektar vyšší. Sklizňová plocha obilovin celkem byla meziročně nižší o 1,5 %, celková sklizeň ovšem vzrostla více než o třetinu (o 37,7 %).

... zvýšil se i objem sklizně kukuřice a luskovin

Jihomoravský kraj je podílem 47,7 % na republikového celku největším producentem kukuřice na zrna. V roce 2013 se tato plodina pěstovala na 46,8 tisících hektarech, při výnosu 6,88 tun z hektaru se sklídilo celkem 322,5 tisíc tun zrna (proti skutečnosti roku 2012 se plocha zvýšila o 3,6 %, výnos vzrostl o 2,6 % a sklizeň o 6,3 %). Kraj drží prvenství i v pěstování luskovin, z plochy 3,0 tisíc hektarů bylo sklizeny 7,2 tisíc tun luskovin (18,7 % republikového celku). Plocha, z níž byly v kraji luskoviny sklizeny, byla proti roku 2012 o čtvrtinu nižší (o 25,0 %), sklizeň byla naopak téměř o čtvrtinu vyšší (o 24,5 %) a hektarový výnos 2,39 tun luskovin z hektaru byl ve srovnání se skutečností roku 2012 dokonce o dvě třetiny vyšší (o 66,0 %).

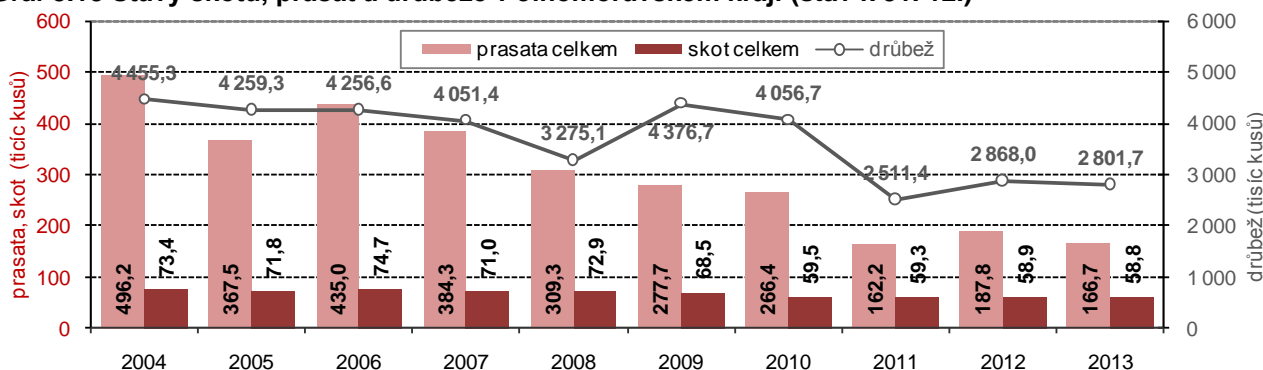
Graf 3.12 Sklízňové plochy a sklizeň vybraných zemědělských plodin v Jihomoravském kraji

Objem sklizně hroznů byl o čtvrtinu vyšší

Sklizňová plocha vinic České republiky představuje 15,7 tisíc hektarů, z toho 93,1 % plochy (14,6 tisíc ha) se nachází na území Jihomoravského kraje. V roce 2013 bylo v kraji sklizeno 70,8 tisíc tun hroznů při výnosu 4,86 tun z hektaru. Jak výnos, tak objem sklizně byl proti roku 2012 o 25,1 % vyšší.

Graf 3.13 Stavů skotu, prasat a drůbeže v Jihomoravském kraji (stav k 31. 12.)

Dlouhodobý pokles stavu hospodářských zvířat ...

Chovy hospodářských zvířat v Jihomoravském kraji vykazují postupný pokles, i když stavy v letech 2012 a 2013 se již tak rapidně nesnižovaly. Ke konci roku 2013 se v kraji chovalo 166,7 tisíc kusů prasat, 58,8 tisíc kusů skotu a 2 801,7 tisíc kusů drůbeže. Meziročně sice stavy prasat, skotu i drůbeže poklesly, v porovnání s koncem roku 2011 se však stav prasat a drůbeže zvýšil. Naproti tomu v porovnání s rokem 2008 byly změny výrazné – stav prasat se snížil o 142,7 tisíc kusů (o 46,1 %), skotu o 14,1 tisíc kusů (19,3 %) a drůbeže o 473,4 tisíc kusů (o 14,5 %).

... byl doprovázen poklesem produkce masa

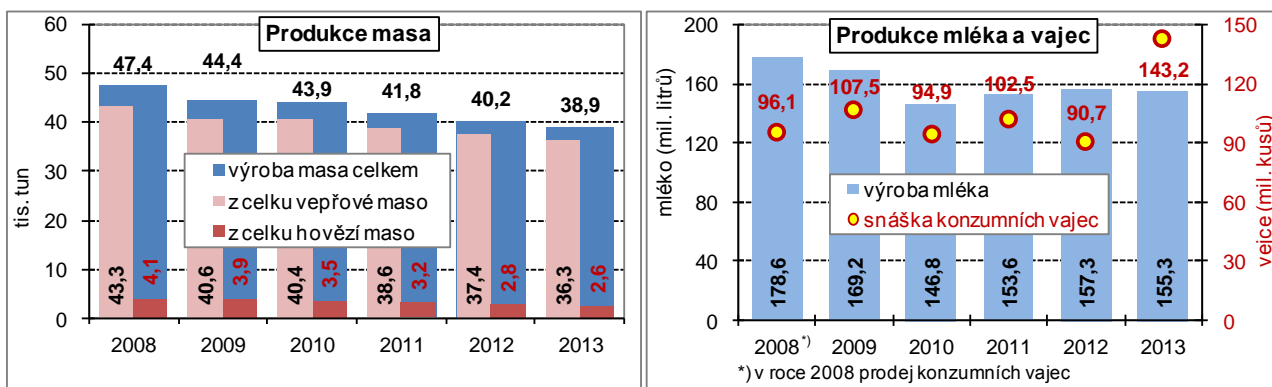
S poklesem stavů hospodářského zvířectva souvisí i pokles produkce masa. V roce 2013 bylo v kraji vyrobeno 38,9 tisíc tun masa v jatečné hmotnosti (bez drůbežního masa), z toho bylo 36,3 tisíc tun vepřového masa a 2,6 tisíc tun hovězího. Proti roku 2008 se celková produkce snížila o 8,5 tisíc tun (o 18,0 %), u vepřového masa činil pokles 7,0 tisíc tun, tj. o 16,1 %, u hovězího pokles o 1,5 tisíc tun, tj. o 37,5 %.

Mléka bylo méně, vajec naopak více

Produkce mléka v kraji v roce 2013 dosáhla 155,3 mil. litrů, proti roku 2010 sice byla o 8,5 mil. litrů vyšší, ovšem proti roku 2008 poklesla o 23,3 mil. litrů (o 13,1 %).

Snáška vajec v roce 2013 dosáhla 143,2 milionů kusů, proti roku 2012 vzrostla o 57,9 % (navýšení o 52,5 milionů kusů). Za tak výrazným nárůstem produkce vajec bylo zvýšení průměrného počtu nosnic z 300,2 tisíce v roce 2012 na 465,0 tisíce v roce 2013 (o 54,9 %).

Graf 3.14 Produkce masa, mléka a vajec v Jihomoravském kraji

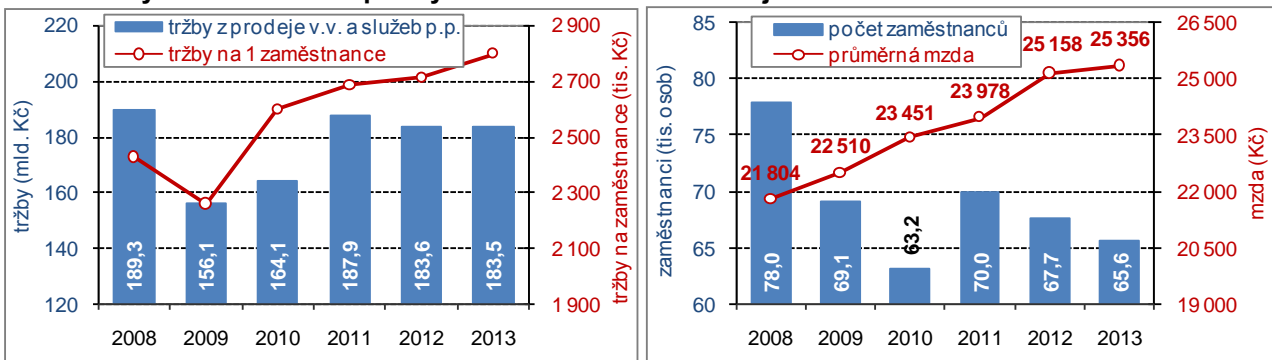

Tržby velkých průmyslových podniků v posledních dvou letech stagnovaly při současném poklesu počtu zaměstnanců

V Jihomoravském kraji v roce 2013 sídlilo celkem 243 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci (nejvyšší počet mezi kraji). Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslového povahy (dále jen „tržby“) dosáhly v těchto podnicích téměř 180 mld. Kč (až 7. nejvyšší objem mezi kraji) a tvořily 6,0 % republikového celku. Proti roku 2012 tržby poklesly o 4,1 mld. Kč, tj. o 2,2 %. Pokles tržeb byl zaznamenán i v roce 2012.

Velké průmyslové podniky zaměstnávaly 65,3 tisíc zaměstnanců (fyzické osoby), počet zaměstnanců se meziročně snížil o 2,4 tisíc osob (o 3,5 %). Produktivita vyjádřená jako přepočtené tržby na jednoho zaměstnance meziročně vzrostla, neboť tempo poklesu počtu zaměstnanců bylo vyšší než pokles objemu tržeb. Průměrná měsíční mzda v průmyslových podnicích dosáhla částky 25 263 Kč, proti roku 2012 sice vzrostla o 0,4 %, ale oproti republikovému průměru byla o 2 277 Kč nižší.

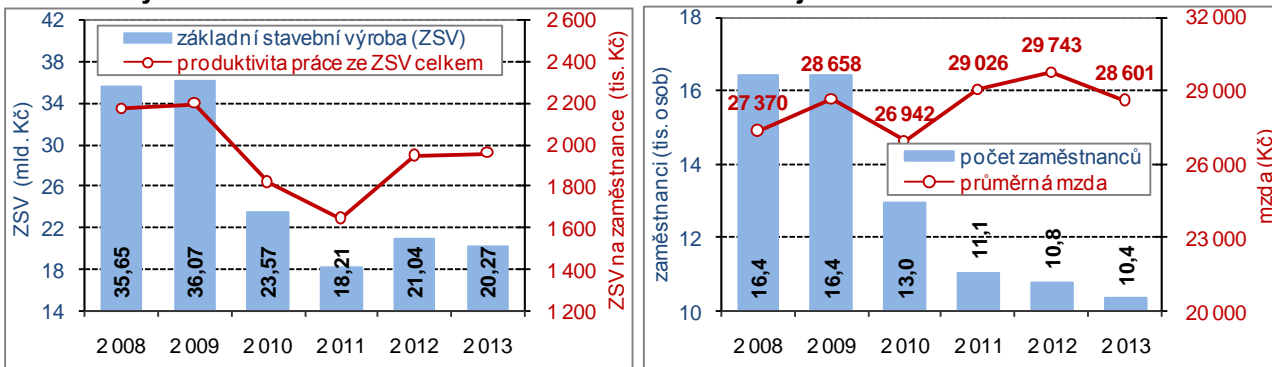
Graf 3.15 Vybrané ukazatele průmyslu v Jihomoravském kraji

Ve stavebních firmách poklesl nejen počet zaměstnanců, ...

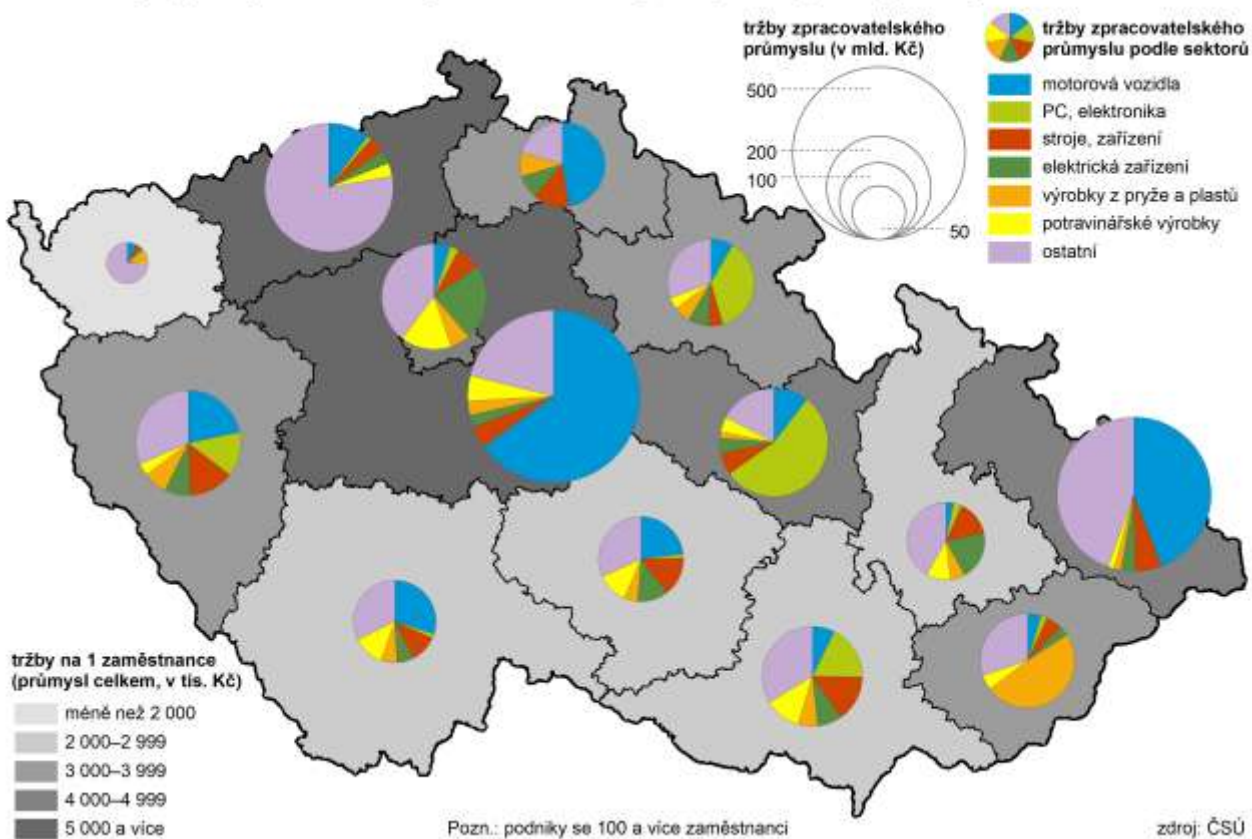
V kraji v roce 2013 sídlilo celkem 80 stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci, pracovalo v nich 10,4 tis. osob. Počet zaměstnanců se proti roku 2012 snížil o 451 osob, tj. o 4,2 %. Počet podniků i počet zaměstnanců byl mezi kraji 2. nejvyšší. Průměrná měsíční mzda v těchto podnicích Jihomoravského kraje dosáhla částky 28 601 Kč, proti roku 2012 poklesla o 1 141 Kč, tj. o 3,8 % a proti průměru ČR byla o 395 Kč nižší. Pokles průměrné mzdy byl zaznamenán ve všech krajích s výjimkou Pardubického kraje.

Graf 3.16 Vybrané ukazatele stavebnictví v Jihomoravském kraji

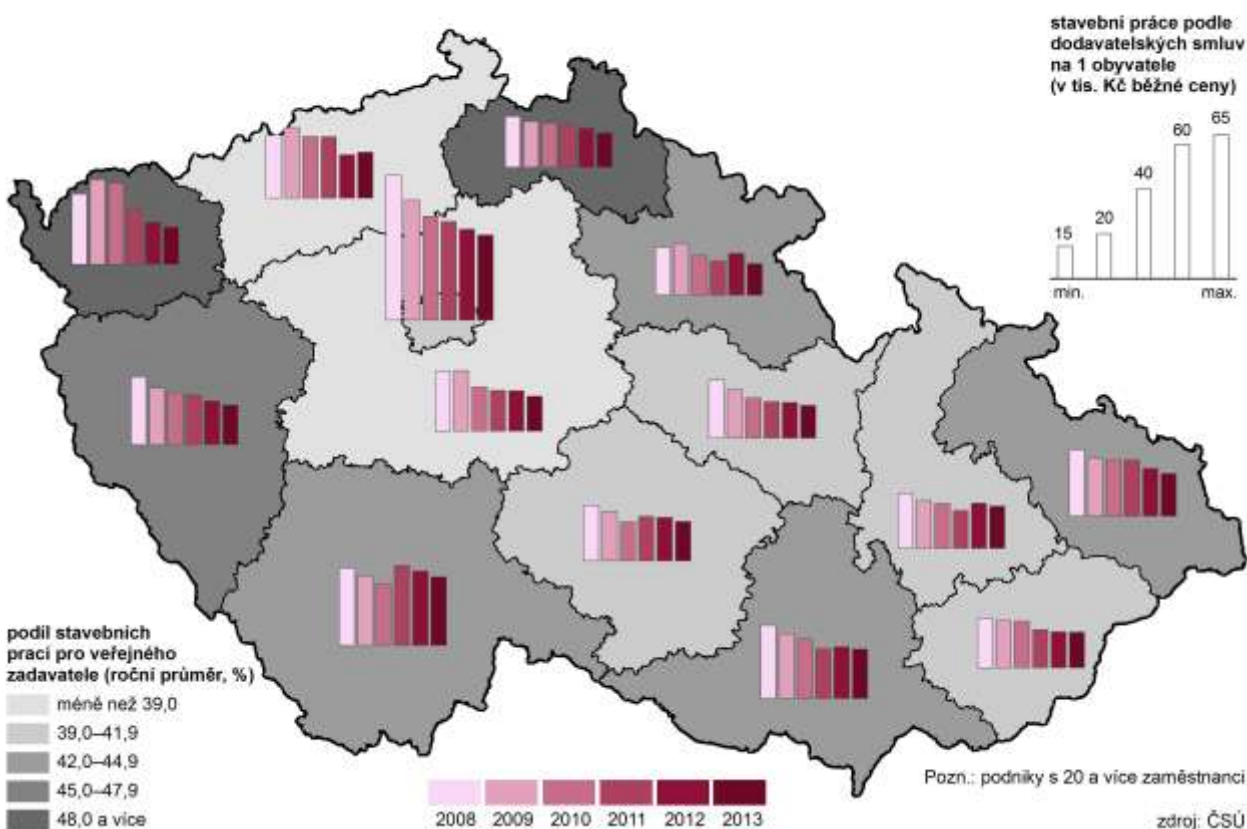

Základní stavební výroba (ZSV) ve výši 20,3 mld. Kč v běžných cenách zařadila Jihomoravský kraj rovněž na 2. místo v mezikrajském srovnání. Meziročně se objem

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2013

Stavební práce podle místa stavby v krajích v letech 2008 až 2013

... ale i objem stavebních prací

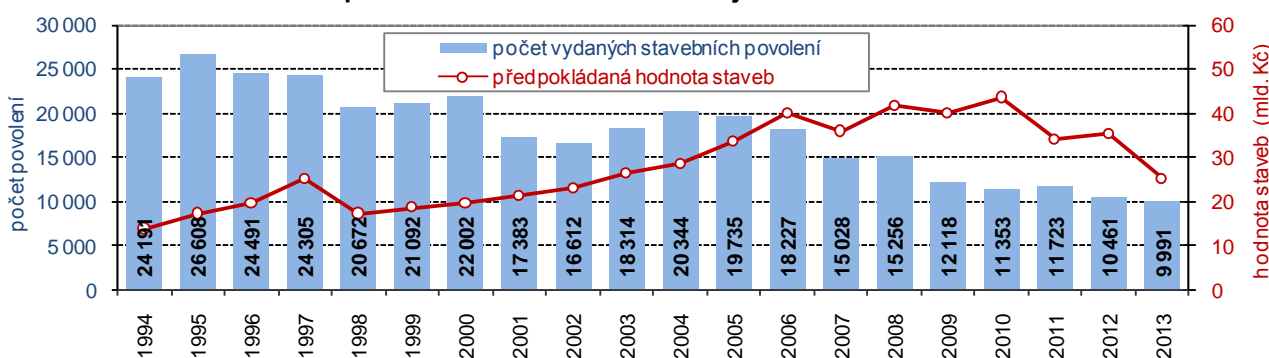
prací snížil o 769 mil. Kč (o 3,7 %), ovšem např. ve srovnání s rokem 2009 byl objem ZSV nižší o téměř 16 mld. Kč. Je však třeba uvést, že k meziročnímu poklesu objemu ZSV došlo ve všech krajích s výjimkou Jihočeského kraje. Jihomoravské stavební podniky realizovaly práce ve výši 18,4 mld. Kč v tuzemsku, pozemní stavitelství dosáhlo objemu 9,9 mld. Kč (zvýšení o 11,0 %), na inženýrské stavitelství připadlo 8,5 mld. Kč, (meziroční snížení o 11,4 %). Produktivita práce vyjádřená jako přepočet objemu ZSV na 1 pracovníka dosáhla v kraji 1,96 mil. Kč.

Nejnižší počet stavebních povolení

Jak je zřejmé z grafu 3.17, počet 9 991 vydaných stavebních povolení v kraji byl nejnižší v posledních letech. I když se počet vydaných povolení proti roku 2012 snížil (o 470, tj. o 4,5 %), v mezikrajském srovnání zůstal 2. nejvyšší, představující 11,8 % celku ČR (meziroční pokles vydaných stavebních povolení byl vykázán ve všech krajích ČR).

Orientační hodnota staveb, na které bylo v kraji vydáno stavební povolení, dosáhla částky 25,1 mld. Kč (9,8 % republikového celku, 4. nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání). Meziročně ale byla o 10,2 mld. Kč nižší (o 28,9 %), k poklesu tohoto ukazatele došlo celkem ve 12 krajích ČR.

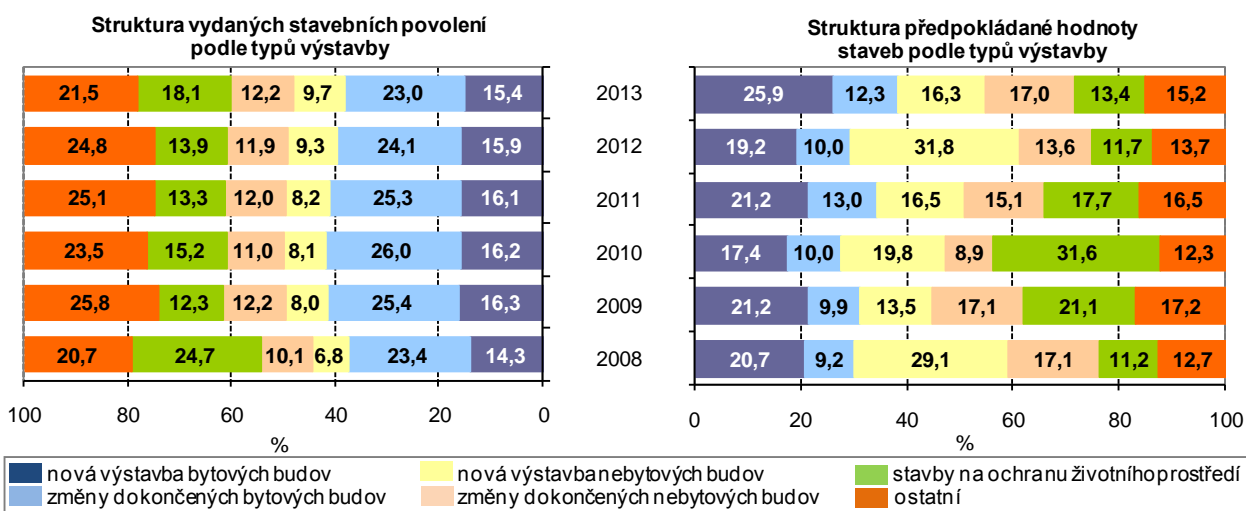
Graf 3.17 Počet stavebních povolení v Jihomoravském kraji

Struktura povolovaných staveb se výrazně neměnila

Struktura vydaných stavebních povolení v Jihomoravském kraji se nijak výrazně neměnila. V letech 2009 až 2013 bylo zastoupení jednotlivých druhů staveb prakticky totožné, v roce 2008 byl výrazně vyšší podíl počtu stavebních povolení vydaných na stavby na ochranu životního prostředí. Naproti tomu struktura předpokládané hodnoty staveb se měnila v každém roce bez zřejmé tendenční závislosti.

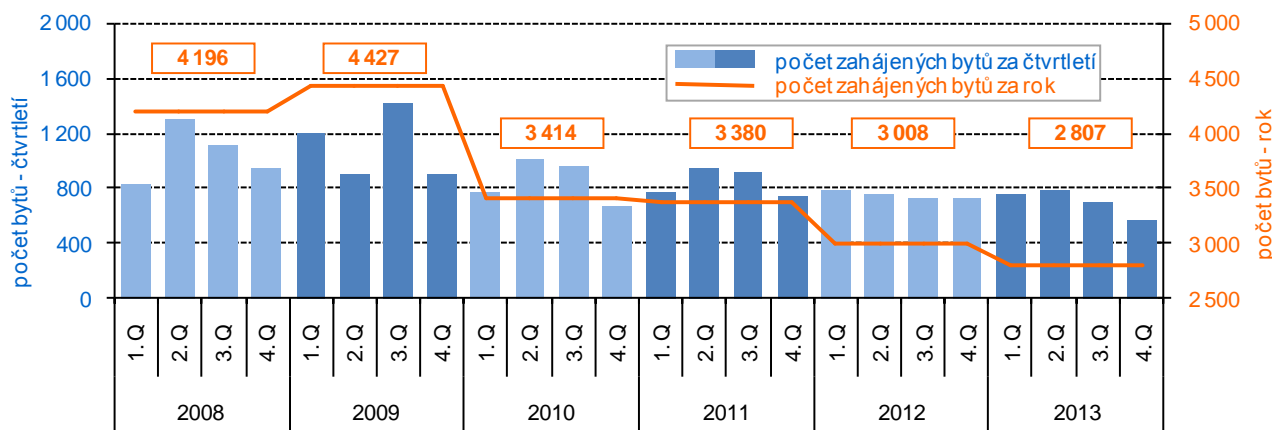
Graf 3.18 Vydaná stavební povolení podle typů výstavby v Jihomoravském kraji

Další pokles počtu zahájených bytů

V kraji byla v roce 2013 zahájena výstavba 2 807 bytů. Tento počet byl sice třetí nejvyšší mezi krají, ovšem zároveň byl o 201 bytů (o 6,7 %) nižší než v roce 2012, navíc byl nejnižším od roku 1996. V roce 2013 byla zahájena výstavba 1 580 bytů v rodinných domech (o 184 méně než v roce 2012), 519 bytů v bytových domech (o 166 více), 403 v nástavbách rodinných či bytových domů (o 131 méně). Celkem 124 bytů bylo zahájeno v domovech-penzionech a domovech pro seniory (o 2 méně), 130 bytů v nebytových budovách (o 75 méně) a 51 bytů ve stavebně upravených nebytových prostorách (o 25 více).

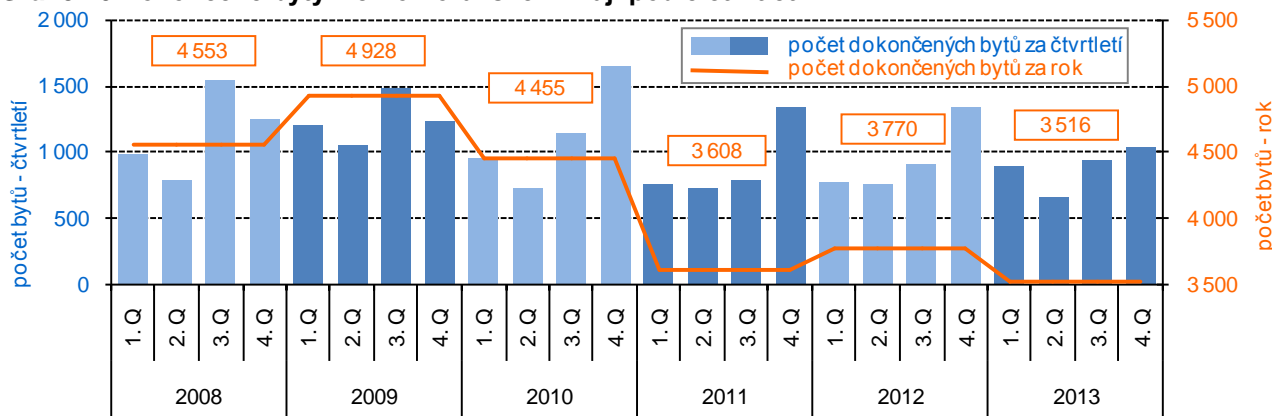
Graf 3.19 Zahájené byty v Jihomoravském kraji podle čtvrtletí

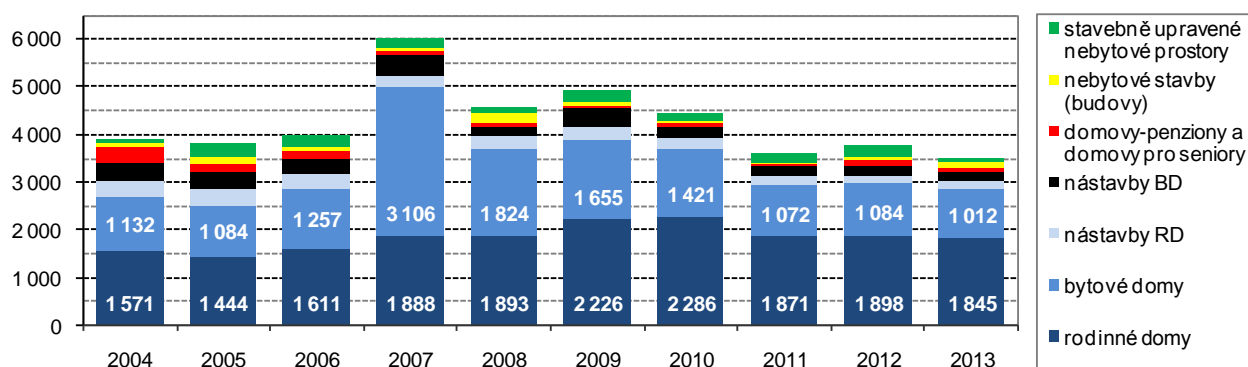
Meziroční snížení počtu dokončených bytů

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2013 dokončeno 3 516 bytů, tedy o 254 méně než v roce 2012 (o 6,7 %). Nejvíce bytů v posledních letech bylo dokončeno v roce 2007 (6 013 bytů), především z důvodu připravované změny sazby DPH k 1. 1. 2008. V letech 2006 až 2010 se každoročně zvyšoval počet dokončených bytů v rodinných domech. Skokový nárůst počtu dokončených bytů v roce 2007 se prakticky týkal pouze bytů v bytových domech (3 106 bytů). Vývoj počtu zahájených i počtu dokončených bytů od roku 2009 je velmi podobný – počet zahájených bytů se snižoval každoročně, u dokončených bytů každoročně s výjimkou roku 2012.

Graf 3.20 Dokončené byty v Jihomoravském kraji podle čtvrtletí

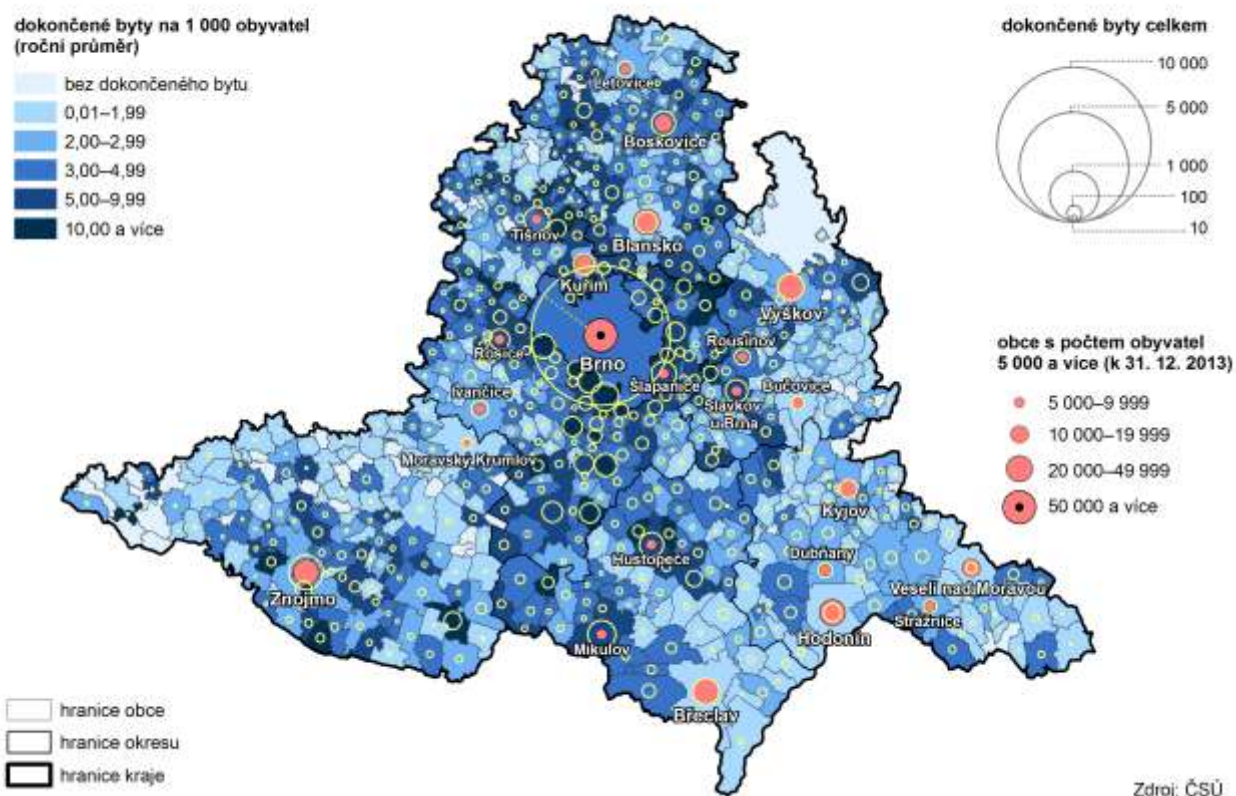
Graf 3.21 Dokončené byty podle druhu stavby v Jihomoravském kraji

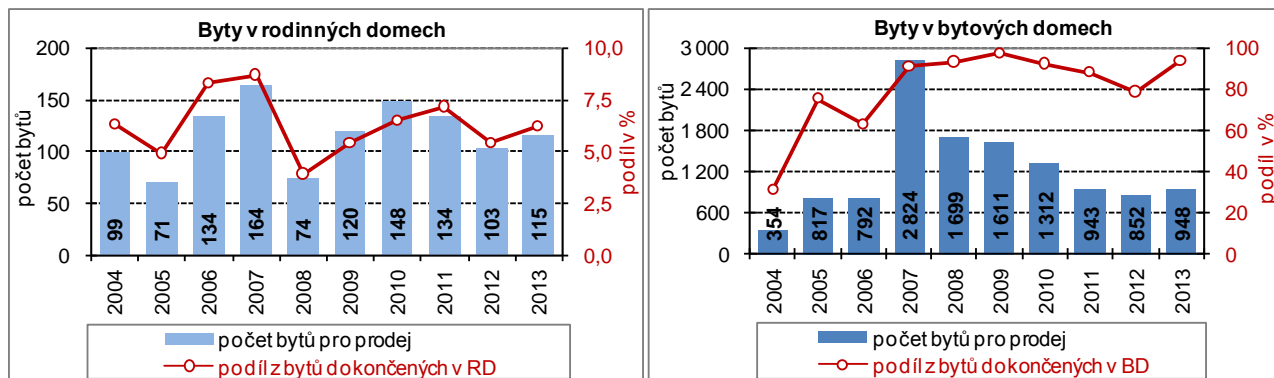
Polovina dokončených bytů je v rodinných domech

Podle typu výstavby bylo v roce 2013 v kraji dokončeno 1 845 bytů v rodinných domech (52,5 % celku) a 1 012 bytů (28,8 %) v novostavbách bytových domů. Počet bytů dokončených v rodinných domech byl proti roku 2012 o 53 bytů nižší, u bytů dokončených v bytových domech bylo snížení počtu o 72 bytů. Přístavbou a nástavbou ve starších budovách vzniklo 158 bytů (o 17 méně) v rodinných domech a 212 bytů (o 12 více) v bytových domech. V domovech-penzionech a domovech pro seniory bylo dokončeno 87 bytů (o 12 méně), v nebytových budovách bylo postaveno 89 bytů (o 10 méně) a stavební úpravou nebytových prostor vzniklo 113 bytů (o 102 méně než v roce 2012).

Bytová výstavba v obcích Jihomoravského kraje v letech 2008 až 2013

Graf 3.22 Byty v Jihomoravském kraji určené po dokončení pro prodej

Většina bytů dokončených v bytových domech je určena pro prodej

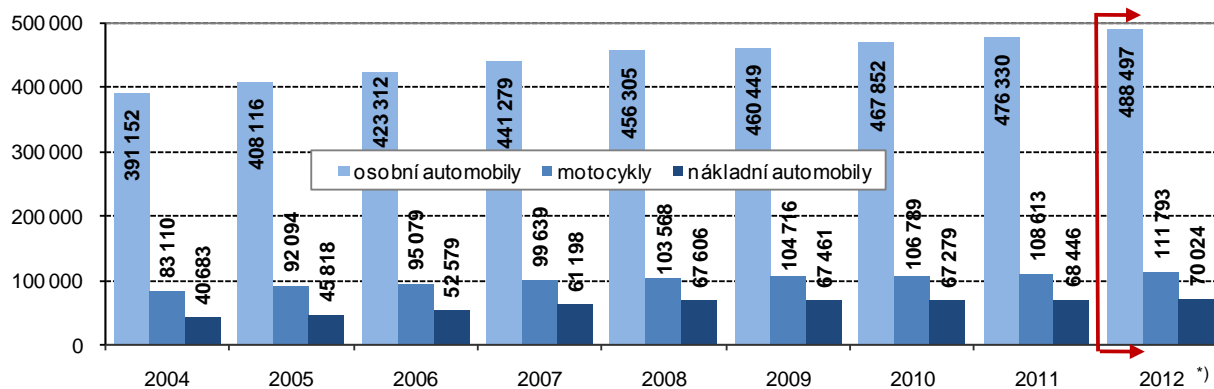
Z hlediska možného komerčního využití mezi byty dokončenými v rodinných domech dominují v Jihomoravském kraji byty stavěné pro vlastní potřebu. Bytů určených pro prodej bylo v letech 2004 až 2013 celkem 1 162 a tvořily pouze 6,3 % z počtu dokončených bytů v rodinných domech.

Naproti tomu u bytů v bytových domech se od roku 2007 projevil vliv změny ve struktuře vlastnictví – nové byty méně stavěla bytová družstva či obce, ale více ostatní právnické osoby, pro něž jsou dokončené byty především předmětem obchodu. Od roku 2007 bylo dokončeno 11 174 bytů v bytových domech, z tohoto počtu bylo 10 189 bytů (91,2 % ze sedmiletého úhrnu) určeno pro komerční využití.

Růst počtu vozidel

V silniční dopravě je v Jihomoravském kraji využíváno 4,5 tisíc kilometrů silnic a dálnic. Silniční dopravní síť v kraji tvoří 134,5 km dálnic, 25,8 km rychlostních komunikací, 447,9 km silnic 1. třídy, 1 468,2 km silnic 2. třídy a 2 416,8 km silnic 3. třídy. V polovině roku 2013 bylo podle Centrálního registru vozidel v Jihomoravském kraji evidováno 488,5 tisíc osobních vozidel, 111,8 tisíc motocyklů, 70,0 tisíc nákladních automobilů, 3,6 tisíc speciálních aut a 2,0 tisíc autobusů.

Graf 3.23 Počty vozidel v Jihomoravském kraji

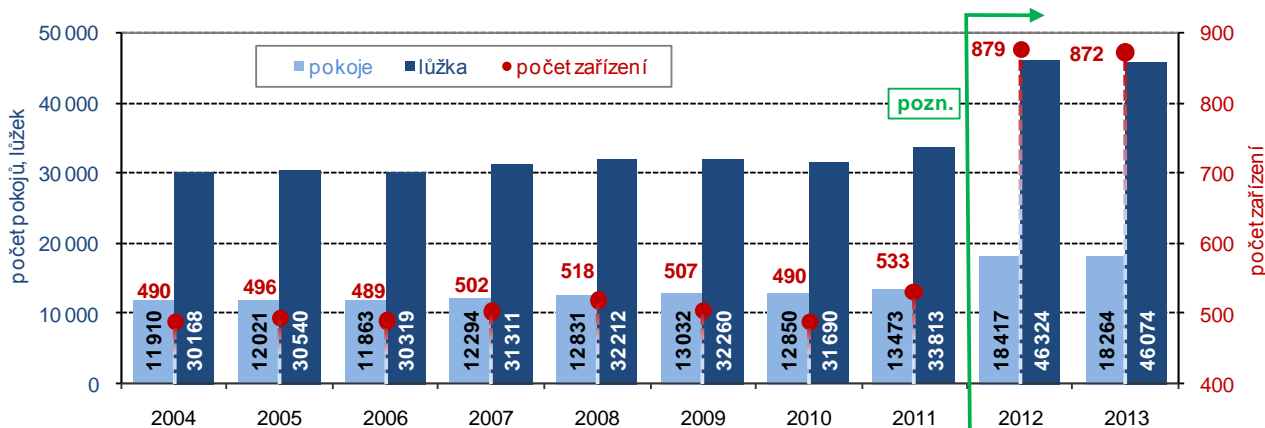
*) za rok 2012 stav k 1. 7. 2013, přechod na nový systém evidence v Centrálním registru vozidel

Zdroj: MV ČR, Centrální registr vozidel

Revize dat hromadných ubytovacích zařízení

V údajích o hromadných ubytovacích zařízeních došlo na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Proto nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné. Podle výsledků šetření bylo v Jihomoravském kraji v roce 2013 872 hromadných ubytovacích zařízení s 18 tisíci pokoji s 46 tisíci lůžky.

Graf 3.24 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v Jihomoravském kraji

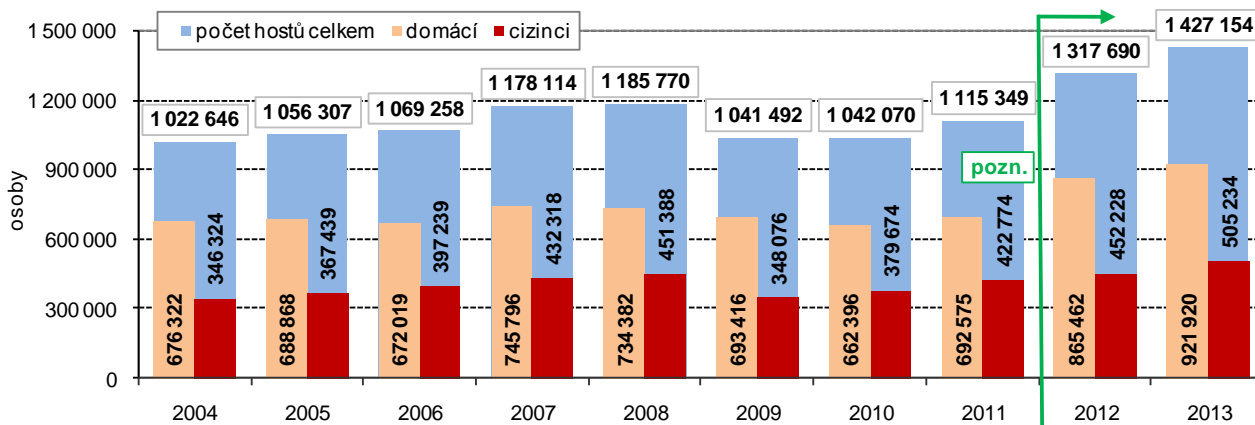

Pozn.: za roky 2012 a 2013 došlo k revizi dat podle výsledků šetření MMR, údaje tak nejsou s předěšlými roky srovnatelné

Růst počtu domácích i zahraničních hostů

V ubytovacích zařízeních na území Jihomoravského kraje se ubytovalo více než 1,4 milionu hostů, což byl po Hl. m. Praze druhý nejvyšší počet. Proti roku 2012 byl počet hostů o 109,5 tisíc vyšší, meziročně se zvýšil počet hostů tuzemských (o 56,5 tisíc) i počet hostů zahraničních (o 53,0 tisíc osob).

Graf 3.25 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Jihomoravském kraji

Pozn.: za roky 2012 a 2013 došlo k revizi dat podle výsledků šetření MMR, údaje tak nejsou s předěšlými roky srovnatelné

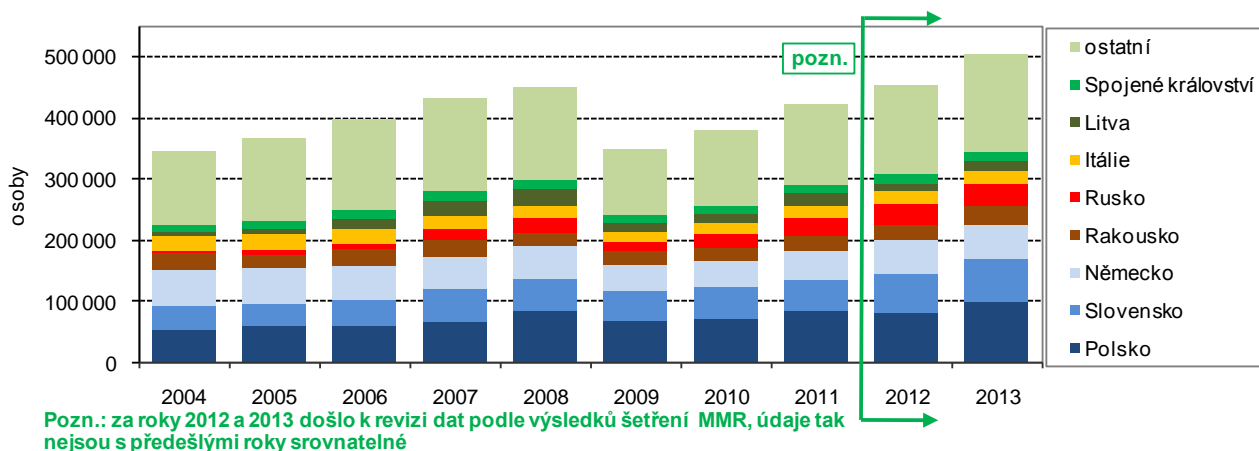
Host stráví v ubytovacím ...

Nejvíce zahraničních hostů přijelo do Jihomoravského kraje z Polska (98,7 tisíc), ze Slovenska (71,4 tisíc) a z Německa (56,5 tisíc). Spíše zajímavostí bylo, že

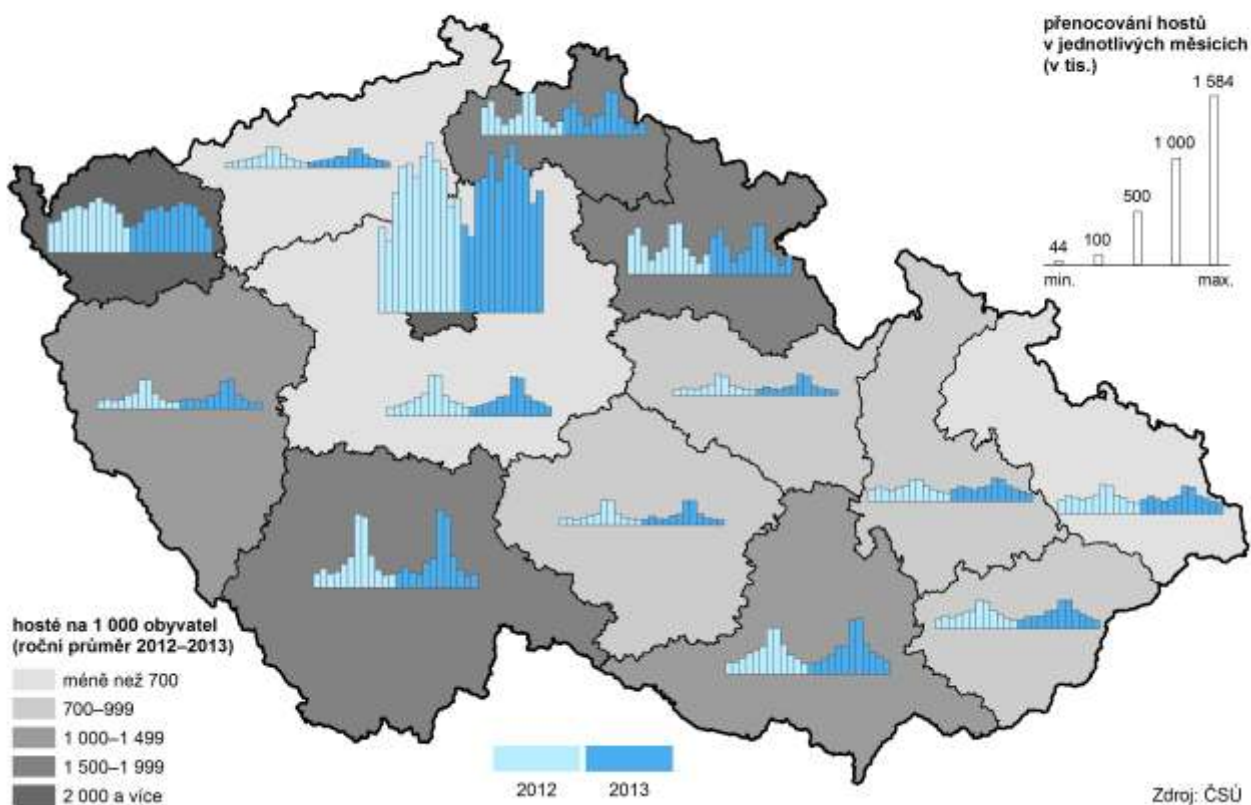
**... zařízení
v průměru pouze
2 noci**

z celkových 50,6 tisíc litevských návštěvníků ČR se třetina ubytovala v Jihomoravském kraji. Jihomoravský kraj dlouhodobě vykazuje nejnižší hodnotu průměrného počtu přenocování na 1 hosta. Zatímco např. v Karlovarském kraji host přenocuje nejméně šestkrát, v Jihomoravském kraji host stráví v průměru pouze 2 noci.

Graf 3.26 Zahraniční hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Jihomoravském kraji

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 a 2013

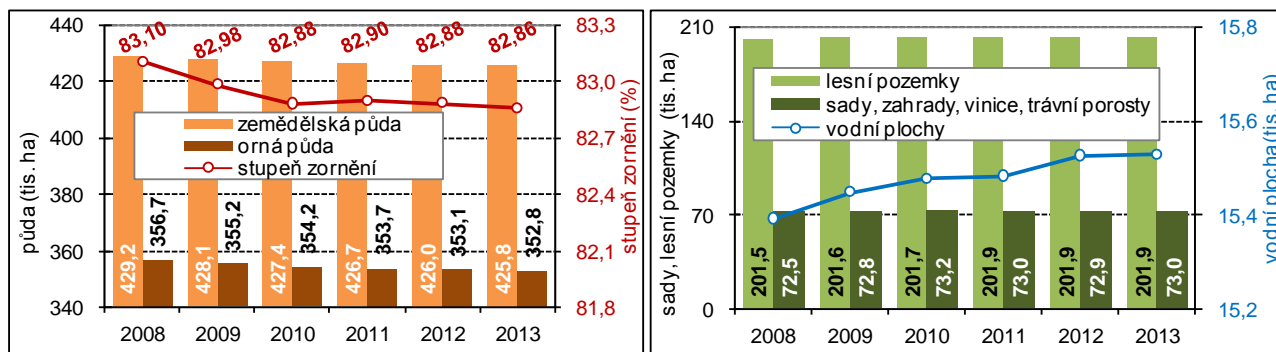

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Téměř polovinu rozlohy kraje tvoří orná půda

Jihomoravský kraj se rozkládá na ploše 719,5 tisíc hektarů, v roce 2013 zde bylo 425,8 tisíc hektarů zemědělské půdy, z toho bylo 352,8 tisíc hektarů půdy orné (49,0 % výměry kraje). Výměra zemědělské půdy se proti roku 2008 v kraji snížila o 3,4 tisíc hektarů, výměra orné půdy poklesla o 3,9 tisíc hektarů. Stupeň zornění (podíl orné půdy ze zemědělské), který byl v roce 2013 spolu se Středočeským kraje mezi kraji nejvyšší, poklesl jen nepatrně, a to z 83,1 % v roce 2008 na 82,9 % v roce 2013.

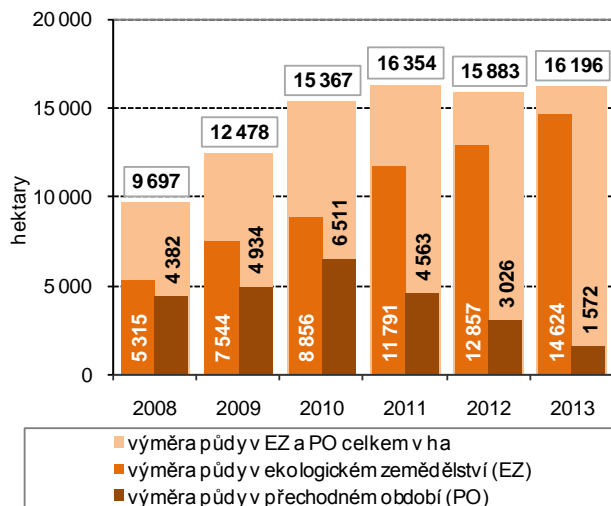
Graf 4.1 Plochy vybraných druhů pozemků v Jihomoravském kraji

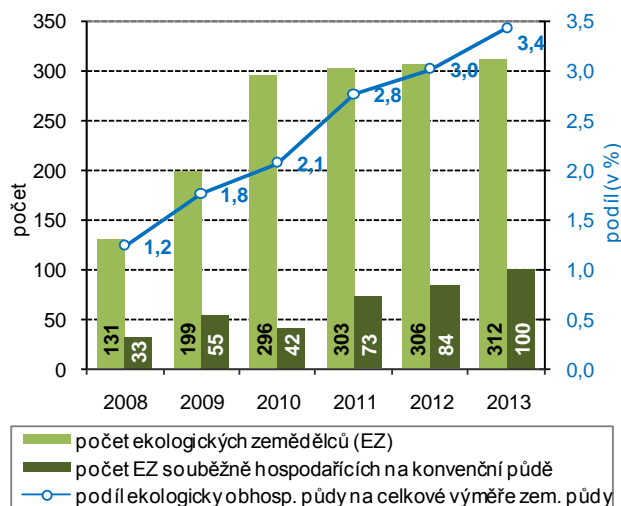
Plocha ekologicky stabilních prvků se nezměnila

Současným trendem ve vztahu zemědělství k přírodě a životnímu prostředí je snižování rozlohy orné půdy doprovázené efektivním využíváním stávající. V zájmu péče o životní prostředí je i rozšiřování plochy ekologicky stabilních prvků (sady, zahrady, vinice a trvalé travní porosty, z nezemědělské půdy lesní pozemky a vodní plochy). V Jihomoravském kraji sice podíl orné půdy mírně poklesl, ale plocha ekologicky stabilních prvků se prakticky nezměnila – v roce 2008 v součtu tvořily plochu 289,4 tisíc hektarů a v roce 2013 290,4 tisíc hektarů.

Graf 4.2 Výměra půdy v ekologickém zemědělství v Jihomoravském kraji

Graf 4.3 Počet ekologických zemědělců v Jihomoravském kraji

Ekologické zemědělství se v podmínkách kraje rozvíjí pomaleji,

Intenzivní zemědělská výroba je spojena s používáním průmyslových hnojiv a ochranných chemických látek, tedy látek, jejichž výroba i spotřeba životní prostředí výrazně zatěžuje. K životnímu prostředí šetrnou alternativou je ekologické zemědělství, které je založeno na hospodaření bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů, umělých látek a genetických modifikací, a to jak v rostlinné, tak v živočišné výrobě. V Jihomoravském kraji se ekologické zemědělství rozvíjí pomaleji, neboť se uplatňuje spíše tam, kde nejsou pro konvenční zemědělství podmínky (např. v podhorských oblastech).

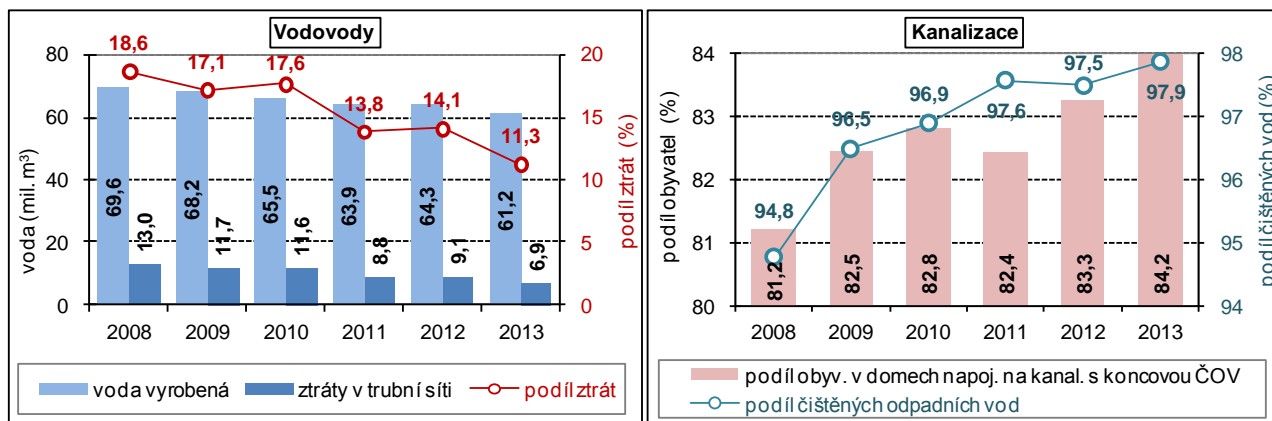
zvyšuje se ale počet ekologických zemědělců, ...

Principy ekologického zemědělství v roce 2013 v Jihomoravském kraji praktkovalo 312 subjektů, 100 ekologických zemědělců souběžně hospodařilo konvenčním způsobem. Půda, na níž v roce 2013 v Jihomoravském kraji hospodařili ekologičtí zemědělci, měla rozlohu 14,6 tisíc hektarů, dalších 1,6 tisíc hektarů půdy bylo v tzv.

... i výměra ekologicky obhospodařované půdy

přechodném období. Výměra ekologicky obhospodařované půdy zaujímala 3,4 % z výměry zemědělské půdy (včetně půdy v přechodném období 3,8 %), což byl 3. nejnižší podíl mezi kraji. Meziročně plocha ekologicky obhospodařované půdy vzrostla o 1,8 tis hektarů (o 13,7 %), proti roku 2008 však byla téměř trojnásobná.

Graf 4.4 Vodovody a kanalizace v Jihomoravském kraji

Vody se vyrobilo i spotřebovalo méně, ...

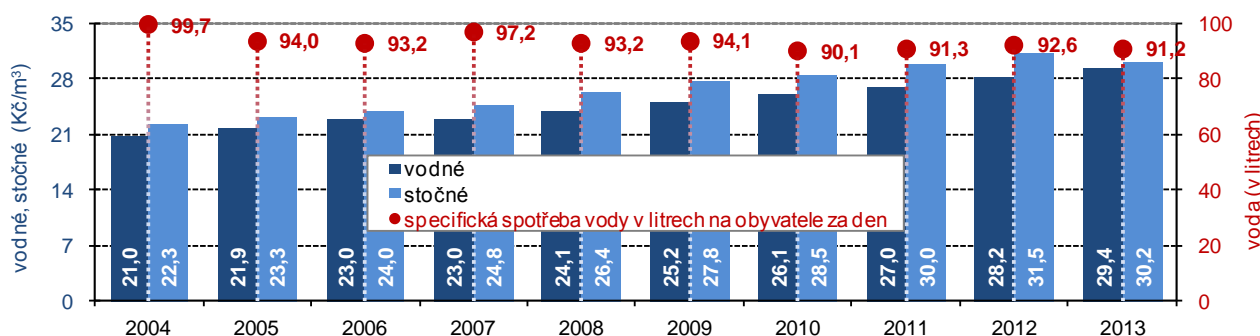
V roce 2013 bylo v Jihomoravském kraji zásobováno pitnou vodou z vodovodů 1 115 tisíc osob (95,4 % obyvatel kraje, v roce 2012 to bylo 94,8 %). Délka vodovodní sítě dosahovala 7,6 tisíce km, ve srovnání s rokem 2012 došlo k prodloužení sítě o 94 km. Počet vodovodních přípojek se zvýšil o 4 731 na 262 170.

Vyrobena bylo 61,2 mil. m³ vody, z toho 37,1 mil. m³ bylo fakturováno domácnostem. Objem vyrobené vody byl meziročně o 5,0 % nižší, objem fakturované vody domácnostem poklesl o 1,1 %. Poklesla také specifická spotřeba vody na osobu a den z 92,6 na 91,2 litrů. Přesto specifická spotřeba vody na osobu a den zůstává mezi kraji 2. nejvyšší, největší spotřebu vody v domácnostech mají pražané, kde denně jedna osoba odebere průměrně 111,4 litry vody, tj. o 24,2 l více ve srovnání s republikovým průměrem.

... její cena ale roste

Objem tržeb za vodné celkem v Jihomoravském kraji dosáhl 1 566,1 mil. Kč (bez DPH) s meziročním nárůstem o 2,6 %. V roce 2013 se tak zaplatilo za m³ vody 29,40 Kč, což je o 1,20 Kč více proti roku 2012. Mezi kraji dosahuje cenový rozdíl za metr krychlový vody téměř 10 Kč – nejlevnější voda je právě v Jihomoravském kraji, opak je evidován v kraji Ústeckém (39,30 Kč za m³ vody), republikový průměr představuje 33,70 Kč.

Graf 4.5 Specifické množství vody fakturované domácnostem, vodné a stočné v Jihomoravském kraji

Více obyvatel v domech napojených na kanalizaci s čistírnou odpadních vod

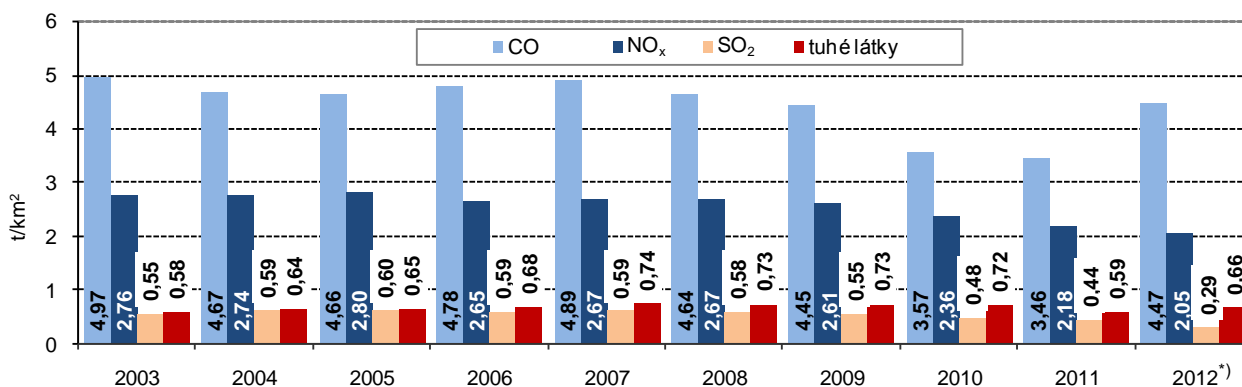
V roce 2013 žilo v Jihomoravském kraji v domech s napojením na kanalizaci odpadních vod více jak 1 033 tisíc osob (zvýšení podílu z celkového počtu obyvatel z 87,7 % v roce 2012 na 88,4 %). V domech napojených na kanalizaci ústící do čistírny odpadních vod žilo 983,5 tisíc osob, což je o 11,8 tisíce osob více proti roku 2012 (meziroční nárůst podílu z 83,3 % na 84,2 %). Délka kanalizační sítě se proti roku 2012 prodloužila o 214 km a dosáhla 5 090 km, počet kanalizačních přípojek vzrostl o 7,7 tisíc kusů na 221,1 tisíc.

V roce 2013 kanalizací odteklo téměř 60,8 mil. m³ odpadních vod (v roce 2012 53,6 mil. m³), z toho 63,3 % tvořily vody splaškové. V čistírnách odpadních vod bylo celkem vyčištěno 84,9 mil. m³ vody (v roce 2012 71,2 mil. m³). Podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace se prakticky nezměnil, v roce 2012 dosáhl 97,5 % a 97,9 % v roce 2013.

Snížila se cena stočného

Celkové tržby za stočné vzrostly v roce 2013 proti roku předchozímu o 8,9 % a dosáhly 1 836,9 milionů Kč (bez DPH). V mezikrajském porovnání se cena za 1 m³ odváděných odpadních vod pohybuje od 23,70 Kč v Kraji Vysočina do 37,50 Kč v Libereckém kraji; v Jihomoravském kraji cena činila 30,20 Kč, což bylo o 1,30 Kč méně než hodnota zjištěná v roce 2012.

Graf 4.6 Měrné emise REZZO 1 - 4 v Jihomoravském kraji

**) v roce 2012 je výpočet emisí CO u REZZO 3 ovlivněn novou metodikou s novou sadou emisních faktorů*

Znečišťující látky v ovzduší

Mezi základní znečišťující látky patří oxid uhelnatý (CO), oxidy dusíku (NO_x), oxid siřičitý (SO₂) a tuhé emise v ovzduší. Měří se jejich celková produkce v tunách, případně měrné emise těchto látek – v přepočtu v tunách na kilometr čtvereční nebo v kilogramech na obyvatele. Množství znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší a jejich zdroje eviduje Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO)¹².

Zlepšení kvality ovzduší příliš nepocítíme, přesto jsou emise SO₂ nejnižší mezi kraji

V roce 2012 bylo v Jihomoravském kraji všemi zdroji vyprodukováno 32,1 tisíc tun oxidu uhelnatého (údaj je vlivem změněné metodiky nesrovnatelný s předešlými roky), 14,7 tisíc tun oxidů dusíku (15,7 tisíc tun v roce 2011), emise oxidu siřičitého dosáhly objemu 2,1 tisíc tun (3,2 tisíc tun v roce 2011) a tuhé látky 4,8 tisíc tun (4,2 tisíc tun). Jak je zřejmé z grafu 4.6, kromě měrných emisí oxidu uhelnatého, které jsou nesrovnatelné, hodnoty zbylých tří měrných emisních ukazatelů klesají postupně již od roku 2007, výjimku tvořilo pouze meziroční navýšení emisí tuhých látek v roce 2012. Zatímco měrné emise tuhých látek a oxidů dusíku jsou ve srovnání s ostatními kraji průměrné (6. resp. 8. nejnižší), měrné emise CO byly 4. nejnižší a měrné emise oxidu siřičitého dokonce nejnižší mezi kraji.

Největším zdrojem znečišťování jsou mobilní zdroje

Na produkci oxidu uhelnatého, oxidů dusíku a tuhých látek se nejvíce podílí „mobilní zdroje znečišťování“ (REZZO 4). V roce 2012 z těchto zdrojů dosáhly měrné emise oxidu uhelnatého 2,19 tun na km², oxidů dusíku 1,54 tun na km² a tuhých látek 0,42 tun na km². Na produkci oxidu siřičitého mají největší podíl „velké zdroje znečišťování“ (REZZO 1), v roce 2012 měrné emise SO₂ činily 0,21 tun na km².

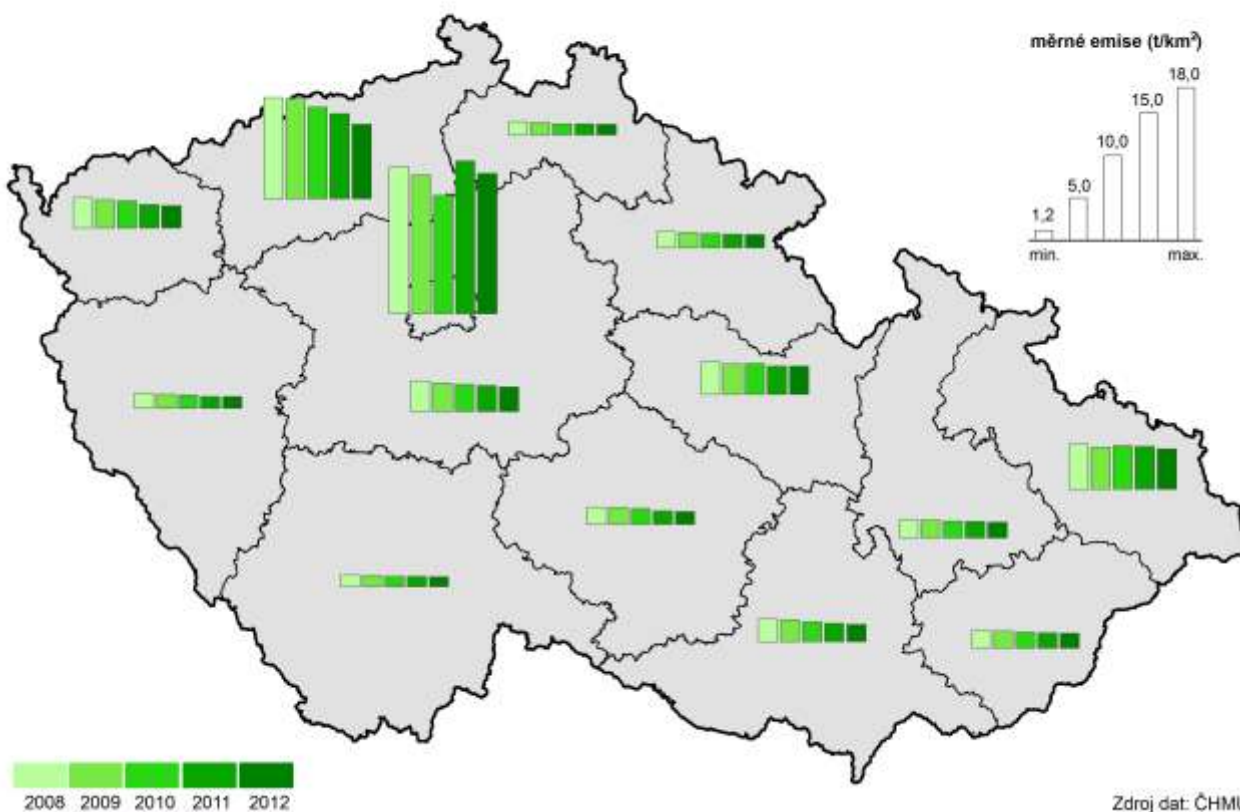
Růst produkce podnikových odpadů ...

Minimalizovat vedlejší produkty a jejich vliv na život kolem a maximalizovat jejich další možné využití je cílem podnikového i komunálního odpadového hospodářství. V roce 2012 vyprodukovaly podniky se sídlem v Jihomoravském kraji 2,3 mil. tun odpadů, meziročně se objem odpadů zvýšil o 42 tis. tun. (o 1,9 %). „Odpadová náročnost“ hospodářské činnosti v kraji byla v roce 2011 i v roce 2012 nejnižší z posledních let – v obou letech připadlo na 1 mil. Kč vytvořeného HDP 5,6 tun podnikového odpadu, zatímco ještě v roce 2007 to bylo 9,1 tun odpadu.

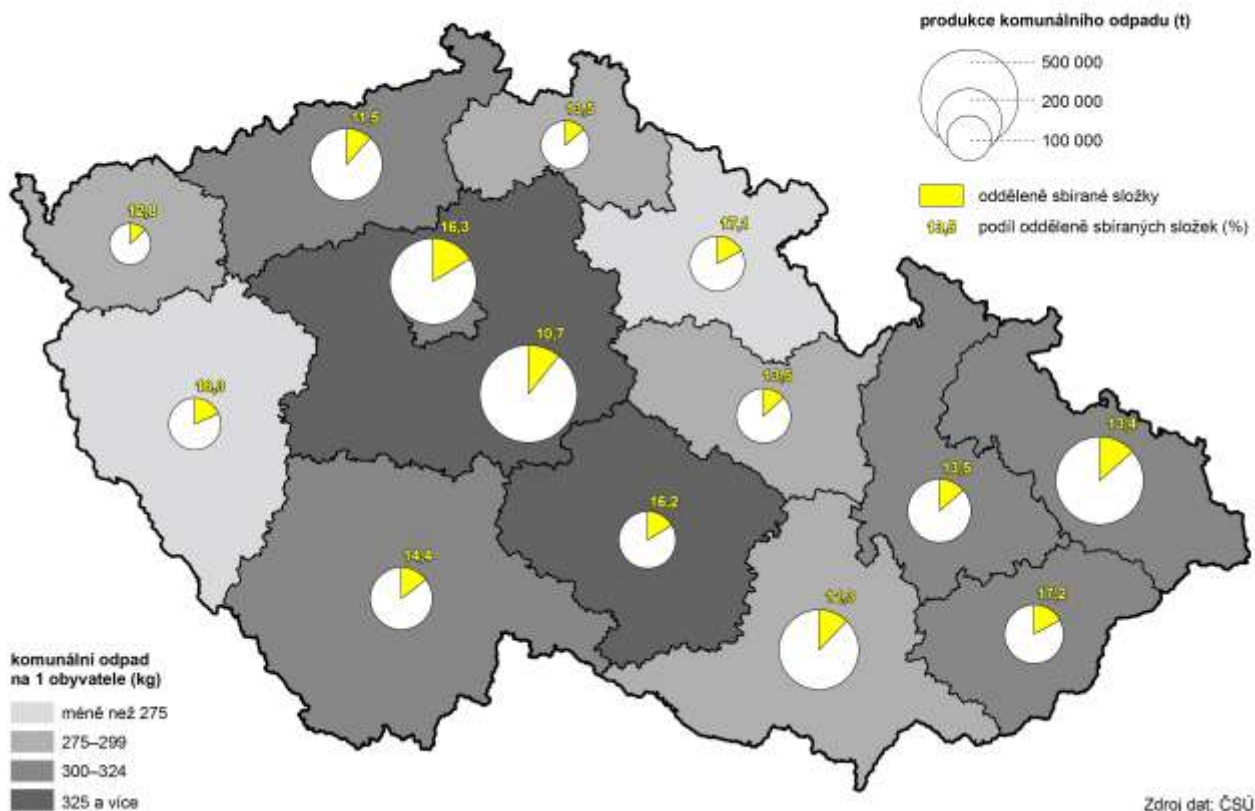
¹² Podle závislosti na druhu zdrojů a jejich tepelných výkonech se REZZO člení na:

- REZZO 1 – zahrnuje stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu 5 MW a vyšším a zařízení zvlášť závažných technologických procesů. Zařízení této skupiny jsou označována jako „velké zdroje znečišťování“.
- REZZO 2 – zahrnuje technologické objekty obsahující stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu od 0,2 do 5 MW a zařízení závažných technologických procesů, jakož i uhlé lomy a obdobné plochy s možností hoření, zapaření nebo úletu znečišťujících látek. Uvedená skupina je označována jako „střední zdroje znečišťování“.
- REZZO 3 – zahrnuje stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu nižším než 0,2 MW, zařízení technologických procesů nespádajících do kategorie velkých a středních zdrojů znečišťování, plochy, na kterých jsou prováděny práce, které mohou způsobovat znečišťování ovzduší, skládky paliv, surovin, produktů a odpadů a zachycených exhalátů a jiné stavby, zařízení a činnosti výrazně znečišťující ovzduší. Uvedená skupina je označována jako „malé zdroje znečišťování“.
- REZZO 4 – zahrnuje mobilní zařízení se spalovacími nebo jinými motory, která znečišťují ovzduší, zejména silniční a motorová vozidla, železniční kolejová vozidla, plavidla a letadla. Uvedená skupina je označována jako „mobilní zdroje znečišťování“.

Emise oxidů dusíku (REZZO 1-4) v krajích v letech 2008 až 2012

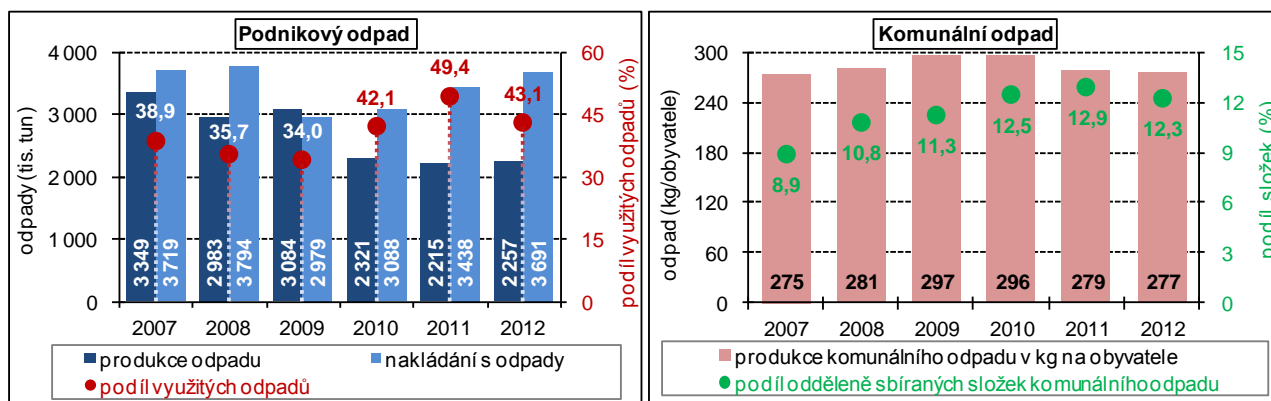
Komunální odpad v krajích v roce 2012

**... i objemu
nakládání s odpady**

Objem produkce podnikového odpadu je nutno oddělit od objemu nakládání s odpady. Objem nakládání s odpady zahrnuje nejen podíl odpadů vyprodukovaných, ale i odpady převzaté ze skladů či odpady dovezené ze zahraničí. Z tohoto důvodu byl s výjimkou roku 2009 v Jihomoravském kraji objem nakládání s odpady vyšší než objem produkce podnikového odpadu. Zatímco objem produkce odpadů v roce 2012 vzrostl jen mírně, objem nakládání s odpady vzrostl o 253 tis. tun (o 7,4 %) a dosáhl 3,7 mil. tun.

Graf 4.7 Odpady v Jihomoravském kraji

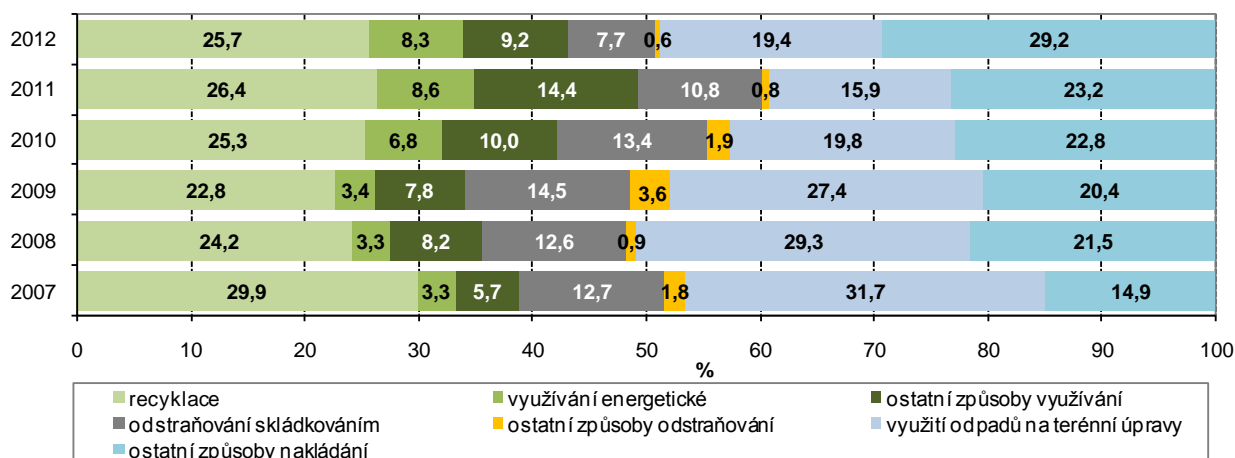

**Snížení podílu
využitých odpadů**

Objem využitých odpadů v roce 2012 dosáhl 1,6 mil. tun, podíl využitých odpadů z nakládání s odpady celkem tak činil 43,1 %. Meziročně se podíl sice o 6,3 bodu snížil, přesto však tento podíl zůstává v letech 2007 až 2012 druhý nejvyšší.

Jednou z forem využití odpadů je recyklace, v letech 2010 až 2012 bylo recyklována vždy více než čtvrtina využitých odpadů. Podíl recyklace 25,7 % v roce 2012 byl mezi kraji 5. nejvyšší.

Graf 4.8 Nakládání s odpady v Jihomoravském kraji podle vybraných způsobů nakládání

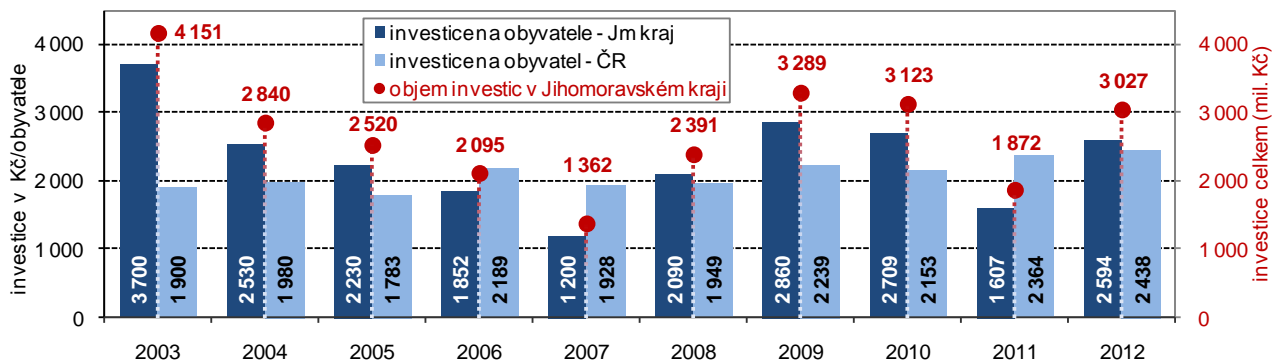

**Málo třídíme
komunální odpad**

V roce 2012 bylo v Jihomoravském kraji vyprodukováno celkem 323,5 tis. tun komunálního odpadu, na jednoho obyvatele kraje tak připadlo 277 kg odpadu. Měrná produkce komunálního odpadu v kraji měla do roku 2009 vzestupný trend, zvýšila se z 275 kg odpadu na 1 obyvatele v roce 2007 na 297 kg odpadu na 1 obyvatele v roce 2009, poté se každoročně snižovala a rok 2012 tak znamenal opětovné přiblížení ke stavu roku 2007.

Objem komunálního odpadu připadající na 1 obyvatele v Jihomoravském kraji je v mezikrajském srovnání 4. nejnižší. Nejvíce komunálního odpadu vyprodukovali obyvatelé Středočeského kraje, a to 375 kg ročně na obyvatele, naproti tomu v Plzeňském kraji to bylo pouze 243 kg komunálního odpadu na obyvatele. Méně příznivě však dopadlo srovnání podílu tříděného odpadu. V roce 2012 tříděný odpad v kraji tvořil pouze 12,3 %, meziročně podíl poklesl o 0,6 procentního bodu a v pořadí krajů byl tento podíl 3. nejnižší.

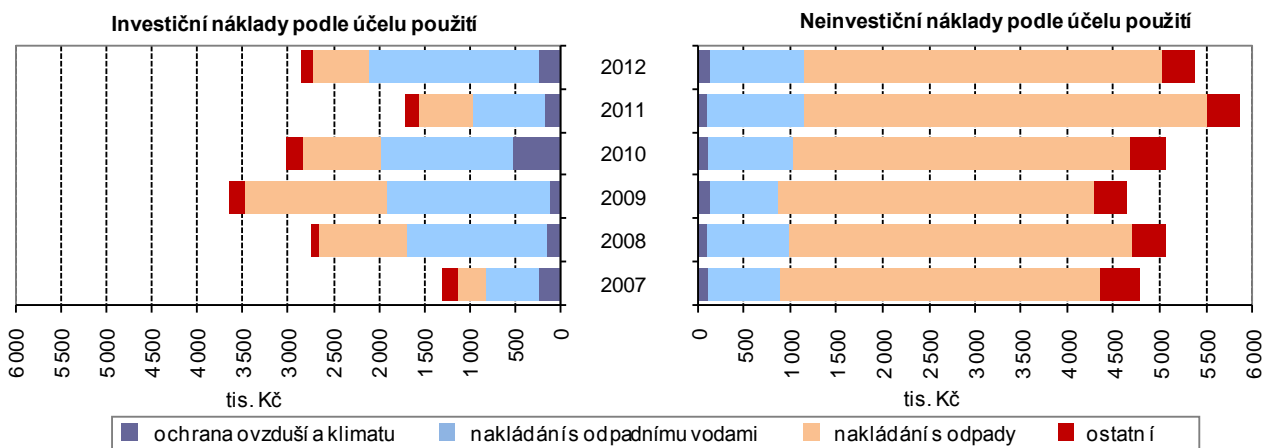
Graf 4.9 Pořízené investice na ochranu životního prostředí na 1 obyvatele podle místa investice

Dvoutřetinový nárůst investic na ochranu životního prostředí

Na ochranu životního prostředí bylo v roce 2012 na území Jihomoravského kraje investováno 3,03 mld. Kč (v přepočtu na obyvatele 2 594 Kč). Tato částka byla proti skutečnosti roku 2011 o 61,7 % vyšší (nárůst o 1,16 mld. Kč). Ve srovnání let 2003 až 2012 (graf 4.9) to byla v kraji třetí nejvyšší hodnota investic po letech 2003 a 2009.

Graf 4.10 Investice na ochranu životního prostředí v Jihomoravském kraji podle sídla investora

Investoři se sídlem v kraji vynaložili ...

Investoři se sídlem v Jihomoravském kraji na ochranu životního prostředí vynaložili v roce 2012 celkem 8,24 mld. Kč, v této částce byly zahrnuty investice za 2,86 mld. Kč, dalších 5,38 mld. tvořily neinvestiční náklady¹³. Celkový objem výdajů se meziročně zvýšil o 663,7 mil. Kč.

... třetinu nákladů do investic

Objem investic tak tvořil třetinu všech nákladů a meziročně se navýšil o 1,14 mld. Kč. V roce 2012 bylo 8,0 % investic určeno na ochranu ovzduší, 65,5 % na nakládání s odpadními vodami a 21,8 % na nakládání s odpady. Objem investic i poměr určení částek ovšem v jednotlivých letech kolísal. Např. nejvyšší objem investic byl zaznamenán v roce 2009 a nejnižší v roce 2007 (3,65 mld. Kč, resp. 1,31 mld. Kč). Nejvyšší podíl ve prospěch investic na ochranu ovzduší byl zjištěn v roce 2007 (18,2 %), nejvyšší podíl investic určených na nakládání s odpadními vodami právě v roce 2012 (65,5 %) a nejvyšší podíl investic na nakládání s odpady v roce 2009 (42,4 %).

Dvě třetiny nákladů směřovaly na neinvestiční výdaje

Investoři se sídlem v kraji dvě třetiny výdajů na ochranu životního prostředí vynaložili na neinvestiční výdaje. V roce 2012 byl objem neinvestičních nákladů meziročně nižší o 481,2 mil. Kč, skutečnost roku 2011 ovšem byla v letech 2007 až 2012 nejvyšší. Rozložení podle druhu určení je v tomto případě v posledních letech vcelku stále, neboť vždy přibližně 73 % připadalo na nakládání s odpady.

¹³ **Výdaje na ochranu životního prostředí** zahrnují investiční výdaje na pořízení **dlouhodobého hmotného majetku** a neinvestiční náklady, které se vztahují k aktivitám na ochranu životního prostředí. **Neinvestiční náklady** na ochranu životního prostředí zahrnují mzdové náklady, platby nájemného, energie a ostatní materiál a platby za služby, u kterých je hlavním účelem ochrana životního prostředí.

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)															
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
Živě narození mimo manželství (%)															
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
Index stáří (65 a více let / 0–14 let) (%)															
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
2011 ¹⁾	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,2	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,1	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,5	2,4	4,4	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	1,9

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2008	55,9	60,2	58,0	57,9	57,8	56,2	52,6	53,8	55,9	56,0	56,4	54,5	53,6	55,7	53,1
2009	54,8	60,7	57,0	56,3	55,8	54,5	51,5	52,8	53,5	54,1	54,6	53,5	53,0	53,0	52,0
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2008	4,5	1,8	3,4	3,7	4,0	5,8	7,3	5,0	3,6	4,5	4,7	5,1	4,9	4,5	6,1
2009	7,1	3,2	5,5	5,9	6,5	8,7	9,9	8,3	6,0	7,3	7,7	8,1	8,9	8,0	8,9
2010	7,4	3,6	6,1	6,4	6,6	8,9	10,2	8,1	6,3	7,5	8,1	8,5	9,1	7,9	9,0
2011	6,8	3,6	5,6	5,8	5,7	8,0	9,8	7,3	5,7	6,5	7,2	7,6	8,3	7,0	8,3
2012	7,4	4,2	6,1	6,4	5,9	8,5	10,5	7,7	6,5	7,0	7,6	8,1	8,9	7,8	9,2
2013	8,2	5,1	6,9	7,1	6,4	9,3	11,5	8,5	7,3	7,4	8,1	8,9	9,8	8,3	10,5
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2008	1,4	0,3	0,8	0,7	0,9	1,9	2,9	1,3	0,6	1,1	1,3	1,6	1,4	1,4	2,6
2009	1,7	0,4	1,0	1,0	1,3	2,4	3,2	1,9	0,9	1,5	1,7	2,0	1,8	1,8	2,7
2010	2,4	0,8	1,7	1,5	1,9	3,3	4,1	2,8	1,5	2,2	2,5	2,8	3,1	2,8	3,6
2011	2,5	0,9	1,9	1,7	1,9	3,3	4,3	2,8	1,6	2,2	2,6	2,9	3,3	2,7	3,7
2012	2,7	1,1	2,1	1,8	1,9	3,3	4,6	2,9	1,9	2,2	2,6	3,0	3,5	2,7	3,8
2013	3,3	1,8	2,6	2,3	2,4	4,0	5,5	3,5	2,5	2,7	3,1	3,7	4,1	3,3	4,9
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	185,0	239,8	196,2	180,5	182,9	163,2	163,6	171,0	180,4	175,2	176,9	182,4	170,5	176,3	171,2
2009	190,4	244,4	205,0	183,0	187,0	172,4	171,3	178,0	187,5	180,7	180,8	187,5	175,6	178,6	174,5
2010	190,4	252,5	207,8	179,7	187,2	171,3	170,8	179,8	182,0	175,2	179,8	188,0	170,6	175,6	173,2
2011	190,4	250,1	206,7	181,2	187,9	171,8	170,9	178,7	179,7	177,1	180,1	184,8	172,4	178,6	176,1
2012	192,8	249,6	208,9	181,6	192,0	169,6	171,2	179,8	184,5	180,9	181,1	189,9	178,5	182,7	178,0
2013
Medián mezd (Kč)³⁾ (MPSV, MF)															
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011	21 782	27 162	22 447	20 303	21 554	19 183	20 533	21 017	20 266	20 527	20 378	21 127	20 717	20 153	21 383
2012	22 262	27 454	22 904	21 104	22 192	19 837	21 176	21 436	21 178	20 946	20 869	21 732	21 011	20 403	21 987
2013	22 557	27 803	23 215	21 382	22 528	20 306	21 506	21 931	21 421	21 166	21 311	22 044	21 285	20 786	22 202
Průměrná výše starobního důchodu (bez souběhu s vdovským a vdoveckým) (ČSSZ)															
2008	9 638	10 289	9 673	9 532	9 604	9 475	9 571	9 563	9 523	9 437	9 370	9 540	9 377	9 430	9 694
2009	10 045	10 730	10 101	9 942	10 009	9 855	9 968	9 984	9 932	9 835	9 771	9 941	9 766	9 833	10 084
2010	10 123	10 817	10 184	10 014	10 075	9 925	10 047	10 056	10 003	9 909	9 847	10 003	9 829	9 900	10 194
2011	10 552	11 266	10 629	10 449	10 507	10 330	10 466	10 482	10 438	10 333	10 279	10 430	10 245	10 323	10 619
2012	10 778	11 520	10 868	10 669	10 727	10 536	10 687	10 701	10 661	10 553	10 498	10 649	10 457	10 546	10 845
2013	10 970	11 726	11 074	10 861	10 920	10 707	10 871	10 893	10 848	10 740	10 689	10 832	10 636	10 739	11 035
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010 ⁵⁾	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9
2011 ⁵⁾	27,2	14,2	24,0	28,4	31,2	29,3	30,7	25,8	27,8	32,5	34,9	25,8	30,2	28,8	31,9
2012 ⁵⁾	28,2	14,7	24,8	29,7	32,2	30,3	31,4	26,8	29,0	33,7	36,2	26,7	31,5	30,0	33,0
2013 ⁵⁾	29,0	15,1	25,4	30,6	32,9	31,2	32,2	27,6	30,1	34,7	37,2	27,5	32,5	31,1	34,0

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let na počtu obyvatel ve věku 15-64 let

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15-64 let

³⁾ od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1-9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁴⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; stav v prosinci

⁵⁾ v letech 2010-2013 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	369,0	797,5	341,3	308,5	315,3	264,0	295,5	276,9	313,5	300,5	296,3	347,4	275,4	313,4	314,6
2009	358,3	764,0	321,1	307,4	310,0	265,8	300,4	267,7	311,3	290,7	294,6	338,9	270,5	308,0	294,6
2010	360,4	771,8	318,8	306,0	319,6	260,1	292,0	275,7	315,0	291,2	292,3	340,4	274,3	301,5	304,3
2011	364,2	768,2	325,8	306,6	326,5	260,1	289,9	279,7	315,3	297,8	303,3	341,0	281,5	308,6	317,8
2012	366,0	763,0	325,6	311,3	325,9	258,4	295,1	283,7	313,5	289,9	307,1	345,8	284,5	322,2	319,3
2013
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	98,9	281,9	74,8	67,7	75,6	67,4	81,0	75,7	54,3	70,9	57,5	95,8	62,1	59,0	85,7
2009	88,3	227,0	65,5	73,5	96,5	62,2	84,2	52,8	58,0	54,9	64,3	80,2	76,6	50,0	66,7
2010	88,5	207,5	67,8	78,8	77,8	74,2	104,9	55,5	55,4	66,7	61,9	79,0	73,4	56,0	70,5
2011	87,9	214,5	79,1	67,0	69,0	74,1	96,9	58,9	50,4	62,0	63,1	79,5	61,2	55,5	72,2
2012	84,5	191,4	80,1	67,1	69,7	76,4	89,3	62,3	48,6	61,1	67,5	77,6	58,4	52,7	71,9
2013
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2008	33,7	37,5	30,0	30,0	16,8	30,9	23,0	36,9	36,7	36,1	40,3	33,5	33,2	29,9	
2009	27,7	30,9	24,4	24,7	13,4	24,3	18,7	31,3	30,9	29,3	33,4	27,1	26,9	25,0	
2010	29,2	33,4	26,6	26,6	16,2	24,4	18,8	32,7	31,6	31,3	34,1	29,1	27,4	25,7	
2011	33,8	38,9	29,2	30,5	17,7	27,7	21,6	36,0	38,7	36,5	42,0	33,6	32,4	29,0	
2012 ¹⁾	34,7	40,8	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,2	38,3	37,4	33,7	34,3	30,3	
2013	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2008	885,6	74,0	101,5	50,3	59,3	24,5	64,0	49,8	46,6	50,6	53,8	78,0	53,4	53,9	125,8
2009	782,8	76,3	94,0	45,7	51,5	20,6	56,0	41,4	39,2	42,6	44,4	69,1	44,3	47,0	110,6
2010	749,7	73,9	90,9	41,5	50,5	20,7	52,5	40,1	37,1	41,8	44,1	63,2	40,6	44,4	108,6
2011	775,2	80,1	86,4	43,6	53,0	20,3	52,9	40,2	40,4	43,2	47,1	70,0	41,2	46,3	110,4
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2008	3,7	5,2	6,6	4,3	4,7	2,0	1,2	3,1	3,5	3,6	3,4	4,0	2,9	2,2	2,0
2009	3,7	6,0	6,0	3,4	3,6	1,7	1,3	3,4	2,7	3,1	2,7	4,3	3,2	3,2	2,4
2010	3,5	4,9	5,9	3,4	3,3	2,8	1,3	2,9	3,3	3,2	3,4	3,9	2,6	2,4	2,3
2011	2,7	2,8	5,0	3,2	2,5	2,1	1,5	2,2	2,4	2,5	2,6	3,1	2,0	1,8	2,0
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních³⁾ (tis.)															
2008	12 836	4 587	665	936	487	680	367	704	903	361	396	1 186	427	497	640
2009	11 986	4 347	645	917	479	666	336	653	810	321	359	1 041	377	448	586
2010	12 212	4 743	631	893	484	670	290	633	804	317	336	1 042	378	463	527
2011	12 899	5 051	695	916	496	710	337	633	826	324	358	1 115	397	469	572
2012	15 099	5 726	853	1 107	595	809	417	754	969	366	439	1 318	475	572	699
2013	15 408	5 900	820	1 139	559	787	427	753	965	369	448	1 427	512	603	698

¹⁾ semidefinitivní údaje

²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

³⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013; z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²)															
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010	2,2	3,1	2,1	1,0	1,0	2,9	10,9	0,8	1,3	2,9	0,4	0,5	0,8	1,2	4,1
2011	2,2	1,8	2,1	0,9	1,0	2,7	11,6	0,6	1,2	2,8	0,4	0,4	0,9	1,3	4,1
2012	2,0	0,8	1,9	0,8	0,9	2,8	10,6	0,5	1,1	2,6	0,4	0,3	0,7	1,2	3,7
2013
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²)															
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010	3,0	13,9	3,2	1,2	1,6	3,2	10,8	1,3	1,7	3,6	1,8	2,4	2,0	1,9	5,1
2011	2,9	18,0	3,1	1,2	1,4	2,8	10,0	1,3	1,6	3,3	1,6	2,2	1,9	1,8	5,0
2012	2,7	16,5	2,9	1,2	1,4	2,6	8,8	1,2	1,5	3,3	1,5	2,0	1,9	1,8	4,7
2013
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	.	302	296	307	298	335
2011	320	307	517	310	240	311	320	287	277	273	311	279	300	291	293
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	14,4	15,6	9,5	18,5	20,5	11,5	13,1	16,8	19,2	15,6	16,6	12,9	14,0	18,3	14,6
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	17,6	10,0	13,0	21,9	17,1	9,1	9,7	4,3	12,0	7,9	6,2	25,3	19,4	12,2	32,7
2011	18,6	10,1	9,5	29,5	28,8	4,3	12,7	6,9	11,2	12,4	9,0	26,4	21,4	12,0	36,1
2012	20,4	12,2	13,0	26,0	26,4	38,5	13,9	7,8	10,3	13,5	11,5	25,7	17,8	14,3	39,2
2013
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	2 364	1 598	1 965	2 330	2 678	2 255	3 009	3 445	1 959	2 283	2 518	1 607	1 423	2 207	4 056
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	osoby	1 147 146	1 151 708	1 154 654	1 166 313	1 168 650	1 170 078
v tom: muži		559 211	562 017	563 627	570 795	571 982	572 533
ženy		587 935	589 691	591 027	595 518	596 668	597 545
z toho podíl cizinců (bez azylantů)	%	3,1	3,2	3,1	3,1	3,1	3,3
Sňatky	počet	5 802	5 252	5 099	4 894	4 973	5 043
Rozvody	počet	3 334	3 047	3 548	2 945	3 001	3 000
Rozvody na 100 sňatků	počet	57,5	58,0	69,6	60,2	60,3	59,5
Živě narození	osoby	13 196	13 145	13 040	12 404	12 339	12 403
z toho mimo manželství	%	30,6	33,8	35,8	36,7	38,4	39,6
Úhrnná plodnost ²⁾		1,486	1,489	1,492	1,436	1,447	1,481
Potraty	počet	3 796	3 757	3 730	3 599	3 673	3 775
z toho umělá přerušeni těhotenství		2 348	2 225	2 311	2 221	2 328	2 220
Potraty na 100 narozených	počet	28,8	28,6	28,6	29,0	29,8	30,4
Zemřelí celkem	osoby	11 262	11 581	11 566	11 466	11 709	11 629
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		5 917	6 035	5 852	5 846	5 838	5 578
novotvary		2 870	2 944	3 002	2 923	2 999	2 905
Přirozený přírůstek	osoby	1 934	1 564	1 474	938	630	774
Přistěhovalí celkem	osoby	12 327	10 392	9 503	8 658	9 472	9 308
z toho z ciziny		5 623	3 837	2 909	2 743	3 486	3 611
Vystěhovalí celkem	osoby	7 649	7 394	8 031	6 910	7 765	8 654
z toho do ciziny		701	1 322	1 377	1 163	2 145	3 167
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	4 678	2 998	1 472	1 748	1 707	654
z toho s cizinou		4 922	2 515	1 532	1 580	1 341	444
Celkový přírůstek	osoby	6 612	4 562	2 946	2 686	2 337	1 428
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	11,5	11,4	11,3	10,7	10,6	10,6
zemřelí	‰	9,8	10,1	10,0	9,8	10,0	10,0
přirozený přírůstek	‰	1,7	1,4	1,3	0,8	0,5	0,7
přistěhovalí	‰	10,8	9,0	8,2	7,4	8,1	8,0
vystěhovalí	‰	6,7	6,4	7,0	5,9	6,7	7,4
přírůstek stěhováním	‰	4,1	2,6	1,3	1,5	1,5	0,6
celkový přírůstek	‰	5,8	4,0	2,6	2,3	2,0	1,2
Mrtvorozenost	‰	1,6	3,0	2,1	3,1	3,7	2,7
Kojenecká úmrtnost	‰	2,8	2,7	2,0	2,4	3,5	2,3
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,6	1,8	1,2	1,5	2,1	1,5
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku ¹⁾ :							
0–14 let	osoby	158 728	160 012	162 565	168 031	170 460	172 886
%		13,8	13,9	14,1	14,4	14,6	14,8
15–64 let	osoby	810 220	808 981	805 399	803 165	796 449	789 416
%		70,6	70,2	69,8	68,9	68,2	67,5
65 a více let	osoby	178 198	182 715	186 690	195 117	201 741	207 776
%		15,5	15,9	16,2	16,7	17,3	17,8
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	roky	40,8	40,9	41,1	41,3	41,5	41,7
v tom: muži		39,1	39,2	39,4	39,7	39,9	40,1
ženy		42,4	42,5	42,7	42,8	43,0	43,2
Index stáří (65 a více let / 0–14 let) ¹⁾	%	112,3	114,2	114,8	116,1	118,4	120,2
Index ekonomického zatížení (0–14 let + 65 a více let / 15–64 let) ¹⁾	%	41,6	42,4	43,4	45,2	46,7	48,2
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	74,13	74,53	74,72	75,14	75,21	75,43
ženy	roky	80,61	80,79	81,07	81,46	81,71	81,88
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	15,35	15,54	15,65	15,82	15,75	15,96
ženy	roky	18,64	18,74	19,02	19,34	19,51	19,67

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj

	Měřící jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	985,3	990,0	991,2	991,4	997,8	997,2
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	18,5	16,8	16,0	15,6	14,7	13,9
střední bez maturity	%	33,5	34,2	34,3	32,9	32,7	31,7
střední s maturitou	%	34,3	33,5	33,2	33,7	33,3	33,2
vysokoškolské ²⁾	%	13,7	15,5	16,4	17,7	19,2	21,2
Pracovní síla	tis. osob	561,7	568,6	576,2	572,5	585,1	597,0
v tom: zaměstnaní v NH		537,0	529,7	531,8	529,4	537,7	556,4
z toho ženy		227,2	227,3	234,0	227,7	230,6	244,6
nezaměstnaní		24,7	38,9	44,4	43,2	47,4	40,6
z toho ženy		13,9	19,0	20,9	22,8	23,6	20,8
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	423,6	421,5	415,0	418,9	412,6	400,2
z toho: studující (vč. učňů)		101,7	98,3	98,4	92,8	84,1	.
důchodci (starobní a invalidní)		250,9	255,2	257,3	263,2	264,9	.
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	2,9	2,6	2,9	2,9	2,9	2,9
průmysl a stavebnictví	%	41,3	37,2	35,7	36,0	36,9	35,3
služby	%	55,8	60,2	61,4	61,2	60,2	61,8
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	84,2	82,8	81,5	81,8	82,4	82,9
zaměstnavatelé	%	2,8	3,1	4,0	4,4	3,2	2,6
pracující na vlastní účet	%	12,4	13,4	14,0	13,4	13,8	13,8
Míra ekonomické aktivity	%	57,0	57,4	58,1	57,8	58,6	59,9
v tom: muži		67,3	67,3	67,0	67,1	68,3	68,5
ženy		47,4	48,2	49,8	49,0	49,5	51,7
Míra zaměstnanosti	%	54,5	53,5	53,7	53,4	53,9	55,8
v tom: muži		65,1	63,1	62,1	62,9	63,4	64,4
ženy		44,6	44,5	45,8	44,5	44,9	47,7
Obecná míra nezaměstnanosti	%	4,4	6,8	7,7	7,5	8,1	6,8
v tom: muži		3,4	6,2	7,3	6,3	7,2	6,0
ženy		5,8	7,7	8,2	9,1	9,3	7,8
NEZAMĚSTANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	43 063	65 944	69 342	62 722	66 435	71 970
z toho: ženy		22 821	31 260	32 494	30 304	32 386	34 775
absolventi škol a mladiství		3 019	4 730	4 644	4 461	4 579	5 139
osoby se zdravotním postižením		8 136	9 046	9 281	8 187	7 950	7 984
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		16 547	23 063	22 009	16 360	13 074	14 521
dosažitelní		41 157	65 163	68 099	61 192	64 975	70 624
v tom podle věku:							
15–24 let		7 192	11 973	11 696	11 545	12 247	12 437
25–34 let		10 406	16 145	16 643	14 780	15 134	16 315
35–44 let		8 874	13 940	15 082	14 109	14 840	16 982
45–54 let		10 205	14 668	15 366	13 584	14 058	14 615
55 a více let		6 386	9 218	10 555	8 704	10 156	11 621
průměrný věk	roky	39,6	39,0	38,9	38,9	38,4	39,1
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	11 313	15 483	15 820	14 736	15 672	16 815
střední bez maturity	osoby	18 478	29 964	31 418	27 328	29 469	31 171
střední s maturitou	osoby	10 458	16 214	17 265	15 808	16 119	17 835
vyšší odborné vč. nástavbového	osoby	272	463	481	465	562	673
vysokoškolské	osoby	2 542	3 820	4 358	4 385	4 613	5 476

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		7 200	11 470	11 919	9 439	6 119	10 216
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		10 800	16 766	18 650	20 009	17 066	24 381
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6–8)		9 954	18 936	20 358	16 160	13 470	19 876
nekvalifikovaní (třída 9)		11 437	16 304	16 263	14 640	11 963	16 698
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	15 601	20 780	23 003	18 191	17 996	18 362
3–6 měsíců	osoby	8 184	14 370	11 975	11 484	12 283	12 202
6–12 měsíců	osoby	6 241	14 882	11 550	9 850	12 046	12 362
od 1 roku do 2 let	osoby	4 591	7 932	12 578	10 399	10 542	12 841
více než 2 roky	osoby	8 446	7 980	10 236	12 798	13 568	16 203
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	5 289	5 619	5 670	5 490	5 918	6 200
Podíl nezaměstnaných osob ⁴⁾	%	5,1	8,1	8,5	7,6	8,1	8,9
v tom: muži		4,8	8,4	8,9	7,8	8,2	9,1
ženy		5,4	7,7	8,0	7,4	8,1	8,7
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁵⁾	%	1,6	2,0	2,8	2,9	3,0	3,7
Volná pracovní místa	počet	8 253	3 040	2 955	2 775	2 289	2 262
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	5,2	21,7	23,5	22,6	29,0	31,8
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	35 609	33 203	34 316	29 207	.	.
z toho ze zemí mimo EU		18 775	16 660	16 904	11 051	.	.
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	29 524	26 281	26 398	20 205	.	.
z toho ženy		10 102	8 646	8 748	6 732	.	.
s platným živnostenským oprávněním	osoby	6 085	6 922	7 918	9 002	8 588	7 288
z toho ženy		1 535	1 781	2 016	2 430	2 360	1 952
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	208 545	215 630	216 733	215 251	221 625	.
na 1 obyvatele	Kč	182 356	187 503	188 011	184 823	189 887	.
průměr ČR = 100	%	98,6	98,5	98,7	97,1	98,5	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁶⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	25 109	25 700	26 223	24 518	25 181	25 592
v tom: muži		28 445	29 126	29 672	27 303	28 171	28 575
ženy		20 639	21 151	21 727	21 107	21 543	21 952
Medián mezd	Kč	21 287	21 621	22 139	21 127	21 732	22 044
v tom: muži		23 746	23 718	24 293	22 939	23 550	23 882
ženy		18 502	18 776	19 482	18 911	19 411	19 799
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	v tis.	2 074,5	1 764,6	1 561,3	1 323,2	1 263,6	.
z toho přídavek na dítě		1 231,7	934,8	727,6	650,5	622,6	.
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	4 603,3	4 503,0	4 496,4	4 004,2	3 954,1	4 153,2
z toho přídavek na dítě		722,7	545,3	441,4	393,7	375,7	374,1
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	4 025	3 916	3 901	3 438	3 388	3 554
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů	počet	313 210	316 736	319 865	325 472	324 087	323 421
z toho ženy		19 269	193 891	194 964	197 290	196 004	195 152
Příjemci starobního důchodu ⁷⁾	počet	166 988	171 120	183 471	192 054	191 565	191 816
z toho ženy		93 503	95 033	100 758	105 023	104 397	104 136
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁸⁾	počet	34 060	37 235	40 141	47 420	49 034	50 583
z toho ženy		19 067	20 688	22 036	25 472	26 159	26 837

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu ⁹⁾	%	20,4	21,8	22,9	25,8	26,7	27,5
v tom: muži		20,4	21,7	23,1	26,5	27,6	28,4
ženy		20,4	21,8	22,7	25,2	26,0	26,8
Průměrná měsíční výše důchodu	Kč	9 267	9 639	9 713	10 126	10 313	10 468
v tom: muži		9 832	10 245	10 334	10 770	10 963	11 124
ženy		8 913	9 254	9 315	9 708	9 888	10 037
Průměrná měsíční výše starobního důchodu ⁷⁾	Kč	9 540	9 941	10 003	10 430	10 649	10 832
v tom: muži		10 574	11 022	11 076	11 534	11 772	11 963
ženy		8 727	9 076	9 122	9 515	9 713	9 881
Podíl průměrné výše starobního důchodu ⁷⁾ na mzdovém mediánu	%	44,8	46,0	45,2	49,4	49,0	49,1
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	3 680 399	3 015 201	2 601 023	2 422 153	2 149 065	2 212 728
z toho dávky:							
nemocenské		2 881 896	2 124 429	1 732 764	1 511 338	1 264 720	1 301 013
peněžitá pomoc v mateřství		715 882	808 815	824 848	845 936	816 150	828 706
ošetřovné		82 274	81 388	42 775	64 116	67 221	81 997
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	5 321	5 464	5 526	5 676	5 738	5 805
z toho lékaři v nestátních zařízeních		3 648	3 835	3 897	3 986	4 072	4 135
Lékaři na 1 000 obyvatel	počet	4,7	4,8	4,8	4,9	4,9	5,0
Nemocnice							
lůžka	počet	7 968	7 906	7 886	7 476	7 297	7 156
hospitalizovaní pacienti	osob	264 905	263 096	264 656	257 410	261 724	260 621
průměrná ošetřovací doba	dny	8,1	8,1	8,0	7,9	7,6	7,4
využití lůžek	dny	270,7	267,6	268,3	264,8	271,7	269,5
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		33 181	34 615	36 377	38 072	39 489	40 498
základních škol		88 365	85 711	84 974	85 672	87 444	89 755
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		61 534	60 471	57 724	54 359	50 824	48 089
vyšších odborných škol (denní studium)		2 646	2 625	2 703	2 638	2 482	2 369
Studenti vysokých škol (občané ČR) k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		39 364	40 566	40 433	39 593	38 125	36 339
s místem výuky v kraji		76 191	79 829	81 899	82 005	80 514	77 787
z toho v prezenčním studiu	%	68,4	67,9	67,3	67,0	66,9	67,1
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	počet	15 280	16 063	16 581	17 342	17 412	17 804
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	31 699	30 095	29 312	29 933	29 533	29 811
na 1 000 obyvatel		27,7	26,2	25,4	25,7	25,3	25,5
Objasněné trestné činy	počet	12 447	12 273	11 105	11 083	11 211	11 625
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	99	81	70	67	50	55

¹⁾ do roku 2010 údaje vážené na data demografické statistiky před promítnutím Sčítání lidu, domů a bytů 2011

²⁾ zahrnuje vyšší odborné vzdělání

³⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

⁴⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁶⁾ Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výděлку) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1–9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁷⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 se invalidní důchod vyplácený ke dni dovršení věku 65 let mění na starobní důchod

⁸⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁹⁾ v letech 2010 až 2013 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
MAKROEKONOMIKA¹⁾							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	397 332	389 770	392 398	397 168	403 636	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	105,1	96,1	102,6	101,9	99,6	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	347 435	338 928	340 397	341 024	345 833	.
průměr ČR = 100	%	94,2	94,6	94,4	93,6	94,5	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	706 447	713 474	709 547	719 838	723 832	.
průměr ČR = 100	%	95,5	97,0	94,7	95,2	95,6	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	359 287	351 534	354 039	357 805	362 265	.
v tom sektory:							
primární	%	2,9	2,1	1,8	2,7	2,4	.
sekundární	%	38,0	36,5	36,5	36,7	37,2	.
terciární	%	59,2	61,4	61,7	60,6	60,4	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	109 592	92 271	91 088	92 587	90 534	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	95 830	80 235	79 017	79 499	77 569	.
průměr ČR = 100	%	96,9	90,9	89,3	90,4	91,8	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ²⁾	osoby	562 437	546 299	553 026	551 746	557 638	.
z toho zaměstnanci		472 050	455 305	456 748	454 065	464 809	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	30 173	30 322	30 678	31 487	32 420	.
z toho: přímé náklady		21 862	21 840	22 179	22 797	23 564	.
sociální požitky		364	276	393	315	297	.
sociální náklady a výdaje		7 735	7 997	7 944	8 181	8 367	.
personální náklady a výdaje		263	259	258	254	253	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	6 047	8 127	8 412	11 171	14 654	.
z toho: mzdové		2 875	3 776	3 728	4 198	5 172	.
financované z veřejných zdrojů		3 279	3 835	3 881	4 449	4 812	.
Zaměstnanci ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	7 501	8 387	8 732	8 941	10 607	.
z toho výzkumní pracovníci		4 723	5 136	5 446	5 205	6 342	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající: ³⁾							
osobní počítač	%	48,4	55,7	62,4	66,8	69,5	.
internet	%	43,0	51,3	59,6	65,0	68,2	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ⁴⁾							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	276 783	275 189	283 202	291 162	294 308	295 523
z toho fyzické osoby		212 806	207 947	211 952	216 592	217 394	220 142
z toho živnostníci		186 702	192 875	195 743	198 756	197 399	189 938
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou k 31. 12.	počet	148 562	149 294	155 739	163 547	168 603	164 026
z toho fyzické osoby		107 912	110 896	112 760	117 009	117 877	114 431
z toho živnostníci		94 785	100 337	100 133	102 671	102 473	94 548
Vzniklé subjekty	počet	12 038	12 314	13 988	13 650	11 807	11 159
z toho fyzické osoby		7 732	7 670	8 627	8 040	7 180	6 868
z toho živnostníci		7 377	7 162	7 319	7 244	6 877	6 012
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem ⁵⁾	mil. Kč	14 494	13 797	11 633	13 580	10 703	.
z toho: rostlinná produkce		8 175	7 908	6 757	8 570	6 326	.
živočišná produkce		5 509	5 116	4 410	4 357	3 857	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	365 885	369 144	364 380	362 381	361 435	362 720
z toho orná		324 238	326 560	323 304	321 537	319 016	319 685
Sklizeň: obilovin	t	1 276 143	1 220 157	1 080 301	1 319 126	855 094	1 177 182
brambor	t	49 752	45 749	32 008	47 592	31 779	34 817
Stavy hospodářských zvířat k 1. 4.							
skot	počet	72 250	66 786	61 635	58 782	60 167	59 506
prasata	počet	344 014	286 267	275 242	261 098	194 801	173 734
drůbež	počet	4 170 086	4 402 640	4 006 760	3 672 693	3 299 773	3 029 128

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežního)	t	47 400	44 432	43 900	41 809	40 153	38 891
z toho: hovězí (včetně telecího)		4 126	3 875	3 468	3 175	2 756	2 579
vepřové		43 265	40 551	40 427	38 627	37 390	36 304
Výroba mléka	tis. l	178 610	169 211	146 827	153 576	157 291	155 270
Snáška vajec (komzumních)	tis. ks	110 227	107 535	94 905	102 468	90 687	143 183
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 622	1 367	1 514	1 637	1 626	1 875
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 030 525	1 068 125	1 260 568	1 094 231	1 177 594	1 163 365
z toho nahodilá živelní		334 798	154 366	425 907	92 003	70 086	82 851
PRŮMYSL							
(za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	280	284	248	255	254	243
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	189 296	156 137	164 107	187 881	183 610	183 454
na 1 zaměstnance	tis. Kč	2 427	2 260	2 596	2 685	2 711	2 796
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	78 009	69 100	63 213	69 984	67 716	65 623
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	21 804	22 510	23 451	23 978	25 158	25 356
STAVEBNICTVÍ							
(za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	98	96	91	79	79	80
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč	35 646	36 067	23 572	18 210	21 039	20 270
na 1 zaměstnance	tis. Kč	2 173	2 196	1 819	1 646	1 948	1 958
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	16 402	16 425	12 956	11 061	10 802	10 351
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	27 370	28 658	26 942	29 026	29 743	28 601
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁶⁾	mil. Kč	37 207	33 173	30 545	25 774	26 775	25 716
z toho pro veřejné zadavatele		15 076	15 958	10 758	10 568	11 372	10 627
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	41 804	40 101	43 634	34 029	35 335	25 140
z toho: budov (bytových a nebytových)		31 795	24 748	24 478	22 398	26 339	17 963
na ochranu životního prostředí		4 685	8 467	13 803	6 024	4 146	3 366
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 740	3 309	3 843	2 903	3 378	2 516
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	4 196	4 427	3 414	3 380	3 008	2 807
z toho v nových rodinných domech		2 241	1 987	1 920	1 994	1 764	1 580
Dokončené byty	počet	4 553	4 928	4 455	3 608	3 770	3 516
z toho v nových rodinných domech		1 893	2 226	2 286	1 871	1 898	1 845
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy dokončeného bytu							
v novém rodinném domě	Kč	30 463	32 530	33 272	34 459	34 307	34 900
v novém bytovém domě	Kč	31 771	32 631	30 191	35 361	33 204	38 093
CESTOVNÍ RUCH⁷⁾							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	518	507	490	533	879	872
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	32 212	32 260	31 690	33 813	46 324	46 074
Hosté celkem	osoby	1 185 770	1 041 492	1 042 070	1 115 349	1 317 690	1 427 154
z toho ze zahraničí		451 388	348 076	379 674	422 774	452 228	505 234
Průměrná doba pobytu	dny	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
z toho hostů ze zahraničí		2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8

1) data budou revidována; revidovaná data budou zveřejněna koncem roku 2014

2) odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

3) tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2011 je vypočten z dat roku 2010, 2011 a 2012)

4) vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky

5) v roce 2012 semidefinitivní výsledky

6) za subjekty s 20 a více zaměstnanci

7) na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013; z toho důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Jihomoravský kraj – vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	429 187	428 099	427 411	426 703	426 041	425 765
z toho: orná půda		356 662	355 249	354 248	353 724	353 116	352 771
zahrady a ovocné sady		25 293	25 354	25 440	25 254	25 187	25 154
trvalé travní porosty		29 848	29 952	30 042	29 990	29 916	29 945
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	290 354	291 356	292 052	292 776	293 449	293 746
z toho: lesní pozemky		201 467	201 611	201 675	201 866	201 898	201 926
zastavěné plochy a nádvoří		14 198	14 190	14 179	14 229	14 269	14 274
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	131	199	296	303	306	312
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	5 315	7 544	8 856	11 791	12 857	14 624
Výměra půdy v přechodném období	ha	4 382	4 934	6 511	4 563	3 026	1 572
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	1,2	1,8	2,1	2,8	3,0	3,4
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	93,2	94,1	90,1	91,3	92,6	91,2
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	87,2	87,9	88,3	87,7	87,7	88,4
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		81,2	82,5	82,8	82,5	83,1	84,2
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	94,8	96,5	96,9	97,6	97,5	97,9
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4)	t/km ²	0,71	0,73	0,72	0,59	0,54	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,06	0,06	0,05	0,04	0,03	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,47	0,49	0,48	0,38	0,42	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	0,58	0,55	0,48	0,44	0,29	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,44	0,41	0,34	0,30	0,21	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	2,67	2,61	2,36	2,18	2,05	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,45	0,45	0,45	0,41	0,35	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,08	2,03	1,77	1,63	1,54	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4) ¹⁾	t/km ²	4,64	4,45	3,57	3,46	4,47	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,48	0,51	0,50	0,58	0,40	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		3,74	3,54	2,63	2,43	2,19	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	2 608	2 682	2 014	1 899	1 934	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	281	297	296	279	277	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	10,8	11,3	12,5	12,9	12,3	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	30,5	33,5	36,8	36,0	34,1	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	3 794	2 979	3 088	3 438	3 691	.
z toho nebezpečné odpady	%	3,3	3,7	3,6	2,1	2,3	.
Podíl využitých odpadů	%	35,7	34,0	42,1	49,4	43,1	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		24,2	22,8	25,3	26,4	25,7	.
Podíl odstraněných odpadů	%	13,5	18,1	15,3	11,5	8,2	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 090	2 860	2 709	1 607	2 594	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	2 743 891	3 648 383	3 015 567	1 712 224	2 857 120	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	5,8	2,9	17,4	10,2	8,0	.
nakládání s odpadními vodami	%	55,8	49,9	48,2	45,7	65,5	.
nakládání s odpady	%	35,3	42,4	28,2	35,1	21,8	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	5 060 647	4 645 190	5 076 922	5 863 639	5 382 408	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	1,8	3,0	2,2	1,6	2,5	.
nakládání s odpadními vodami	%	17,8	15,7	17,9	17,9	18,8	.
nakládání s odpady	%	73,4	73,6	72,1	74,8	72,1	.

¹⁾ výpočet emisí u REZZO 3 ovlivněn v roce 2012 novou metodikou s novou sadou emisních faktorů

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	2008	1 147 146	106 248	370 592	198 379	113 479	157 084	88 057	113 307
	2010	1 154 654	106 884	371 371	203 216	113 842	156 524	89 097	113 720
	2011	1 166 313	106 847	378 965	206 501	114 853	156 517	89 342	113 288
	2013	1 170 078	107 746	377 508	210 729	114 978	155 742	90 041	113 334
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2008	3,1	2,0	5,4	3,1	1,8	1,1	1,6	1,8
	2010	3,1	1,8	5,7	2,5	1,8	1,1	1,7	1,9
	2011	3,1	1,9	5,7	2,4	1,9	1,2	1,6	2,1
	2013	3,3	2,0	6,1	2,3	2,0	1,2	1,7	2,1
Přírůstek na 1 000 obyvatel:									
přirozenou měnou	2008	1,7	1,8	1,8	3,4	1,2	0,0	1,5	1,2
	2010	1,3	1,1	1,9	2,7	1,2	-0,5	1,2	-0,4
	2011	0,8	0,6	1,5	2,1	-0,2	-0,8	0,4	0,1
	2013	0,7	1,3	1,2	1,9	0,0	-1,2	0,6	-0,5
stěhováním	2008	4,1	3,7	3,7	10,5	1,6	-0,6	4,6	3,0
	2010	1,3	2,1	-2,0	8,7	0,9	-1,8	3,4	0,8
	2011	1,5	4,0	-3,8	10,8	2,0	-1,4	4,3	1,5
	2013	0,6	2,4	-3,3	7,9	0,3	-1,5	2,5	-0,3
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%) ¹⁾ :									
0–14 let	2008	13,8	14,2	12,7	15,1	13,9	13,7	14,4	14,7
	2010	14,1	14,5	13,1	15,6	14,0	13,5	14,6	14,6
	2011	14,4	14,8	13,7	15,9	14,2	13,7	14,9	14,8
	2013	14,8	15,1	14,2	16,4	14,4	13,8	15,2	14,8
15–64 let	2008	70,6	70,1	70,2	69,8	72,0	71,4	71,0	71,3
	2010	69,8	69,3	69,1	68,8	71,3	70,8	70,1	71,0
	2011	68,9	68,3	67,9	68,2	70,5	70,0	69,3	70,1
	2013	67,5	67,0	66,5	66,8	68,9	68,9	68,1	68,6
65 a více let	2008	15,5	15,6	17,1	15,1	14,1	14,9	14,7	14,0
	2010	16,2	16,2	17,9	15,6	14,8	15,7	15,3	14,4
	2011	16,7	16,9	18,4	15,9	15,3	16,2	15,8	15,2
	2013	17,8	17,9	19,3	16,8	16,7	17,4	16,7	16,6
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	2008	40,8	40,6	41,9	40,1	40,2	40,5	40,2	39,9
	2010	41,1	40,9	42,2	40,2	40,7	41,1	40,5	40,3
	2011	41,3	41,1	42,2	40,3	40,9	41,4	40,7	40,6
	2013	41,7	41,5	42,5	40,6	41,5	42,0	41,2	41,2
Index stáří (%) ¹⁾ (65 a více let / 0–14 let)	2008	112,3	109,6	134,7	99,7	101,5	109,1	102,1	95,6
	2010	114,8	111,8	136,5	99,7	105,6	115,9	105,1	98,6
	2011	116,1	114,3	134,9	100,4	108,1	118,6	106,5	102,9
	2013	120,2	118,7	136,6	101,9	116,1	126,1	110,3	111,7
Index ekonomického zatížení (%) ¹⁾ (0–14 let + 65 a více let / 15–64 let)	2008	41,6	42,6	42,5	43,2	38,9	40,2	40,9	40,2
	2010	43,4	44,4	44,8	45,3	40,3	41,2	42,7	40,9
	2011	45,2	46,3	47,2	46,6	41,8	42,8	44,3	42,7
	2013	48,2	49,3	50,4	49,7	45,2	45,2	46,9	45,8
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	2008	43 063	3 535	12 641	4 839	4 429	8 819	2 452	6 348
	2010	69 342	5 665	19 711	9 086	8 087	13 398	4 355	9 040
	2013	71 970	5 621	22 574	10 032	7 322	12 953	4 586	8 882
z toho:									
ženy	2008	22 821	1 986	6 782	2 718	2 212	4 384	1 274	3 465
	2010	32 494	2 744	9 765	4 369	3 518	5 764	2 021	4 313
	2013	34 775	2 772	11 355	5 076	3 293	5 707	2 209	4 363
absolventi škol a mladiství	2008	3 019	249	672	360	406	692	204	436
	2010	4 644	461	887	752	639	938	362	605
	2013	5 139	478	1 237	870	584	907	381	682

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
osoby se zdravotním postižením	2008	8 136	905	2 076	1 047	863	1 860	456	929
	2010	9 281	1 096	2 270	1 353	1 013	2 024	563	962
	2013	7 984	852	1 893	1 271	807	1 763	569	829
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2008	16 547	1 570	3 876	2 100	1 994	3 138	1 118	2 751
	2010	22 009	1 571	4 864	3 038	3 206	3 927	1 524	3 879
	2013	14 521	1 029	3 809	2 349	1 783	2 338	1 059	2 154
dosažitelní	2008	41 157	3 376	11 976	4 458	4 240	8 515	2 367	6 225
	2010	68 099	5 464	19 180	8 977	8 021	13 220	4 239	8 998
	2013	70 624	5 491	21 918	9 969	7 212	12 678	4 482	8 874
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):									
ve věku 50 a více let	2008	28,7	32,1	26,8	28,6	30,0	27,1	27,9	32,2
	2010	27,2	29,5	26,0	26,3	28,0	25,6	27,9	30,3
	2013	26,4	26,8	25,2	25,0	28,1	26,4	28,9	28,3
evidovaných 12 a více měsíců	2008	30,3	28,4	35,1	25,8	22,6	34,1	20,8	28,7
	2010	32,9	37,4	36,9	28,7	26,4	37,7	27,0	27,1
	2013	40,4	39,4	44,5	35,7	35,1	43,2	35,7	38,4
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ²⁾									
v tom: muži	2008	5,1	4,5	4,6	3,2	5,2	7,6	3,8	7,7
	2010	8,5	7,4	7,5	6,4	9,9	11,9	6,8	11,2
	2013	8,9	7,6	8,7	7,1	9,1	11,8	7,3	11,4
ženy	2008	4,8	3,9	4,3	2,8	5,2	7,5	3,5	6,9
	2010	8,9	7,5	7,6	6,6	11,1	13,3	7,1	11,5
	2013	9,1	7,6	8,7	6,9	9,9	12,9	7,4	11,4
ženy	2008	5,4	5,2	4,9	3,6	5,2	7,7	4,0	8,5
	2010	8,0	7,2	7,4	6,3	8,7	10,5	6,4	10,8
	2013	8,7	7,6	8,8	7,3	8,3	10,7	7,2	11,4
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ³⁾									
	2008	1,6	1,3	1,7	0,9	1,2	2,7	0,8	2,3
	2010	2,8	2,9	2,8	1,9	2,6	4,6	1,9	3,0
	2013	3,7	3,1	4,0	2,5	3,2	5,2	2,7	4,4
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu - stav v prosinci (%) ⁴⁾									
v tom: muži	2008	20,4	24,2	14,9	20,9	20,0	21,8	22,7	33,4
	2010	22,9	25,9	15,7	21,5	22,7	23,5	24,5	36,6
	2013	27,5	32,4	19,4	26,8	29,9	30,9	30,2	44,3
ženy	2008	20,4	23,3	14,9	20,0	21,5	21,5	21,8	34,6
	2010	23,1	24,9	15,7	20,5	24,4	23,2	23,2	38,1
	2013	28,4	32,2	19,7	27,0	32,6	32,0	29,8	46,6
ženy	2008	20,4	25,0	14,9	21,6	18,7	22,1	23,4	32,4
	2010	22,7	26,7	15,7	22,4	21,3	23,9	25,5	35,3
	2013	26,8	32,5	19,2	26,6	27,6	29,9	30,6	42,4
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel									
	2008	27,7	17,9	47,1	17,6	25,8	14,1	15,9	21,1
	2010	25,4	15,3	42,6	18,0	21,9	13,7	15,2	19,8
	2013	25,5	14,3	43,0	17,6	21,4	14,7	14,3	20,6
z toho násilné a mravnostní	2008	1,4	1,2	1,9	0,8	1,5	1,1	0,9	1,3
	2010	1,5	1,2	2,1	0,9	1,6	1,2	1,0	1,8
	2013	1,8	1,0	2,3	1,4	1,6	1,8	1,2	2,2

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - počet vzniklých na 1 000 obyvatel	2008	6,5	5,3	6,4	6,2	6,9	6,4	7,2	7,0
	2010	6,3	5,4	6,8	6,6	6,0	5,9	6,5	6,2
	2013	5,1	4,3	5,5	5,1	5,0	5,1	5,5	4,8
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁵⁾	2008	32 535	13 731	53 788	18 098	41 585	15 992	19 964	29 491
	2010	26 497	21 055	45 676	13 226	19 578	16 109	14 207	23 466
	2013	22 006	8 218	40 179	9 686	23 288	14 496	11 775	14 571
Počet bytů na 1 000 obyvatel:									
zahájených	2008	3,7	5,3	2,1	6,4	4,3	2,1	3,8	3,9
	2010	3,0	4,0	2,2	4,8	3,4	1,9	2,7	2,6
	2013	2,4	14,7	1,4	1,1	1,6	0,8	1,4	0,5
dokončených	2008	4,0	3,4	4,9	5,7	2,9	1,7	2,5	4,0
	2010	3,9	3,5	3,6	6,5	4,0	2,3	3,1	3,1
	2013	3,0	3,0	3,1	4,1	2,5	2,0	3,1	2,4
Hromadná ubytovací zařízení ⁶⁾ :									
lůžka	2008	32 212	3 121	9 243	3 695	5 453	4 239	917	5 544
	2010	31 690	3 051	9 407	3 431	5 392	3 820	975	5 614
	2013	46 074	4 189	12 393	5 577	10 114	5 270	1 623	6 908
lůžka na 1 000 obyvatel	2008	28,2	29,4	25,0	18,8	48,2	27,0	10,4	49,1
	2010	27,5	28,6	25,4	17,0	47,4	24,4	11,0	49,4
	2013	39,4	38,9	32,9	26,6	88,1	33,8	18,0	61,0
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):									
orné půdy	2008	49,6	34,1	22,8	48,3	51,2	49,0	49,8	62,3
	2010	49,2	34,0	22,7	48,1	50,1	48,7	49,7	61,9
	2013	49,0	33,7	22,4	48,0	49,8	48,6	49,4	61,7
zastavěných ploch	2008	2,0	1,5	9,1	1,9	1,9	2,3	1,6	1,3
	2010	2,0	1,5	9,1	1,9	1,9	2,2	1,6	1,3
	2013	2,0	1,5	9,1	1,9	1,9	2,2	1,6	1,3
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1–3):									
tuhých znečišťujících látek	2008	0,2	0,2	0,5	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2
	2010	0,2	0,2	0,5	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
	2012	0,1	0,1	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
oxidu siřičitého	2008	0,6	0,4	1,1	0,2	0,1	2,2	0,2	0,3
	2010	0,5	0,4	1,2	0,2	0,1	1,5	0,2	0,3
	2012	0,3	0,2	0,3	0,1	0,0	1,2	0,0	0,1
oxidů dusíku	2008	0,6	0,3	2,9	0,9	0,3	0,8	0,1	0,3
	2010	0,6	0,2	3,4	1,0	0,3	0,8	0,1	0,2
	2012	0,5	0,3	3,4	0,7	0,2	0,8	0,1	0,2
oxidu uhelnatého ⁷⁾	2008	0,9	0,6	2,8	2,1	0,3	0,4	0,3	0,6
	2010	0,9	0,7	2,0	2,1	0,4	0,4	0,3	0,9
	2012	2,3	3,2	2,3	3,2	1,1	1,8	1,8	2,4

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

³⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ starobní důchod bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

⁶⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi

⁷⁾ výpočet emisí u REZZO 3 ovlivněn v roce 2012 novou metodikou s novou sadou emisních bilancí